

વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૧૫૦/-

વર્ષ : ૫૦મું
જુલાઈ : ૨૦૨૫
અંક : ૫૬૬

મંગલ મંદિર • જુલાઈ-૨૦૨૫ • ૧
(કુલ પાના : ૭૨)

મંગલ મંદિર

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદનું માસિક મુજપત્ર

રંગ વિનાનું પાણી વરસાદનું,
ઘરતી પર લીલી ચાદર બનાવી જાય,
વરસે મેઘ ધોધમાર ને,
પ્રેમનું વાતાવરણ ઉભું કરી જાય,
વાદાં ડૂમો ખાલી કરે,
ને ફૂલો તેમાં ન્હાય,
સૂરજ જરાં પ્રવાસે નીકળે ને,
વીજળીઓ આકાશને ચમકાવી જાય,
વર્ષાઋતુ આવે ને,
ભીની માટીની સુવાસ ફેલાવી જાય

: મુખ્ય કાર્યાલય :

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

માતુશ્રી સાકરબહેન સ્વજી મોરારજી લાલન (કોડાય-સુપ્રીમવાલા)

શ્રી કચ્છી જૈન ભવન

૪૩-૪૪, બ્રાહ્મણ મિત્રમંડળ સોસાયટી, પાલડી, એલિસબ્રીજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬

ફોન : (079) 4890 6002, 4890 6003, 4890 6004, 4890 6005

Email : kjssmangalmandir@gmail.com • website : www.kjss.org

ભારતભરમાં ટ્રાન્સપોર્ટ, એક્સપ્રેસ, વેરહાઉસિંગ, ૩પીએલ અને ઇકોમર્સક્ષેત્રે નિપુણતા સાથે સાત દાયકાની ગૌરવવંતી સફર

V-Trans - Modern fleet of Surface Transport offering PTL, FTL & ODC services across India.

V-Xpress - Multimodal Express Cargo & e-Comm services with door-to-door deliveries.

V-Logis - Comprehensive Warehousing and 3PL solutions with state-of-the-art infrastructure.

અમારી ખાસીયતો

અમે દેશભરના વેપારીઓ, વિતરકો અને ઉદ્યોગપતિઓ માટે શ્રેષ્ઠ અને વિશ્વસનીય સર્વિસ પૂરી પાડીએ છીએ. પાર્ટ-લોડ સર્વિસીસમાં નિર્વિવાદ અગ્રણી હોવા સાથે વિવિધ સેગમેન્ટ્સના ક્લાયન્ટ્સને શ્રેષ્ઠ-કક્ષાના લોજિસ્ટિક્સ સોલ્યુશન્સ પૂરાં પાડીએ છીએ.

Scan QR code for details

Other

Divisions:

Safe and Reliable. For Your Peace of Mind.

End-to-end Integrated Logistics

7227 056 089

marketing@vtransgroup.com

www.vtransgroup.com

મગજ કે કરોડરજ્જુની બીમારી? જીવરાજ છે સાથે તમારી!

Comprehensive Neuro Science Department

મગજને લગતા જટિલ રોગો નું નિદાન અને સારવાર:

બ્રેઇન ટ્યુમર, હેમેટોમા, એન્યુરિઝમ, AVM, એપીલેપ્સી, મગજમાં પાણી ભરાઈ જવું, ટ્રોમેટિક ઈન્જરી, બ્રેઇન ઇન્ફેક્શન તથા ટ્રાઇજેમિનલ ન્યુરલિજ્યા.

રીડની(સ્પાઇનની) સમસ્યાઓ નું નિદાન અને સારવાર:

સાયટિકા, હર્નિએટેડ ડિસ્ક, મણકા ખસી જવા, ટ્યુમર, સ્ટેનોસિસ, ટ્રોમેટિક સ્પાઇન ઈન્જરી, ઇન્ફેક્શન, સર્વાઇકલ માયેલોપેથી તથા ફેલ્ડ બેક સર્જરી સિન્ડ્રોમ.

નિષ્ણાત
ન્યુરોલોજી ટીમ

અદ્યતન EMG, NCV,
RNS અને EP સુવિધાઓ

મિનિમલી ઇન્વેસિવ
સ્પાઇન સર્જરી

આધુનિક ડિજીટીયોથેરાપી
સેન્ટર

કેશલેસ સુવિધા અને
ઉચ્ચ સ્તરની સારવાર

OPD: સોમ-શનિ, સવારે 9 થી સાંજે 5 | એપોઇન્ટમેન્ટ માટે, Call +91 63571 88191

☎ 079 2663 6363

🌐 jivrajhealthcare.org

✉ info@jivrajhealthcare.org

📍 Dr. Jivraj Mehta Hospital, Vasna, Ahmedabad-380007

Follow us on: [f](#) [@](#) [v](#) [in](#)

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના માસિક મુખપત્ર

મંગલ મંદિરને

સ્વ. હરખચંદ કુંવરજી સાવલા પરિવારની

હાર્દિક શુભેચ્છાઓ

કુદરતનું બેલેન્સ કેટલું અદ્ભુત છે!
પાંચ મણ ઘઉંની બોરી ઉપાડી શકે
તે મજૂર તેને એકી સાથે ખરીદી ના શકે
અને જે ખરીદી શકે છે
તે શેઠ તેને ઉપાડી ના શકે.

ગણિત કદાચ એ નહીં શીખવાડી શકે
કે હેપ્પીનેસનો સરવાળો કઈ રીતે થાય
અને નિરાશાની બાદબાકી કઈ રીતે થાય?
પરંતુ તે આપણને
એક અગત્યની હકીકત શીખવે છે કે
દરેક પ્રોબ્લેમના સોલ્યુશન હોય છે.

સ્વ. હરખચંદ કુંવરજી સાવલા પરિવાર

(તલવાણા - ગાંધીનગર - યુ.એસ.એ.)

છેલ્લા ૪૮ વર્ષથી દર મહિનાની ૫ તારીખે નિયમિતપણે પોસ્ટ કરવામાં આવતું “શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ”નું મુખપત્ર : “મંગલ મંદિર”

મુખ્ય કાર્યાલય

શ્રી કચ્છી જૈન ભવન,

૪૩-૪૪, શ્રી બ્રાહ્મણ મિત્રમંડળ સોસાયટી, પાલડી, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.
ફોન : (૦૭૯) ૪૮૮૦ ૬૦૦૨ થી ૬૦૦૫
ઈ-મેઇલ : kjssmangalmandir@gmail.com
વેબ-સાઇટ : www.kjss.org

તંત્રી મંડળ

- અશોક મહેતા - મુખ્ય તંત્રી
મો. ૯૮૭૯૦ ૬૩૧૦૦
- ફાલ્ગુની હિરેન - સભ્ય
મો. ૯૮૨૫૦ ૧૬૬૭૭
- ચૌલા કુરુવા - સભ્ય
મો. ૯૩૨૭૦ ૭૫૪૮૮
- રસિક ખીમજી મહેતા - સભ્ય
મો. ૯૩૨૮૨ ૪૯૦૬૯
- પ્રભુલાલ કપૂરચંદ સંઘવી - સભ્ય
મો. ૯૯૭૯૮ ૮૧૭૨૦

કવર પેજ ડિઝાઇન

પ્રદીપ મહેતા : મો. ૯૮૨૫૦ ૬૧૧૬૦

અંકમાં પ્રસિધ્ધ થયેલ લેખો તથા અન્ય વિભાગની માહિતીઓ સાથે તંત્રીમંડળ સહમત છે તેમ માની લેવું જરૂરી નથી. રજૂ થયેલ વિચારો જે તે વ્યક્તિના હોય છે, જેની નોંધ લેવા વિનંતી.

લેખકોને નમ્ર વિનંતી

‘મંગલ મંદિર’માં પ્રગટ કરવા માટે વિપુલ પ્રમાણમાં લેખ સામગ્રી અમને મળતી રહે છે અને એટલે સ્વીકૃત કૃતિઓને પ્રગટ કરવાનું પણ સ્વાભાવિક રીતે વિલંબાય. મંગલ મંદિરના ધોરણને ધ્યાનમાં લઈ, પોતાની રચના મોકલતી વખતે લેખક સ્વવિવેક દાખવે તેવી વિનંતી છે.

એક સાથે એકથી વધુ કૃતિઓ ન મોકલવા વિનંતી.

ભાષાદોષ અને લાંબા લેખો અસ્વીકાર્ય બનશે તેની નોંધ લેવા વિનંતી. લેખમાં એકની એક વાતનું પુનરાવર્તન (રિપિટેશન) ટાળવું જરૂરી છે. કૃતિની હસ્તપ્રત સ્વચ્છ અને સુવાચ્ય હોવી જોઈએ. આશા છે કે, આ બાબતમાં લેખક મિત્રોનો સહકાર અમને મળી રહેશે.

- મુખ્યતંત્રી

અનુક્રમણિકા

ભાગ-૧ : સંસ્થા સમાચાર તથા અન્ય

- શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના વિવિધ કેન્દ્રોના ફોન નંબર ૭
- વિદ્યાર્થી પુરસ્કાર યોજનાનું ફોર્મ ૮
- ઈતર પ્રવૃત્તિ સન્માન યોજનાનું ફોર્મ ૯
- શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ : ધ્વજ વંદન કાર્યક્રમ : જાહેર આમંત્રણ ૧૦
- ધ્વજ હરિયાને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન ૧૦
- વયસ્ક સમિતિના કાર્યક્રમનો અહેવાલ ૧૧
- સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ સમિતિ ● ગૌરાંગ દોશીને અભિનંદન..... ૧૨
- વિશ્વ રક્તદાતા દિવસ ૧૩
- નવનીત ભવન - બહેરામપુરા..... ૧૪
- શ્રી કચ્છી જૈન સમાજ ક્રેડિટ કો.ઓપરેટીવ સોસાયટી ૧૫
- સરનામા ફેરફાર ● અવસાન નોંધ ● સાભાર સ્વિકાર ૧૬
- મંગલ મંદિરના આવેલ લવાજમ ૧૬
- ઉડતી નજરે ૧૭
- અતીતના ઓવારેથી : મણકો-૨૩ ૧૯
- સવાલ અમારો... જવાબ તમારો.. : મણકો-૨૭ સંયોજક : પ્રભુલાલ કે. સંઘવી..... ૨૪
- શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ : દૈનિક ડાયરી ૨૬
- દેશ - વિદેશ ચૌલા કુરુવા..... ૩૦
- જ્ઞાન વિજ્ઞાન / વૈજ્ઞાનિક માહિતી સંકલન : રસીક ખીમજી મહેતા..... ૩૩
- Nano Nine શબ્દ રમત-૨૨૦ સંકલન : રજનીકાંત પારેખ..... ૩૫
- Nano Nine Sudoku (ક્રમાંક-૧૧૭૮) સંકલન : રજનીકાંત પારેખ..... ૩૭
- પ્રતિભાવ ૩૮
- આંજો કાગર ૩૯
- અન્ય સંસ્થાના સમાચાર ૪૦

ભાગ-૨ : લેખ વિભાગ તથા અન્ય

પ્રેરણાત્મક પ્રસંગો

- મણકો-૩૪ : મુશ થવા અને જોવા માટે આટલું કરીશું
- મણકો-૩૫ : મૂંગા પશુ-પક્ષીઓ પ્રત્યે સંવેદના સંકલન : ડૉ. આશિષ થોક્સી..... ૪૧

સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના ૭૫ શૂરવીરો

- મણકો-૧૯ : હુતાત્મા સુખદેવ રાજ ભાસ્કર / અનંત શુક્લ / મધુકાંત પ્રજાપતિ..... ૪૨

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના વિવિધ કેન્દ્રોના ફોન નંબરો

★ શ્રી કચ્છી જૈન ભવન - પાલડી, એલિસબ્રિજ કિશોરભાઈ એચ. ઠક્કર - મેનેજર શ્રી કચ્છી જૈન ભવનના લેન્ડલાઈન નંબર	મો. ૯૯૨૪૦ ૮૭૬૫૪ (૦૭૯) ૪૮૯૦ ૬૦૦૨ / ૬૦૦૩ / ૬૦૦૪ / ૬૦૦૫
★ શ્રી કચ્છી વિશ્રામ ગૃહ - શાહીબાગ કૃષ્ણકાંત એ. મોદી - મેનેજર વિશ્રામ ગૃહના લેન્ડલાઈન નંબર	મો. ૯૬૩૮૧ ૭૩૯૦૦ (૦૭૯) ૨૨૮૮ ૪૫૪૭, ૨૨૮૬ ૧૫૩૯, ૨૨૮૬ ૩૭૬૮
★ અતિથિ ભવન - ગીતા મંદિર (એસ.ટી.) મનુભાઈ ટી. પ્રજાપતિ - કાઉન્ટર ક્લાર્ક અતિથિ ભવનના લેન્ડલાઈન નંબર	મો. ૯૫૩૭૭ ૦૩૭૪૫ (૦૭૯) ૨૫૪૬ ૧૨૭૦
★ નવનીત મેડિકલ સેન્ટર તથા શ્રીમતી પ્રભાબેન કાંતિલાલ વેલજી સાવલા મેડિકલ ચેક-અપ સેન્ટર - પાલડી ડૉ. દક્ષાબેન રામાવત - મેડિકલ ઓફિસર મેડિકલ સેન્ટરના લેન્ડલાઈન નંબર	મો. ૮૦૦૦૧ ૨૬૩૬૫ (૦૭૯) ૪૮૯૦ ૬૦૦૧ (કાઉન્ટર પરથી લાઈન અપાય) ૩૧૦ : ડૉ. દક્ષાબેન ૩૦૧ : મેડિકલ કાઉન્ટર (ત્રીજા માળે) ૩૩૩ : મેડિકલ કાઉન્ટર (ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર) ૩૧૯ : ટેલિફોન ઓપરેટર
★ નવનીત મેડિકલ સેન્ટર - બોપલ ડૉ. રીધિબેન જોશી - મેડિકલ ઓફિસર મેડિકલ સેન્ટરના નંબર	મો. ૯૮૭૯૩ ૯૫૪૦૯ ૯૮૨૪૮ ૮૦૩૦૩, ૯૮૨૪૮ ૮૦૪૦૪
★ પરમકૃપા મેડિકલ સેન્ટર - યાંગોદર પ્રતીકભાઈ વ્યાસ - પી.આર.ઓ. મેડિકલ સેન્ટરના નંબર	મો. ૮૧૬૦૯ ૩૯૬૪૪ ૯૬૨૪૦ ૦૦૨૩૦, ૯૬૨૪૦ ૦૦૨૩૧
★ નવનીત મેડિકલ સેન્ટર - જશોદાનગર ડૉ. કોમલબેન દવે - મેડિકલ ઓફિસર મેડિકલ સેન્ટરના નંબર	મો. ૯૯૨૪૨ ૨૮૯૬૩ ૯૯૦૪૪ ૧૮૧૮૬, ૯૯૦૪૪ ૧૮૧૮૭

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના બેંક ખાતામાં રકમ જમા કરાવવા અંગે

■ ખાતાનું નામ	: શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ	[Shree Kutchhi Jain Sewa Samaj - Ahmedabad]
■ બેંક	: કેનેરા બેંક, પાલડી બ્રાંચ - અમદાવાદ	[Canara Bank, Paldi Branch - Ahmedabad]
■ એકાઉન્ટ નંબર	: ૭૦૦૭૨૦૧૦૦૧૬૦૩૨	[70072010016032]
■ IFSC કોડ	: CNRB0017007	

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

વિદ્યાર્થી પુરસ્કાર યોજના

બાળવર્ગથી ઉપરના ઉત્તીર્ણ થયેલા તમામ વિદ્યાર્થીઓ માટેનું ગૂગલ ફોર્મ

(નોંધ : ગૂગલ ફોર્મ ભરતાં પહેલાં નીચેની સૂચનાઓ અવશ્ય વાંચી જવી.)

વર્ષ : ૨૦૨૫

- (૧) આ પુરસ્કાર યોજના આ સમાજનાં નોંધાયેલા સભ્યો કે જેઓ અમદાવાદ - ગાંધીનગર અને તેની આસપાસના વિસ્તારમાં વસવાટ કરતાં કચ્છી જૈન પરિવારોનાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓ માટે છે.
- (૨) આ વર્ષે તમામ વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક માહિતી ફક્ત ગૂગલ ફોર્મથી જ સ્વીકારવામાં આવશે. ગૂગલ ફોર્મ ભરવા માટે નીચે આપેલ QR Code સ્કેન કરવો.
- (૩) ગૂગલ ફોર્મમાં માંગ્યા પ્રમાણેની પૂરી વિગતો માર્કશીટ પ્રમાણે તા. ૨૦-૦૭-૨૦૨૫ સુધીમાં ભરી દેવું. પછી લીંક બંધ થઈ જશે.
- (૪) ગૂગલ ફોર્મ સફળતાપૂર્વક સબમિટ થશે એટલે આપને E-mail પર કન્ફર્મેશન આવશે.
- (૫) આખરી નિર્ણય સરસ્વતી સન્માન સમિતિ અને વિશિષ્ટ પુરસ્કાર સમિતિનો જ રહેશે.
- (૬) નીચેની વિગતો અનુસાર ચાલુ વર્ષે ઉત્તીર્ણ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ પુરસ્કારને પાત્ર છે.
 - [i] બાળવર્ગથી ધોરણ-૯ સુધીના દરેક વિદ્યાર્થી પુરસ્કારને પાત્ર છે. પરંતુ ધોરણ-૫થી ઉપરના દરેક વિદ્યાર્થીએ પોતાની માર્કશીટની નકલ અપલોડ (અટેચ) કરવાની રહેશે.
 - [ii] ધોરણ-૧૦થી પૂર્વ સ્નાતક (Under Graduate) સુધીના તેમજ સર્ટીફિકેટ, ડિપ્લોમા કે તેની સમકક્ષ વર્ગની પરીક્ષામાં ૬૦.૦૦ ટકા ગુણ કે તેથી વધુ ગુણ મેળવી ઉત્તીર્ણ થયેલ દરેક વિદ્યાર્થી પુરસ્કારને પાત્ર છે.
 - [iii] સ્નાતક (Graduate) કોલેજની ફાઈનલ ડિગ્રીમાં ૫૦.૦૦ ટકા કે તેથી વધુ ગુણ મેળવી ઉત્તીર્ણ થનાર દરેક વિદ્યાર્થી પુરસ્કારને પાત્ર છે.
 - [iv] અનુસ્તાનક (Post Graduate)માં ઉત્તીર્ણ થનાર દરેક વિદ્યાર્થી પુરસ્કારને પાત્ર છે.

★ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

મનીષભાઈ આણંદજીભાઈ વીરા	: ૯૪૨૬૮ ૬૧૧૩૬
અમીબેન નીતિનભાઈ શાહ	: ૯૯૭૯૯ ૬૧૯૨૯
રોહિતભાઈ શાંતિલાલ સંઘવી	: ૯૮૨૪૦ ૦૬૬૪૮
સ્મિતાબેન વિશાલભાઈ શાહ	: ૯૪૨૬૮ ૪૨૦૪૪
અલ્પાબેન ચિરાગભાઈ ગાલા	: ૭૫૬૭૧ ૦૮૯૬૯
ધનરાજભાઈ રામજી દેઢિયા	: ૯૯૮૦૦ ૪૮૮૩૪

ગૂગલ ફોર્મ ભરવા માટે
આ QR Code સ્કેન કરો

મનીષ વીરા

કન્વીનર - સરસ્વતી સન્માન અને વિશિષ્ટ પુરસ્કાર સમિતિ

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

ઇતર પ્રવૃત્તિ સન્માન યોજના

ઇતર પ્રવૃત્તિ માહિતી પત્રક - Non Academic Activity Form

(નોંધ : ગૂગલ ફોર્મ ભરતાં પહેલાં નીચેની સૂચનાઓ અવશ્ય વાંચી જવી.)

વર્ષ : ૨૦૨૫

- (૧) આપણા સમાજના કોઈ પણ સભ્યએ શૈક્ષણિક સિવાય રાજ્ય સ્તરે (State Level), રાષ્ટ્રીય સ્તરે (National Level) તથા આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે (International Level) યોજાયેલ સ્પર્ધામાં મેડલ / એવોર્ડ / રેન્ક મેળવેલ હોય તેમણે માહિતી અને સર્ટીફિકેટની નકલ સાથે આ ગૂગલ ફોર્મ ભરવું. (દા.ત. સંગીત-વાદ્ય, ડ્રોઈંગ, રમત-ગમત, સાહિત્ય, ઓલિમ્પિયાડ વગેરે)
- (૨) તા. ૦૧-૦૪-૨૦૨૪થી તા. ૩૦-૦૬-૨૦૨૫ સુધીમાં જ ઉપલબ્ધિ મેળવેલ હોય તેમણે જ ગૂગલ ફોર્મ ભરવું. આપની માહિતી ફક્ત ગૂગલ ફોર્મથી જ સ્વિકારવામાં આવશે. ગૂગલ ફોર્મ ભરવા માટે નીચે આપેલ QR Code સ્કેન કરવો.
- (૩) ગૂગલ ફોર્મ ભરવાની છેલ્લી તારીખ ૨૦-૦૭-૨૦૨૫ છે. પછી લીન્ક બંધ થઈ જશે.
- (૪) ગૂગલ ફોર્મ સફળતાપૂર્વક સબમિટ થશે એટલે આપને E-mail પર કન્ફર્મેશન આવશે.
- (૫) આખરી નિર્ણય સરસ્વતી સન્માન સમિતિ અને વિશિષ્ટ પુરસ્કાર સમિતિનો જ રહેશે.

★ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

મનીષભાઈ આણંદજીભાઈ વીરા	: ૯૪૨૬૮ ૬૧૧૩૬
અમીબેન નીતિનભાઈ શાહ	: ૯૯૭૯૯ ૬૧૯૨૯
રોહિતભાઈ શાંતિલાલ સંઘવી	: ૯૯૨૪૦ ૦૬૬૪૮
સ્મિતાબેન વિશાલભાઈ શાહ	: ૯૪૨૬૮ ૪૨૦૪૪
અલ્પાબેન ચિરાગભાઈ ગાલા	: ૭૫૬૭૧ ૦૮૯૬૯
ધનરાજભાઈ રામજી દેઢિયા	: ૯૯૮૦૦ ૪૮૮૩૪

ઇતર પ્રવૃત્તિ માહિતી પત્રક
Non Academic Activity Form
માટે આ QR Code સ્કેન કરો.

મનીષ વીરા

કન્વીનર - સરસ્વતી સન્માન અને વિશિષ્ટ પુરસ્કાર સમિતિ

સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ સમિતિ

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ સમાજલક્ષી ઘણી બધી પ્રવૃત્તિઓ કરે છે. તેમાં છોગારૂપે એક પ્રવૃત્તિ છે, જે ગરીબોના ઘરમાં નાનો પણ અવિરત ચાલતો દીવો પ્રગટાવીને તેમના ઘરમાં રોશની ફેલાવીને કુટુંબને પ્રગતિના રાહ પર લઈ જવાનું ઉમદા કાર્ય કરે છે. આ પ્રવૃત્તિ છે શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ દ્વારા ચાલતી સ્કીલ ડેવલપમેન્ટની પ્રવૃત્તિ.

આ સમિતિ દ્વારા પછવાડાના સમુદાયમાં રહેતા, કોઈપણ કારણસર અભ્યાસ અધૂરો છોડી દીધેલ હોય, કામ કરવાની ધગશ હોય પરંતુ તક ના મળતી હોય તેવી વ્યક્તિઓને આ સમિતિ દ્વારા શોધીને તેમને આસિસ્ટન્ટ નર્સિંગ કોર્સ અને બ્યુટી પાર્લરનો કોર્સ ખૂબ જ ઓછી ફી લઈને શીખવાડવામાં આવે છે.

આ સમિતિના સભ્યો પ્રથમ તો આવા જરૂરિયાતવાળા લોકોને શોધીને તેમને સમજાવે છે કે આ કોર્સ કરવાથી તમારી જિંદગીમાં શું બદલાવ આવશે અને તમારા કુટુંબમાં સુખની વૃદ્ધિ થશે. આવા કેન્ડિડેટ તૈયાર થયા પછી તેમના માતા-પિતાને પણ સમજાવવા પડે છે કે અમારે ત્યાં તમારા છોકરા / છોકરીઓને મોકલો, અમો તેમનું ધ્યાન રાખીશું અને તેમને જીવનમાં આગળ જવાના રસ્તા માટે તૈયાર કરીશું.

આવી, અત્યાર સુધી આપણે અગિયાર બેચ તૈયાર કરેલ છે. આ અગિયારમી બેચમાં બે મુસ્લિમ મહિલાઓ પણ હતી. તેમનો અભિપ્રાય હતો કે અમોને ખૂબ જ સારી માવજતથી શીખવાડવામાં આવે છે અને અમો બુરખા સાથે પણ અહીં આવીને ટ્રેનિંગ લઈએ છીએ. તેમાં અમને ક્યાંય જરાપણ તકલીફ પડી નથી.

આસિસ્ટન્ટ નર્સિંગ કોર્સ અને બ્યુટી પાર્લરના ૩૫ વિદ્યાર્થીઓને આજે પાસિંગ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવેલ હતા.

આ સમારંભમાં અદાણી સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ તરફથી શ્રીમતી

રૂપા શાહ, ભાર્ગવી દવે તેમજ શ્રી અશ્વિનભાઈ અને શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ તરફથી હોદ્દેદારો, ટ્રસ્ટીગણ, કારોબારી સભ્યો અને અન્ય સભ્યો હાજર રહ્યા હતા.

કાર્યક્રમની શરૂઆતમાં માનદ્ મંત્રી શ્રી રજનીકાંત પારેખે સંસ્થાની વિવિધ સમાજોપયોગી સેવાની માહિતી આપી હતી. સહમંત્રી શ્રી વિશાલ શાહે વિદ્યાર્થીઓને સમાજ ખૂબ જ ઓછી ફી લઈને તેમને શીખવાડે છે તો તેનો પૂરેપૂરો લાભ લઈ આપ સૌ જીવનમાં આગળ વધો એવી શુભેચ્છા પાઠવી હતી. શ્રીમતી લીલાબેન વીસરિયાએ જણાવ્યું હતું કે દરેક નારીએ પગભર થવું જ જોઈએ અને જો જીવનમાં ક્યાંય એવો પ્રસંગ આવે તો તમારું આ શિક્ષણ સ્કીલ ડેવલપમેન્ટની પ્રવૃત્તિ તેમને જીવનના સંઘર્ષમાં મદદરૂપ થશે.

શ્રીમતી રૂપા શાહે આ પ્રવૃત્તિ અંગે ખૂબ જ વિગતવાર માહિતી આપી હતી.

ત્યારબાદ આવેલા વિદ્યાર્થીઓમાંથી ઘણા બધા વિદ્યાર્થીઓએ આ પ્રવૃત્તિ વિશે પોતાનાં અનુભવ વર્ણવ્યા હતા અને શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ તેમજ અદાણી સ્કીલ ડેવલપમેન્ટનો આભાર માન્યો હતો.

વિદ્યાર્થીઓના પ્રતિભાવ બાદ દરેક વિદ્યાર્થીઓને ઉપસ્થિત વિવિધ વ્યક્તિઓના હસ્તે સર્ટિફિકેટ એનાયત કરવામાં આવેલ હતા.

અંતમાં માનદ્ મંત્રી શ્રી રજનીકાંત પારેખે આભારવિધિ કરી સૌને નાસ્તાને ન્યાય આપવાનું જણાવ્યું હતું.

નાસ્તાના સમાપન પછી તમામ વિદ્યાર્થીઓ ખુશ મિજાજમાં છૂટા પડ્યા હતા.

કાર્યક્રમના રંગીન ફોટોગ્રાફ્સ માટે જુઓ : પાના નંબર-૭૦

રજનીકાંત પારેખ - માનદ્ મંત્રી શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

ગૌરાંગ દોશીને અભિનંદન

સ્વ. લક્ષ્મીકાંત દોશી સરોદવાદક નાટક એકેડેમિના પ્રિન્સિપાલ તરીકે રહી ચૂકેલ અને શ્રી મહેન્દ્ર દોશી - ભાષા વિજ્ઞાનીના ભત્રીજા, હાલમાં નોર્થ કેરોલીનામાં સ્થાયી થયેલ **ગૌરાંગ દોશી U.N.G.C.** મ્યુઝિક પ્રોફેસરને વર્ષ ૨૦૨૫નો નોર્થ કેરોલીનનો ૧૯૮૯ પછીનો હેરિટેજ એવોર્ડ મેળવનાર પ્રથમ ભારતીય યુવા સંગીતજ્ઞ છે. આ એવોર્ડ નોર્થ કેરોલીનના ગવર્નરના હસ્તે ગવર્નમેન્ટ હાઉસમાં એનાયત કરવામાં આવેલ હતો. આ એવોર્ડ મેળવનાર તેઓ પ્રથમ કચ્છી છે.

- મહેન્દ્ર દોશી

નવનીત ભવન - બહેરામપુરા

મંગળવાર, તા. ૧૦-૦૬-૨૦૨૫ના રોજના અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા બહેરામપુરા વોર્ડમાં આણંદજી કલ્યાણજી જૈન બ્લોકમાં આર.સી.સી. રોડ અને પેવર બ્લોક નાખવાના કામનું ખાતમુહૂર્ત માનનિય મેયર પ્રતિભાબેન જૈનના બજેટમાંથી તેમના હસ્તે કરવામાં આવ્યું.

આ પ્રસંગે અમદાવાદ પશ્ચિમ લોકસભાના સાંસદસભ્ય શ્રી દિનેશભાઈ મકવાણા, શહેર મહામંત્રી શ્રી ભૂષણભાઈ ભટ્ટ, કોર્પોરેશનના પદાધિકારીશ્રીઓ, કોર્પોરેટરશ્રીઓ, હોદ્દેદારશ્રીઓ તથા શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના ટ્રસ્ટીગણ તથા નગરજનો ઉપસ્થિત રહ્યા.

અમદાવાદ શહેરના મેયર શ્રી પ્રતિભાબેન જૈનના બજેટમાંથી ફાળવવામાં આવેલા રૂા. ૨૧,૦૦,૦૦૦/- પૂરા શેઠશ્રી આણંદજી કલ્યાણજી જૈન નગરનો અમુક ભાગ જૈન દેરાસરજી, ઉપાશ્રય તેમજ નવનીત ભવન - બહેરામપુરાના મુખ્ય દરવાજા સામે આર.સી.સી. રોડ તેમજ પેવર બ્લોક મૂકવાના હોવાથી ખાતમુહૂર્ત - ભૂમિપૂજન કરવાના હેતુથી અમો સમગ્ર જૈન પરિવારોએ મેયરશ્રીને આમંત્રણ આપતા તેઓશ્રી પોતાની ટીમ - ભા.જ.પા. હોદ્દેદારો, પોલીસખાતામાંથી અમુક હોદ્દેદારો તેમજ શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના વડીલો અમારા આમંત્રણને માન આપી આશિર્વાદ આપવા ખાસ હાજરી આપેલ.

અમોએ બનાવેલ પ્રોગ્રામ ધારણા કરતાં પણ વધારે સારું અને સુંદર આયોજન અમારા નવનીત ભવનના દરેક ઉત્સાહી ભાઈ-બહેનોએ કરી બતાવ્યું. મુખ્ય શ્રેય બહેન કવિતાબેન સતરા તેમજ ભાઈશ્રી દિનેશ મૈશેરી, મનીષ દેઢિયા - નીતિન લોડાયા, ધવલ મૈશેરી તેમજ શ્રીમતી ભાવનાબેન દેઢિયા સાથે સર્વે કમિટીના સભ્યોએ પૂરેપૂરો સાથ સહકાર આપેલ છે. પ્રોગ્રામ પૂર્ણ થયા બાદ અલ્પાહાર લઈ સર્વે છૂટા પડ્યા.

દિનેશ લખમશી શાહ
નવનીત ભવન - બહેરામપુરા

ત્યારે
ભરોસાની ભેંસને પાડા જન્મે છે
જ્યારે
સાધુ, સાધુ મટી
'તકસાધુ' બની જાય છે.

અરવિંદ સોમૈયા - નળગ્રાણા, કચ્છ

દસમી પુણ્યતિથિએ પ્રેમભરી પુષ્પાંજલિ

ઇશ્વરનું ઉત્કૃષ્ટ સર્જન એટલે 'મા'
માતાની મમતા એટલે ચંદનની શીતળતા
માતા એટલે વાત્સલ્યની રસધાર
માતા એટલે સ્નેહનો સાગર
માતા એટલે સમર્પણનું સરોવર
દૂર થઈ ગયા નજરોથી પણ તમારો નિર્મળ ચહેરો અને
મધુર સ્મિતને હૈયામાં યાદ કરતા રહીશું...
સથવારો તમારો છૂટી ગયો પણ જીવનભર ન ભૂલાય
એવા મમ્મી તમારા સંસ્કારોને યાદ કરતા રહીશું.

— વિપુલ, જીનલ

કચ્છ ગામ ગોધરા
હાલે અમદાવાદ

● જીવનયાત્રા ●
તા. ૨૯-૮-૧૯૫૪થી
તા. ૧૯-૭-૨૦૧૫

મધુરીબેન રમણિકલાલ ગોસર

ખોયું છે આગમોલ મધુરીરૂપી રતન, એ હવે તમારા હાથમાં છે
સદા સાચવજે, કરજે એમનું જતન એ જ પ્રભુને પ્રાર્થના છે.

— રમણિકલાલ ગોસર

જેમ દીપકનો પ્રકાશ તેમ તમારો વિશ્વાસ
જેમ સુમનની તાજગી તેમ તમારી સાદગી
જેમ ધૂપસળીની સુવાસ તેમ તમારો અહેસાસ
જેમ પવનની ગતિ તેમ તમારા સાથે હોવાની પ્રતીતિ
રહેવાને સદા આ દુનિયામાં તો કોઈ આવતું નથી
છતા તમે ચાલ્યા ગયા પણ મન હજું માનતું નથી
આપની વસમી વિદાયની દસમી પુણ્યતિથિએ
નતમસ્તકે ગોસર પરિવારની શ્રધ્ધાંજલિ

- જીવનસાથી : શ્રી રમણિકલાલ કુંવરજી ગોસર (કચ્છ ગોધરા)
પુત્ર-પુત્રવધૂ : કુંજલ વિપુલ ગોસર
પુત્રી-જમાઈ : જીનલ નીલેશ દીપકચંદ કારાણી (સાભરાઈ)
સાસુ-સસરા : માતુશ્રી ગંગાબાઈ કુંવરજી ગોસર (ગોધરા - અમદાવાદ)
માતા-પિતા : માતુશ્રી કર્તુરબેન ધનજી પોલડિયા (તલવાણા - મુલુંડ)
વેવાઈ : માતુશ્રી સરોજબેન કિશોરભાઈ વિસરીયા (નવા વાસ - ઘાટકોપર)
વેવાઈ : માતુશ્રી પ્રેમીલાબેન દીપકચંદ કારાણી (સાભરાઈ - ડિગ્રસ)
પૌત્ર-પૌત્રીઓ : કવિશા વિપુલ ગોસર ● મિત વિપુલ ગોસર
દોહિત્રી : કિશા નીલેશ કારાણી

શ્રી કચ્છી જૈન સમાજ કો.ઓપરેટીવ ક્રેડિટ સોસાયટી

શ્રી કચ્છી જૈન સમાજ કો-ઓપરેટીવ ક્રેડિટ સોસાયટી - અમદાવાદની સામાન્ય સભા રવિવાર, તા. ૨૨-૬-૨૦૨૫ના રોજ શ્રી કચ્છી જૈન ભવન - પાલડી ખાતે મળી હતી. પ્રમુખશ્રી પ્રતાપ નારાયણ દંડની ગેરહાજરીમાં ઉપપ્રમુખ શ્રી રમણિકલાલ કુંવરજી ગોસરે પ્રમુખ તરીકેની કાર્યવાહી સંભાળેલ હતી.

આજની સભામાં નીચે મુજબની કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી.

૧. ગત તા. ૨૧-૭-૨૦૨૪ના રોજ મળેલ સામાન્ય સભાની મીટિંગની મિનિટ્સનું વાંચન કરવામાં આવ્યું હતું. આ મિનિટ્સમાં કોઈ સુધારા ન હોવાથી મિનિટ્સને સર્વાનુમતે બહાલ રાખવામાં આવી હતી.
૨. વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ દરમિયાન ક્રેડિટ સોસાયટી તરફથી નીચે મુજબ પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં આવેલ છે.
 - (૧) ૫૩ સભ્યો / કર્મચારીઓને લોન પેટે રૂા. ૮,૬૯,૧૯૭/-નું ધિરાણ કરેલ છે. જૂના ધિરાણ સામે રૂા. ૧૪,૯૨,૦૪૮/- જમા આવેલ છે અને બાકી ધિરાણ રૂા. ૧૧,૯૨,૫૦૦/- છે.
 - (૨) ૨૦૨૩-૨૪ના વર્ષ સુધીનું સરકારી ઓડિટ પૂર્ણ થઈને તેનો રીપોર્ટ આવી ગયેલ છે.
 - (૩) હાલમાં કુલ સભ્યોની સંખ્યા ૨૨૪ છે.
૩. વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ના હિસાબો શ્રી દેવેશ દંડે રજૂ કર્યા હતા. ક્રેડિટ સોસાયટીનો નફો રૂા. ૧,૦૪,૬૨૪/- થયેલ છે.
૪. વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માટે ૧૫% ડિવિડંડ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું.
૫. આગામી વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ માટે સોસાયટીના હોદ્દેદારોની નીચે પ્રમાણે સર્વાનુમતે વરણી કરવામાં આવી.

(૧) પ્રમુખ	:	શ્રી ચંદ્રકાંત દામજી શાહ (કે.ડી. શાહ)
(૨) ઉપપ્રમુખ	:	શ્રી રમણિકલાલ કુંવરજી ગોસર
(૩) મંત્રી	:	શ્રી રજનીકાંત ધરમશી પારેખ
(૪) સહમંત્રી	:	શ્રી નરેન્દ્ર જયંતીલાલ કોઠારી
(૫) ખજાનચી	:	શ્રી દેવેશ દિલીપભાઈ દંડ
(૬) સહ ખજાનચી	:	શ્રી નિરંજન પૂનમચંદ મેશેરી

આમ, હવે કોઈ કાર્યવાહી બાકી ન રહેતા સભાને પૂર્ણ જાહેર કરવામાં આવી અને સૌ રાષ્ટ્રગીત ગાઈને ભોજન લઈને છૂટા પડ્યા હતા.

રજનીકાંત પારેખ - મંત્રી

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

અમદાવાદ પધારતા અતિથિઓની સગવડતા વધારાઈ

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના ત્રણે અતિથિ ભવન - પાલડી, શાહીબાગ અને ગીતા મંદિરનું બુકિંગ હવે ઓનલાઈન થઈ શકશે.

www.kjss.org પર બુકિંગ થઈ શકશે.

રજનીકાંત પારેખ

પ્રતાપ દંડ

માનદ્ મંત્રી, શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

પ્રમુખશ્રી, શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

સરનામા ફેરફાર

- **વિનોદ બાબુલાલ કસ્તુરચંદ કોરડિયા**
જી-૨૦૨, લક્ષ્મી વિલા-૨,
હરિદર્શન ચોકડી પાસે,
જીરાવલ્લા પાર્શ્વનાથ દેરાસરની બાજુમાં,
નરોડા, અમદાવાદ-૩૮૨ ૩૩૦.
મો. ૯૬૩૮૧ ૦૦૭૦૫, ૯૪૨૭૦ ૬૦૦૪૦
- **રાજેશ હરિલાલ મૂલચંદ મોરબીયા**
બી-૩૦૧, સત્ત્વ એપાર્ટમેન્ટ, પીપીસીસી ગ્રાઉન્ડ,
શાંતિવન, પાલડી, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭.
મો. ૯૬૩૮૪ ૧૮૩૫૦
- **પીયૂષ હરિલાલ મૂલચંદ મોરબીયા**
બી-૧, નીવિદ એપાર્ટમેન્ટ,
એઈમ્સ હોસ્પિટલની લાઈનમાં, જેઠાભાઈ પાર્ક,
શાંતિવન, પાલડી, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭.
મો. ૯૪૨૬૮ ૩૮૦૦૧
- **દનસુખલાલ નાનાલાલ કરશનજી પટવા**
પ્રભુ કૃપા, બીજા માળે, ઉજાસ ફ્લેટની સામે,
જૈન મર્ચન્ટ સોસાયટી,
મહાલક્ષ્મી પાંચ રસ્તા,
પાલડી, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭.
મો. ૯૪૨૬૩ ૭૯૦૪૦, ૯૭૨૭૭ ૬૩૨૭૪

અવસાન નોંધ

- **શનિવાર, તા. ૨૮-૬-૨૦૨૫**
શ્રી જયંતીલાલ લખમશી લોડાયા (અમદાવાદ - મોટી સિંઘોડી) (ઉં.વ. ૮૦)નું આજ રોજ અમદાવાદ ખાતે દુઃખદ અવસાન થયેલ છે.
- **સોમવાર, તા. ૩૦-૬-૨૦૨૫**
શ્રી ગુલાબ દામજી સાવલા (અમદાવાદ - બાડા) (ઉં.વ. ૬૯)નું આજ રોજ દુઃખદ અવસાન થયેલ છે.

સદ્ગતશ્રીઓના આત્માને
પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા શાંતિ અર્પે એ જ અભ્યર્થના.

સામાર સ્વીકાર

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદની વિવિધ સેવાકીય યોજનાઓ માટે નીચે મુજબના દાતાશ્રીઓ તરફથી દાન / ભેટ પ્રાપ્ત થયેલ છે.

બ્લડ ડોનેશન

૩૧. ૫,૦૦૦/- ફિનોવેટ ફાઈનાન્સિયલ સર્વિસીસ પ્રા.લિ.

જલારામ અમ્રદોત્ર યોજના

૩૧. ૨,૫૦૦/- સ્વ. શ્રી સૂરજલાલ મોતીલાલ મહેતાની ૧૩મી વાર્ષિક પુણ્યતિથિ નિમિત્તે

૩૧. ૧,૦૦૧/- શ્રી સંજીવ શાહ
હ. નિર્મળાબેન શ્રીકાંત શાહ - અમદાવાદ
(તપસ્વીબેનની માસિક પુણ્યતિથિ નિમિત્તે.)

સંસ્થા ઉપરોક્ત તમામ દાતાશ્રીઓનો ખૂબ ખૂબ આભાર માને છે.

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

તા. ૧૭-૦૫-૨૦૨૫થી તા. ૧૯-૦૬-૨૦૨૫ સુધી
‘મંગલ મંદિર’નું લવાજમ ભરનારાઓના નામની યાદી

૧ વર્ષનું લવાજમ ભરનારા સભ્યોની યાદી			
૧.	ભૂપેન્દ્ર વિશ્વામિત્ર સચદે	મુંબઈ	૦૭-૦૬-૨૫
૩ વર્ષનું લવાજમ ભરનારા સભ્યોની યાદી			
૧.	શેખર નરેન્દ્ર શાહ	રતલામ, એમ.પી.	૨૬-૫-૨૫
૨.	પ્રકાશ મીઠુભાઈ સૈયા	અમદાવાદ	૨૮-૫-૨૫
૫ વર્ષનું લવાજમ ભરનારા સભ્યોની યાદી			
૧.	વિનોદ બાબુલાલ કોરડિયા	અમદાવાદ	૦૨-૦૬-૨૫
૨.	નરેન્દ્ર પોપટલાલ પટવા	મુંબઈ	૧૯-૦૬-૨૫
૧૫ વર્ષનું લવાજમ ભરનારા સભ્યોની યાદી			
૧.	લક્ષ્મીચંદ આર. લોડાયા	હુબલી	૦૪-૦૬-૨૫

કવિ કવિતાની નીચે પોતાનું નામ લખે છે,

ચિત્રકાર પોતાની કલાકૃતિની નીચે પોતાનું નામ લખે છે,

પરંતુ ભગવાન જેવો કોઈ મહાન કલાકાર નથી કે જે માનવી સર્જે છે પણ માનવીની નીચે પોતાનું નામ નથી લખતો.

અને માં તો ભગવાનથી પણ મહાન છે કે જે બાળકને જન્મ આપે છે પણ નામ પિતાનું રાખે છે.

હિસતી નજરે....

માસ મે-૨૦૨૫ દરમિયાન શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદની વિવિધ સેવાઓનો લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ

ક્રમ	સેવાઓ	લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ
૧.	શ્રી નવનીત મેડિકલ સેન્ટર તથા શ્રીમતી પ્રભાવતીબહેન કાંતિલાલ વેલજી સાવલા મેડિકલ ચેક-અપ સેન્ટર, પાલડી, અમદાવાદ. કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદની વ્યક્તિઓ ૭૫૦ ● સાધુ-સાધ્વીજી મહારાજ સાહેબો ૮૫ ● બોડી ચેક-અપ ૩૫૪ ● સોનોગ્રાફી ૧,૨૦૧ ● ટી.એમ.ટી. ૫૪ ● ઓપરેશન ૫ ● ઈકો ૨૮૬ ● અન્ય ૭,૪૦૧	૧૦,૧૩૬
૨.	માતૃશ્રી કંકુબહેન કાનજીભાઈ રવજી (નાની ખાખરવાલા) અતિથિ ભવન, પાલડી, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● પુરુષો ૩૧૨ ● સ્ત્રીઓ ૨૦૨ ● બાળકો ૨૧ ● કેન્ટીન ૩,૮૬૦	૪,૪૨૫
૩.	માતૃશ્રી કંકુબહેન કાનજીભાઈ રવજી (નાની ખાખરવાલા) સેવા ભવન, ગીતા મંદિર, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● પુરુષો ૧૦૧ ● સ્ત્રીઓ ૩૭ ● બાળકો ૧૦	૧૪૮
૪.	ડૉ. ચંદ્રકાંત દેદિયા ડાયાલિસિસ સેન્ટર, ગીતા મંદિર, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ.....	૧૫૬
૫.	જી.એમ.ડી.સી. પ્રાયોજિત શ્રી કચ્છી વિશ્રામ ગૃહ - શાહીબાગ, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● શ્રી કચ્છી વિશ્રામ ગૃહ - પેસેન્જર ૧,૪૦૩ ● મ્યુઝિયમ ૮૫૦ ● કેન્ટીન ૩,૮૩૦ ● જલારામ અગ્રક્ષેત્ર ૩૨૦ ● ડિસ્પેન્સરી ૧૨૦	૬,૫૨૩
૬.	શ્રી ધીરજલાલ ટોકરશી કાપડિયા ડાયાલિસિસ સેન્ટર, શાહીબાગ, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ.....	૬૧૩
૭.	નવનીત મેડિકલ સેન્ટર અને કંચનબેન નવીનચંદ્ર નાનજી શાહ ઓ.પી.ડી. સેન્ટર તથા દીપ ફાઉન્ડેશન મેડિકલ ચેક-અપ સેન્ટર, બોપલ, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● બોડી ચેક- અપ ૨૪૪ ● સોનોગ્રાફી ૫૫૦ ● ઓપરેશન ૮ ● માઈનોર ઓ.ટી. ૪ ● ફિઝિયોથેરાપી ૧,૮૬૧ ● અન્ય ૪,૮૮૧	૭,૫૪૮

૮.	નવનીત ડાયાલિસિસ સેન્ટર, બોપલ, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ	૩૧૩
૯.	પરમકૃપા મેડિકલ સેન્ટર, ચાંગોદર, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● એક્સ-રે ૧૧૧ ● સોનોગ્રાફી ૫૦ ● બોડી ચેક-અપ ૧૮૪ ● ઈકો ૫ ● અન્ય ૭૩૦	૧,૦૮૦
૧૦.	નવનીત મેડિકલ સેન્ટર - જશોદાનગર, અમદાવાદ કુલ લાભ લેનાર વ્યક્તિઓ..... જેમાંથી - ● એક્સ-રે ૪૧૭ ● સોનોગ્રાફી ૧૯૦ ● ફિઝિયોથેરાપી ૫૯૭ ● ડેન્ટલ ૨૦૪ ● બોડી ચેક-અપ ૭૧ ● 2-D ઈકો ૨૧ ● પેથોલોજી ૩૨૦ ● ઈ.સી.જી ૬૬ ● ટી.એમ.ટી. ૩૭ ● ઓપરેશન ૨ ● અન્ય ૫૯૪	૨,૫૧૯
માસ મે - ૨૦૨૫ દરમિયાન વિવિધ પ્રકારની સેવાઓનો લાભ લેનાર કુલ વ્યક્તિ.....		૩૩,૪૧૭

જૂની કહેવતો : આજે પણ બરકરાર

- ★ પાંચે ઊઠો નવે શિરાવો, પાંચે વાળુ નવે સુવો, બસ આટલું રોજ કરો, તે પછી સો વર્ષ જીવો.
- ★ ભોંય પથારી જે કરે, લોઢી ઢેબર ખાય, તાંબે પાણી જે પીએ, તે ઘર વેદ્ય ન જાય.
- ★ ગળો, ગોખરું ને આમળા, સાકર ઘી થી ખાય, વૃદ્ધપણું વ્યાપે નહીં, રોગ સમૂળા જાય.
- ★ ખાંડ, મીઠું ને સોડા, સફેદ ઝેર કહેવાય, વિવેકથી ખાજે નહિંતર, ના કહેવાય કે ના સહેવાય.
- ★ સવારે પાણી, બપોરે છાશ, સાંજે પીઓ દૂધ, વહેલા સૂઈ વહેલા જાગો, ના રહે કોઈ દુઃખ.
- ★ સર્વ રોગના કષ્ટોમાં ઉત્તમ ઔષધ ઉપવાસ, જેનું પેટ નથી સાફ, પછી આપે બહુ ત્રાસ.
- ★ પેટમાં જે-તે પધરાવશો માં, સાફ રાખજો આંત, ચાવીને ખૂબ ખાજો, હોતા નથી પેટમાં દાંત.
- ★ હજાર કામ મૂકીને જમવું ને લાખ કામ મૂકી સૂવું, કરોડ કામને પડતાં મૂકી હાજતે જઈને રહેવું.

દાર્ઘકુ

કંકણ નાખ્યાં
કાગડે ને તરસ
છીપી બુદ્ધિથી.

સ્વાતિના બુંદે
ચાતક પક્ષી ખુશ,
તરસ છીપે!

આ મૃગજળ
દેખી હરણું દોડે,
તરસ વેલું!

કલમ ચાલે
રામાયણ લખાય,
માનવ રાજી!

કલમ ચાલે,
કાગળ પર લખું,
શુભ સંદેશ!

હસમુખ રામદેવુગ્રા - રાજકોટ
મો. ૯૮૭૯૪ ૮૫૬૬૭

કરવો જરૂરી હતો. પ્રદેશના વિકાસ માટે અનેક પરિબળો જરૂરી છે. તેમાંનું એક અગત્યનું અને મુખ્ય પરિબળ એ પ્રદેશનો ઔદ્યોગિક વિકાસ ગણી શકાય. કચ્છમાં જો બહારથી મૂડી આવી શકે - બહારના ઉદ્યોગો આવી શકે તો વિકાસના અનેક પરિબળોમાંથી એક પરિબળ કાર્યરત થઈ શકે. ત્યારબાદ વિકાસના અન્ય પરિબળો આનુષંગિક રીતે કાર્યરત થઈ શકે. પરંતુ કચ્છમાં જો બહારના ઉદ્યોગો લાવવા હોય તો આ વિશિષ્ટ સંજોગોમાં પ્રથમ તબક્કે તાત્કાલિક રીતે આ દડો વહેતો કરવા અને શરૂઆત કરવા આ ઉદ્યોગોને કર રાહત (ઈન્સેન્ટિવ) આપવી પડે. આ વિચાર મગજમાં આવતા ગુજરાત રાજ્યના ઉદ્યોગમંત્રી તરીકે કેન્દ્ર સમક્ષ આ પ્રશ્ને રજૂઆત કરવામાં આવી. અટલજીની સરકારે આ પ્રશ્ને સહાનુભૂતિપૂર્વક વિચાર પણ કર્યો, પરંતુ તેઓને પરિણામોમાં પૂરતી શ્રદ્ધા ન હતી. તેઓએ અનેક પરિબળોને નજર સમક્ષ રાખીને નિર્ણય કરવાનો હતો. છેવટે પ્રાયોગિક ધોરણે એક વર્ષ માટે ટેક્ષ હોલીડેની પોલિસી જાહેર કરવામાં આવી કે જેનાથી ઉદ્યોગો પણ ખુશ ન હતા. ત્યારબાદ આ પોલિસી વખતોવખત રિવાઈઝ કરવામાં આવી અને તેના પરિણામો આજે આપણે નજર સમક્ષ નિહાળીએ છીએ. સાચી દિશા તરફ દોરી જતું એક પગલું માતબર પરિણામ લાવી શક્યું. અગર આ પોલિસી શરૂથી જ લાંબાગાળા માટે જાહેર કરવામાં આવેલ હોત તો અત્યારની પરિસ્થિતિ કરતાં પણ વિશેષ સારા પરિણામો આવી શકત.

પ્રશ્ન : નર્મદા નદીના પીવાના પાણી કચ્છમાં આવ્યા તેની પાછળનો ઇતિહાસ જાણી શકાય?

જવાબ : કચ્છની માફક સૌરાષ્ટ્ર અને ઉત્તર ગુજરાત પણ પાણીની અછતવાળા પ્રદેશો છે. આ બધા જ પ્રદેશોમાં દર વર્ષે પીવાના પાણીના પણ અનેક પ્રશ્નો રહેતા હતા. દુષ્કાળના સમયે વિવિધ રાહતની યોજનાઓ બનાવી ટ્યૂબવેલ કે બોર પણ ખોદવામાં આવતા. આ બોર એક કે બે વર્ષમાં સૂકાઈ જતા અને ફરી દુષ્કાળના સમયે રાહત યોજનામાં અન્ય બોરવેલ બનાવવા પડતા. આ રીતે રાજ્યની તિજોરી પર દરેક સમયે સારો એવો નાણાનો બોજ આવતો હતો.

પ્રધાન મંડળમાં સાથે બેસીને વિચાર કરવામાં આવ્યો અને હંગામી યોજનાના બદલે કાયમી ધોરણની યોજનાનો વિચારો કરવામાં આવ્યો. નર્મદા નદીમાંથી પીવાનું પાણી દરેક સ્થળે પહોંચાડવામાં આવે તે વિકલ્પ વિચારવામાં આવ્યો. ઈરિગેશન કેનાલને સારો એવો સમય લાગે તેમ હતો. તેથી ઝડપી પ્રક્રિયા માટે પીવાની અલગ પાઈપ લાઈનની વિચારણા કરવામાં

આવી અને તેના અંદાજો તૈયાર કરવામાં આવ્યા. એ દરમ્યાન નાણાની વ્યવસ્થા થઈ શકી અને ઝડપી નિર્ણય લઈ પાઈપ લાઈન યોજનાનો અમલ કરવામાં આવ્યો. કચ્છ પ્રદેશમાં પણ અન્ય જિલ્લાઓની જેમ પાઈપ લાઈન દ્વારા પાણી પહોંચાડવામાં આવ્યું. યોજનાના એ સમયે શ્રી કેશુભાઈ પટેલ મુખ્યમંત્રી તરીકે બિરાજમાન હતા.

પ્રશ્ન : આપશ્રી ઘણા વર્ષો સુધી ગુજરાત રાજ્યના ઉદ્યોગમંત્રીશ્રી તરીકે રહી ચૂકેલ છો. એ સમયે આપે ઉદ્યોગો માટે અનેક યોજનાઓનું અમલીકરણ કરાવેલ હશે. આમાંની કોઈ ખાસ યોજના વિશે માહિતી આપી શકાશે?

જવાબ : ૧૯૮૦ના વર્ષની વાત છે. શ્રી ચીમનભાઈ પટેલના પ્રધાનમંડળમાં હું ઉદ્યોગમંત્રી તરીકે કાર્યરત હતો. એ જમાનામાં “રિસ્ટ્રિક્શન ઈકોનોમી” હતી અને ક્વોટા - લાઈસન્સ પરમિટનું સામ્રાજ્ય હતું. દુનિયામાં “લીબરલાઈઝેશન” પોલિસીનો સ્વીકાર થઈ રહેલ હતો. ઉદ્યોગોને ઈન્સેન્ટિવ આપવાનો પણ જમાનો હતો. આ સમયમાં ગુજરાત રાજ્યે લીબરલાઈઝેશન અને ઈન્સેન્ટિવ પોલિસી દાખલ કરી. પરિણામ સ્વરૂપે વાપી - વલસાડનો પટ્ટો ઔદ્યોગિક રીતે ધમધમવા લાગ્યો. આજે આપણે તેનો “ગોલ્ડન કોરીડોર” તરીકે સ્વીકાર કરીએ છીએ. ૧૯૮૨ પછી કેન્દ્રની વી.નરસિંહરાવની સરકારે પણ ગુજરાત મોડેલને અનુરૂપ લીબરલાઈઝેશન પોલિસીનો અમલ કરેલ હતો. હવે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનો જમાનો તે વખતે કરેલી કલ્પના મુજબ બીજા તબક્કાનો આવી ગયો છે.

પ્રશ્ન : ધરતીકંપ બાદ કચ્છમાં થઈ રહેલો ઔદ્યોગિક વિકાસ આપશ્રીને કેટલા અંશે સંતોષકારક લાગે છે? આ ઉદ્યોગોથી કચ્છની સ્થાનિક પ્રજાને થયેલ કે ભવિષ્યમાં થનાર લાભો વિશે આપશ્રી કંઈ કહી શકશો?

જવાબ : કચ્છ જિલ્લાની વિકાસ ક્ષમતા કલ્પનાતીત અને દુનિયામાં અદ્વિતીય છે. કચ્છમાં થઈ રહેલ ઔદ્યોગિક વિકાસ તો કચ્છના સર્વાંગી વિકાસનું એક મુખ્ય પરિબળ છે. માત્ર ઔદ્યોગિક વિકાસથી વાત પૂરી થતી નથી. આપણને કચ્છનો સર્વાંગી વિકાસ જોઈએ છે. સર્વાંગી વિકાસના મુખ્ય છ પરિબળો છે. ઔદ્યોગિક વિકાસ, સર્વિસ સેક્ટરનો વિકાસ, એગ્રિકલ્ચરલ વિકાસ, પશુપાલન વિકાસ, માછીમારી તથા ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનનો વિકાસ. ઔદ્યોગિક વિકાસ બાદ સર્વિસ સેક્ટરનો વિકાસ તેની લાઈનમાં જ આવે. સર્વિસ સેક્ટરમાં બંદરો, રસ્તાઓ, વીજળી, ટેલિફોન વગેરે સવલતોનો સમાવેશ કરી શકાય. કચ્છમાં આ વિભાગોનો વિકાસ પણ શરૂ થઈ ગયેલ છે અથવા થયેલ છે. ત્યારબાદ ખેતી ક્ષેત્રનો વિકાસ આવે.

સવાલ અમારો...

જવાબ તમારો.....

મણકો

૨૭

સંકલન - સંયોજક : પ્રભુલાલ કે. સંઘવી - અમદાવાદ

(સમાજના ભૂતપૂર્વ મંત્રી, 'મંગલ મંદિર'ના પ્રથમ ભૂતપૂર્વ તંત્રી તથા પ્રવર્તમાન મંગલ મંદિર તંત્રી મંડળના સભ્ય)

અહીં ૧૦ પ્રશ્નો આપવામાં આવેલા છે. તે તમામના સાચા જવાબ આપવાના છે. સાચા જવાબો આપનાર વાચકોમાંથી લક્કી ડ્રો કરી પાંચ વાચકોને યોગ્ય ઈનામ આપવામાં આવશે. વધુમાં વધુ સંખ્યામાં ભાગ લેવા વિનંતી. તો આવો, આ એક નવીનતમ શ્રેણીના જવાબ આપવા થઈ જાઓ તૈયાર... ઉઠાવો કલમ...

★ આપે આટલું કરવાનું છે :

- આપના જવાબો, અંક મળ્યેથી ૧૦ દિવસમાં સમાજના પાલડી ભવન કાર્યાલયે મોકલી આપવાના છે.
- કવર ઉપર “સવાલ અમારો – જવાબ તમારો” સ્પર્ધા લખવાનું છે.
- જવાબના પત્ર ઉપર આપનું નામ, સરનામું, મોબાઈલ નંબર લખવો.
- આ એક ઉત્તમ પ્રયાસ છે. થોડી મહેનત કરશો. શોધખોળ કરશો... પ્રયત્ન કરશો... આપના જાણીતા અને અનુભવેલા પ્રશ્નો છે. આપને જરૂર આવડશે... આપનું નામ પ્રસિધ્ધ થશે... આપને આનંદ આવશે. સમાજ પ્રત્યે દિલચસ્પી વધશે.

તો આવો, તૈયારી કરીએ... જવાબ લખવાની...

● આ અંકના સવાલો ●

૧. મુંબઈમાં કચ્છી પ્રથમવાર આવ્યા : _____ (૧૮૪૧, ૧૭૧૨, ૧૮૪૧)
૨. ગીતા મંદિર ખાતે સંસ્થા _____ કેન્દ્ર ચલાવે છે.
(બ્યુટી પાર્લર, કૌશલ્ય વિકાસ, વિવિધ કોચીંગ ક્લાસ)
૩. આગ્રાથી શૌરીપુર તીર્થ _____ કિ.મી. દૂર આવેલું છે. (૩૨, ૭૫, ૬૫)
૪. જૈન મહાજનના શ્રેણીવર્ચ શ્રી કસ્તુરભાઈ _____ ના દિવસે અવસાન પામ્યા.
(૨૦-૧-૧૯૮૦, ૧૪-૨-૧૯૮૧, ૧૭-૩-૧૯૮૧)
૫. ગુજરાત રાજ્યના ત્રીજા રાજ્યપાલ _____ હતા.
(મહેંદી નવાઝ જંગ, ડૉ. શ્રીમન્ નારાયણ, નિત્યાનંદ કાનુંગો)
૬. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીએ _____ પુસ્તકને પારિતોષિકથી નવાજ્યું છે.
(લવ યુ કચ્છ, બાલભારતી, યુધ્ધ કેસરી)
૭. વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ _____ માં પ્રથમ હિંદુ મંદિરનું લોકાર્પણ કર્યું.
(યુ.એ.ઈ., અમેરિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા)
૮. આપણી આંખના પોપચાં એક મિનિટમાં _____ વખત પલકારા મારે છે. (૧૪, ૧૨, ૧૮)
૯. 'મંગલ મંદિર'ના સંપાદક મંડળના સભ્ય શ્રી રસિકભાઈ મહેતાના સુપુત્ર ડૉ. વિવેક મહેતાએ _____ ડોસ્પિટલનો પ્રારંભ કર્યો છે. (ઓર્થોપેડિક, આંખની, ચિલ્ડ્રન)
૧૦. 'મંગલ મંદિર' માસિકનો પ્રારંભ થયો : _____ (ઓગસ્ટ ૧૯૭૫, જાન્યુઆરી ૧૯૭૪, એપ્રિલ ૧૯૭૩)

તિ. ૨-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. રીદ્ધિએ મે-૨૦૨૫નો મંથલી ડેટા ડૉ. હિતેન્દ્રભાઈને આપેલ હતો. જેમાં ૭૫૪૮ દર્દીઓએ મેડિકલ સેન્ટરમાં સારવાર લીધેલ હતી અને નવનીત ડાયાલિસિસ સેન્ટર ખાતે ૩૧૩ ડાયાલિસિસ થયેલ હતા. (એવરેજની ગણનાએ દરરોજના ૩૦૦ દર્દીઓ અને ૧૨ દર્દીઓ દરરોજના ડાયાલિસિસના)

તિ. ૭-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. ચાંદની મોદી દ્વારા મોતિયાનું એક ઓપરેશન થયેલ હતું.

તિ. ૧૧-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડાયાલિસિસ સેન્ટર ખાતે MD India Insurance Co. તરફથી ઇન્સ્પેક્શન થયેલ હતું.

તિ. ૧૨-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. મિત પટેલ દ્વારા મોતિયાનું એક ઓપરેશન થયેલ હતું.

તિ. ૧૭-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. ચાંદની મોદી દ્વારા મોતિયાનું એક ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું.

તિ. ૧૬-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહ દ્વારા ઓ.પી.ડી. આસિસ્ટન્ટ, કાઉન્ટર ક્લાર્ક અને લેબ ટેકનિશિયનના ઇન્ટરવ્યૂ લેવામાં આવેલ હતા.

પરમકૃપા મેડિકલ સેન્ટર - ચાંગોદર

તિ. ૫-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજથી ડૉ. હિતેશ શાહ (કાન-નાક-ગળાના સર્જન) દર સોમવારે ઓ.પી.ડી. માટે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા.

તિ. ૮-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજથી ડૉ. કુશલ ચૌહાણ (જનરલ સર્જન) દર ગુરૂવારે ઓ.પી.ડી. માટે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા.

તિ. ૨૩-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહ સેન્ટરની મુલાકાતે આવેલ અને

ડૉ. કિશન માળી અને પ્રતીક વ્યાસ તેમજ દીપક ત્રિવેદી સાથે સેન્ટર 24 X 7 ચાલુ કર્યું તો રાત્રે ઓ.પી.ડી. પેશન્ટ તેમજ દાખલ પેશન્ટ બાબતે ચર્ચા કરી તેમજ આગળ જતાં શું શું સુધારો કરી શકાય તેમજ જરૂરિયાતની વસ્તુઓ અને માર્કેટિંગ બાબતે ચર્ચા કરી.

તિ. ૨૮-૦૫-૨૦૨૫

- આજ રોજ શ્રી જયેશભાઈ મજમુદાર સેન્ટરની મુલાકાતે આવ્યા અને ચોવીસ કલાક સેન્ટર ચાલુ કર્યા પછી રાત્રિના સમયે ઓ.પી.ડી. અને આઈ.પી.ડી.ના દર્દી તેમજ દિવસ દરમિયાન પેશન્ટ બાબતે પ્રતીક વ્યાસ સાથે ચર્ચા કરી તેમજ ડૉ. કુશલ ચૌહાણ (જનરલ સર્જન) પાસે તેમનું ચેક-અપ કરાવ્યું.

તિ. ૩૧-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજ સીગ્મા ટર્મિનલ એલએલપી કંપની - ચાંગોદરની મુલાકાત લીધી. કંપનીના ૧૩ કર્મચારીઓનું ફૂલ બોડી ચેક-અપ રૂા. ૧૩૫૦/-ના પેકેજનું કામ કરવામાં આવેલ.

તિ. ૩-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહ સેન્ટરની મુલાકાતે આવ્યા. તેમણે ડૉ. કિશન માળી, પ્રતીક વ્યાસ અને દીપક ત્રિવેદી જોડે ચોવીસ કલાક સેન્ટર ચાલુ થયું ત્યારબાદ પેશન્ટ બાબતે તેમજ સેન્ટરમાં સુધારો કરવા બાબતે ચર્ચા કરી.

તિ. ૫-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ક્યુરોફોક્સ હેલ્થકેર પ્રા.લિ. - ચાચરવાડી વાસડના ગામના ૪૪ કર્મચારીઓના આંખના ચેક-અપ ડૉ. ચાંદની મોદી દ્વારા સેન્ટર ઉપર કરવામાં આવ્યું.

તિ. ૭-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ કે.કે. કેટરર્સ કંપની - રજોડા ગામના ૬ કર્મચારીઓનું મેડિકલ ફિટનેસ કરવામાં આવેલ છે.

તિ. ૯-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ હેમા રેમેડાઈઝ કંપનીના ૬ કર્મચારીઓનું મેડિકલ ફિટનેસ કરવામાં આવ્યું.
- આજ રોજ સિગ્મા ટર્મિનલ કંપનીના ૧૩ કર્મચારીઓની ફાઈલ કંપનીમાં આપવામાં આવી તેમજ ક્યુરોફોક્સ કંપનીના ૪૪ કર્મચારીઓની આંખના ચેક-અપની ફાઈલ તેમજ કે.કે. કેટરર્સના ૬ કર્મચારીના મેડિકલ ફિટનેસની ફાઈલ કંપનીમાં આપવામાં આવેલ.

તિ. ૧૦-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ એસેમ વર્ક્સ પ્રા.લિ. કંપનીની મોરૈયા ગામ ખાતે મુલાકાત લીધેલ. કંપનીના જનરલ મેનેજર મુરલીભાઈ તેમજ એચ.આર. પાર્થ પ્રજાપતિને મળીને સેન્ટરમાં થતી સારવાર વિશે માહિતી આપી અને અગાઉ થયેલ ચર્ચા મુજબ કંપની જોડે ટાઈ-અપ કર્યું અને ટાઈ-અપ લેટર લેવામાં આવ્યો.

તિ. ૧૧-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ સેનોલેટ લાઈફકેર પ્રા.લિ. કંપનીના ૩૦ કર્મચારીઓ અને વરમોરા કંપનીના ૪૫ કર્મચારીઓને કંપનીમાં જઈને ડૉ. કિશન માલી દ્વારા ફર્સ્ટ એઈડ ટ્રેનિંગ આપવામાં આવી. પ્રતીક વ્યાસ, દીપક ત્રિવેદી અને નર્સિંગ સ્ટાફ હાજર રહેલ હતો.

તિ. ૧૨-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ એસેમ વર્ક્સ પ્રા.લિ. કંપનીના ૪૫ કર્મચારીઓના મેડિકલ કાર્ડ બનાવવામાં આવ્યા અને ફૂલ બોડી ચેક-અપ સ્કીમ-૧ (રૂ. ૬૫૦/-)નું પેકેજ કંપનીના કુલ ૫૧ કર્મચારી સેન્ટર ઉપર આવીને કરાવે તેવું નક્કી કરવામાં આવ્યું.
- મે-૨૦૨૫ના કુલ ૨૨ કંપનીના બીલો આપવાનું કામ આજરોજ પૂરું કરવામાં આવેલ.

નવનીત મેડિકલ સેન્ટર - જશોદાનગર

તિ. ૧૯-૫-૨૦૨૫

- ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહે જશોદાનગર સેન્ટરની મુલાકાત લીધી અને સેન્ટરના વિવિધ કામ અંગે ચર્ચા કરી.

તિ. ૨૯-૫-૨૦૨૫

- ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહે સેન્ટરની મુલાકાત લીધી. સેન્ટરમાં વિઝીટ કરતાં ડૉક્ટર વિશે વાતચીત કરી અને જે ડૉક્ટર્સની જરૂરિયાત હોય એની 'ગુજરાત સમાચાર'માં જાહેરાત આપવાની સૂચના આપી.

તિ. ૨૮-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજ સમ્રાટનગર સિનિયર સિટીઝન ગ્રુપના પ્રમુખ રસીકભાઈ ગાંધીએ સેન્ટરની મુલાકાત લીધી.

તિ. ૩૧-૫-૨૦૨૫

- આજ રોજ જશોદાનગર સેન્ટર પર સિનિયર સિટીઝન્સ માટે એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમમાં

દરેક વ્યક્તિને શારીરિક તથા માનસિક બંને રીતે લાભ થાય અને માનસિક તાણમાંથી મુક્તિ મળે એવી ગેમ્સ તથા ગ્રુપ એક્ટિવિટી કરાવી. આ કાર્યક્રમમાં ૩૦ વડીલોએ ભાગ લીધો હતો અને અંતે આઈસ્ક્રીમની મજા માણીને બધા છૂટા પડ્યા. આ વડીલોએ સેન્ટરની મુલાકાત પણ કરી.

- આજ રોજ 'ગુજરાત સમાચાર'માં જશોદાનગરના ડૉક્ટરની જરૂરિયાત અંગે જાહેરાત આપવામાં આવી.

- આજ રોજ સિનિયર સિટીઝન્સ સેવા સંસ્થા સ્મૃતિ મંદિર (ઘોડાસર)ના પ્રમુખ વિનાયકભાઈ પાઠકે મેડિકલ ઓફિસર ડૉ. કોમલ દવે તથા એડમિન સ્નેહલ ભાવસારને એમની મીટિંગમાં આમંત્રિત કર્યા. ડૉ. કોમલ દવેએ આ મીટિંગમાં ૧૦૦ સભ્યોને નવનીત મેડિકલમાં ચાલતી અલગ અલગ પ્રકારની મેડિકલ સુવિધા વિશે માહિતી આપી.

તિ. ૨-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ જય પ્રજાપતિ (જનરલ સર્જન)ની નિયુક્તિ થઈ. જે સોમવારથી શનિવાર રોજ સવારે ૯ થી ૧૦.૩૦ મળશે.

તિ. ૪-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ કેનેરા બેંકના ઓફિસર - ઈરફાન શેખે સેન્ટરની મુલાકાત લીધી.

તિ. ૫-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહે સેન્ટરની મુલાકાત લીધી. તેમણે બાળકોના ડૉક્ટરની ઓ.પી.ડી. સવારના સમયે શરૂ કરવાની સૂચના આપી.

તિ. ૧૩-૬-૨૦૨૫

- ડૉ. હર્ષલ પટેલ દ્વારા મોતિયાના બે સફળ ઓપરેશન થયા.
- આજ રોજ જશોદાનગર સેન્ટરના સ્ટાફ ડૉક્ટર્સ તથા પેશન્ટોએ પ્લેન દુર્ઘટનામાં ભોગ બનેલા લોકો માટે બે મિનિટનું મૌન રાખીને શ્રદ્ધાંજલિ આપી.

તિ. ૧૪-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ સંવેદના ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટના મેનેજર જોગેન્દ્રસિંહ રાજપૂત સેન્ટરની મુલાકાતે આવેલ.

તિ. ૧૭-૬-૨૦૨૫

- આજ રોજ ભાજપના પૂર્વ કોર્પોરેટર સેન્ટરની મુલાકાતે આવ્યા. સેન્ટરના એડમિન સ્નેહલભાઈ ભાવસારે સેન્ટરની મુલાકાત કરાવી અને માહિતી આપી.
- આજ રોજ ડૉ. હર્ષલ પટેલ દ્વારા મોતિયાના ૩ ઓપરેશન થયા.

દેશ વિદેશ

દેશ - વિદેશ...

ચૌલા ફુરવા

દેશના સમાચાર

★ ગુજરાતમાં ૮૯૧ એશિયાટીક સિંહો થઈ ગયા છે. છેલ્લી સિંહ વસતી ગણતરી પ્રમાણે. હવે ૧૫ જૂનથી ૧૬ ઓક્ટોબર સુધી અભયારણ્ય બંધ રહેનાર છે.

આ વરસે ૮.૫૦ લાખ લોકોએ મુલાકાત લીધી ને સિંહ દર્શન કર્યા. (તા. ૨૨-૫-૨૦૨૫)

★ જાપાનને પછાડી વિશ્વનું યોથું સૌથી મોટું અર્થતંત્ર બન્યું ભારત. ૨૦૨૮ સુધીમાં ત્રીજા સ્થાને હશે. હવે ફક્ત અમેરિકા, ચીન અને જર્મની ઈન્ડિયાથી આગળ. (તા. ૨૪-૫-૨૦૨૫)

★ દેશમાં કોરોનાના ૨૩૯૦ એક્ટીવ કેસ. હજુ પણ થઈ રહ્યો છે વધારો. (તા. ૩૦-૫-૨૦૨૫)

★ મે મહિનામાં ઈતિહાસનો સૌથી વધુ વરસાદ. સિક્કીમમાં ભૂ-સ્ખલન. ઘણા ઘરો કાટમાળ નીચે દટાયા. હિમાચલમાં પ્રવાસીઓ માટે એલર્ટ. (તા. ૩૦-૫-૨૦૨૫)

★ હૈદરાબાદમાં યોજાયેલી વર્લ્ડ ૨૦૨૫ સુંદરીનો તાજ થાઈલેન્ડની ઓપલ સુચાતાના શિરે મૂકાયો. (તા. ૩૧-૫-૨૦૨૫)

★ સિક્કીમમાં ૧૫૦૦ ટુરિસ્ટ ફસાયા. મિઝોરમમાં લેન્ડસ્લાઈડ. ૧૩ ઘર ધરાશયી. અરુણાચલમાં કાર ખાઈમાં ખાબકી. નોર્થ-ઈસ્ટના ૪ રાજ્યોમાં ૨ દિવસમાં ૩૨નાં મોત. (તા. ૧-૬-૨૦૨૫)

★ વરસાદ નહીં બગાડી શકે ફાઈનલની મજા. ફક્ત ૩૦ મિનિટમાં સ્ટેડિયમ થઈ જશે કોરું કટ - નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમની હાઈટેક ડ્રેનેજ સિસ્ટમના કારણે. (તા. ૩-૬-૨૦૨૫)

★ ૧૧ વર્ષમાં ૨૭ કરોડ ભારતીયો અત્યંત ગરીબીમાંથી બહાર આવ્યા. વર્લ્ડ બેંકે કહ્યું : ભારતમાં અતિશય ગરીબી ૨૭.૧%થી ઘટીને ૫.૩% થઈ ગઈ. (તા. ૭-૬-૨૦૨૫)

★ ગૌતમ અદાણીને નાણાંકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં ૧૦.૪૧ કરોડ સેલેરી મળી. અદાણી ગ્રુપના ચેરમેન ૫.૭૫ લાખ કરોડના માલિક. મુકેશ અંબાણી સેલેરી લેતા નથી. (તા. ૮-૬-૨૦૨૫)

★ ગુજરાતના જાણીતા કથાકાર મોરારિબાપુના ધર્મપત્ની નર્મદાબેન મોરારિદાસ હરિયાણીનું નિધન.

તેમણે ભાવનગર જિલ્લાના મહુવા તાલુકાના તલગાજરડા ખાતેના તેમના નિવાસ સ્થાને અંતિમ શ્વાસ લીધા હતા. પાર્થિવ દેહને તલગાજરડાના નિવાસ સ્થાને સમાધિ આપવામાં આવી. (તા. ૧૦-૬-૨૦૨૫)

★ અમદાવાદમાં વિમાન અકસ્માત.

અમદાવાદમાં એર ઈન્ડિયાની લંડન જતી ફ્લાઈટ દુર્ઘટનાનો ભોગ બની. મેઘાણીનગર પર મેડિકલ હોસ્પિટલ પર તૂટી પડી. મોટી સંખ્યામાં જાનહાનિ થઈ. ભૂતપૂર્વ મુખ્યમંત્રી વિજયભાઈ રૂપાણીનું પણ અવસાન.

અમદાવાદ પ્લેન કેશમાં એકમાત્ર જીવિત બચી ગયેલા વિશ્વાસકુમાર ભાલિયા હાલ સિવિલ હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે. મૂળ દીવનો રહેવાસી અને યુકેમાં સેટ થયેલા છે. (તા. ૧૨-૬-૨૦૨૫)

★ ૮૫ વર્ષ પહેલા બનેલી એજન્સી પ્લેન કેશની તપાસમાં જોડાઈ. અધિકારીઓએ ઘટના સ્થળની મુલાકાત લીધી. બોઈંગ કંપનીની ટીમ પણ હાજર રહી.

અમદાવાદ પ્લેન કેશની ઘટનાની વૈશ્વિક સ્તરે સંયુક્ત તપાસ થઈ રહી છે. DGCAની સાથોસાથ અમેરિકા અને બ્રિટનની એજન્સીઓ પણ તપાસમાં જોડાઈ છે. એજન્સીના અધિકારીઓએ કેશ સાઈટની મુલાકાત લીધી હતી. બોઈંગ કંપનીની ટેકનિકલ ટીમ પણ સાથે જોડાઈ. (તા. ૧૫-૬-૨૦૨૫)

★ વિમાન અકસ્માત પછી પાંચમા દિવસે ડી.એન.એ. મેચ થયા પછી પરિવાર વિજયભાઈ રૂપાણીના પાર્થિવ દેહને રાજકોટ લાવી શક્યો.

આજે સોમવારના સ્મશાનયાત્રા ને અગ્નિ સંસ્કાર થયા. મંગળવારે રાજકોટ અને ગાંધીનગર ખાતે શોકસભા યોજાઈ. પૂર્વ મુખ્યપ્રધાનની તમામ પરંપરાનો પ્રોટોકોલ કરાયો. (તા. ૧૬-૬-૨૦૨૫)

★ અમદાવાદ પ્લેન કેશ બાદ ૮ દિવસમાં ૮૪ ફ્લાઈટ રદ. શુક્રવારે એર ઈન્ડિયાએ ૮ ફ્લાઈટ્સ રદ કરી છે. જેમાં ૪ ઈન્ટરનેશનલ અને ૪ ડોમેસ્ટિક ફ્લાઈટ્સનો સમાવેશ થાય છે. એર ઈન્ડિયાએ જણાવ્યું હતું કે એરપોર્ટ પર મેઈન્ટેનન્સ અને ઓપરેશનલ કારણોસર આ ફ્લાઈટ્સ રદ કરવામાં આવી છે. (તા. ૨૦-૬-૨૦૨૫)

★ વિશાખાપટ્ટનમમાં યોગ કરતા પી.એમ. મોદીએ કહ્યું : વિશ્વમાં અસ્થિરતા વધી રહી છે. યોગ શાંતિનો માર્ગ. ગુજરાતના સી.એમ.એ વડનગરમાં યોગ કર્યા.

શનિવારે વિશ્વભરમાં ૧૧મો યોગ દિવસ ઉજવવામાં આવ્યો. પીએમ મોદીએ વિશાખાપટ્ટનમમાં ૩ લાખ લોકો અને ૪૦ દેશોના રાજદ્વારીઓ સાથે યોગ કર્યા. આંધ્રપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી ચંદ્રાબાબુ નાયડુ પણ પીએમ સાથે સ્ટેજ પર યોગ કરતા જોવા મળ્યા.

આ વખતે યોગની થીમ 'એક પૃથ્વી, એક આરોગ્ય'ની રહી.
(તા. ૨૧-૬-૨૦૨૫)

વિદેશના સમાચાર

★ ૧૩ વર્ષના ભારતીય-અમેરિકન ફેઝાને સ્પેલ-બી સ્પર્ધા જીતી. ભારતીય મૂળનો દબદબો ચાલુ. સતત ચોથી વખત ચેમ્પિયન બન્યો.

૧૩ વર્ષીય ભારતીય-અમેરિકન વિદ્યાર્થી ફેઝાને ઝાકીએ અમેરિકાની સૌથી અઘરી સ્પર્ધા ગણાતી 'સ્કિપ્સ નેશનલ સ્પેલિંગ બી'નો ખિતાબ જીત્યો છે. તેમણે ફ્રેન્ચ શબ્દ 'eclaircissement'નો યોગ્ય ઉચ્ચારણ કરીને આ ખિતાબ જીત્યો.
(તા. ૩૧-૫-૨૦૨૫)

★ અમેરિકાના રાજકારણમાં હાલના દિવસોમાં ઈલોન મસ્ક ચર્ચાનો વિષય બની ગયા છે. એક તરફ ટ્રમ્પના નજીકના મિત્ર મસ્ક, જે સરકારમાં DOGE ના પ્રભારી છે, તેમણે હવે ટ્રમ્પ વહીવટીતંત્રને અલવિદા કહી દીધું છે. (તા. ૩૧-૫-૨૦૨૫)

★ પાટીદાર ખેડૂતની દીકરી અંજના પટેલ યુ.કે.માં મેયર બની.

અંજના પટેલે કહ્યું : 'પરિવાર સાથે માત્ર રૂ. ૨૮૨/- લઈને ઈંગ્લેન્ડ આવ્યા હતા.'
(તા. ૫-૬-૨૦૨૫)

★ શેખ હસીનાના પિતા હવે બાંગ્લાદેશના રાષ્ટ્રપિતા નહીં કહેવાય. સ્વતંત્રતા સેનાનીની વ્યાખ્યા પણ બદલી. ૩ દિવસ પહેલા ચલણમાંથી તેમની તસવીર પણ હટાવી હતી.
(તા. ૭-૬-૨૦૨૫)

★ કોલંબિયાના રાષ્ટ્રપતિ પદના ઉમેદવાર પર જાહેરમાં હુમલો ને હત્યા.

સાઉથ અમેરિકન દેશ કોલંબિયામાં, રાષ્ટ્રપતિ પદના ઉમેદવાર મિગુએલ ઉરીબેને ચૂંટણી પ્રચાર દરમિયાન ગોળી મારી દેવામાં આવી.
(તા. ૮-૬-૨૦૨૫)

★ શુક્રવારે લોસ એન્જેલસમાં ગેરકાયદેસર ઈમિગ્રન્ટ્સ પર કાર્યવાહી દરમિયાન થયેલી અંધાધૂંધી બાદ રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના વહીવટીતંત્રે શનિવારે લોસ એન્જેલસમાં ૨૦૦૦ નેશનલ ગાર્ડ સૈનિકો તેનાત કરવાની જાહેરાત કરી.
(તા. ૮-૬-૨૦૨૫)

★ એક્સિઓમ-૪ મિશન ત્રીજી વખત ખરાબ હવામાનના કારણોસર મુલતવી.

એક્સિઓમ મિશન ૪ (એક્સમ-૪)માં ચાર દેશોના ચાર અવકાશયાત્રીઓ ૧૪ દિવસ માટે અવકાશ મથકે જઈ રહ્યા છે. શુભાંશુ ISS ની મુલાકાત લેનારા પ્રથમ અને અવકાશમાં જનારા બીજા ભારતીય હશે. આ પહેલા રાકેશ શર્મા ૧૯૮૪માં સોવિયેત

યુનિયનના અવકાશયાનમાં અવકાશમાં ગયા હતા. એક્સિઓમ-૪ મિશનના કૂ માં ભારત, પોલેન્ડ અને હંગેરીના સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે.

આ અવકાશયાત્રીઓ ઈલોન મસ્કની કંપની સ્પેસ એક્સના ટ્રેગન કેપ્સ્યુલમાં ઉડાન ભરશે. આ મિશન ફ્લોરિડામાં નાસાના કેનેડી સ્પેસ સેન્ટરથી ફાલ્કન-૯ રોકેટથી લોન્ચ કરવામાં આવશે. મિશનની અંતિમ મંજૂરી અને તૈયારીઓ અનુસાર લોન્ચ તારીખ જાહેર કરવામાં આવશે.

AX-4 નો મુખ્ય હેતુ અવકાશમાં વૈજ્ઞાનિક સંશોધન, ટેકનોલોજી પ્રદર્શન કરવાનો છે. આ મિશન Axiom Space ની યોજનાનો એક ભાગ છે જે ભવિષ્યમાં ખાનગી અવકાશ યાત્રાને પ્રોત્સાહન આપે છે અને એક વાણિજ્યિક અવકાશ સ્ટેશન (Axiom સ્ટેશન) સ્થાપિત કરે છે. (તા. ૧૦-૬-૨૦૨૫)

★ ન્યુયોર્કના રોડ પર અમદાવાદીની જાન. વોલ સ્ટ્રીટમાં માતાજીનાં ડાકલા પર ૪૦૦ જાનૈયા ગુમ્યા.

થોડા સમય પહેલા જ ન્યુયોર્કની વોલ સ્ટ્રીટમાં નીકળેલી જાનની ચર્ચા માત્ર અમેરિકામાં જ નહીં, આખી દુનિયામાં થઈ. નવાઈની વાત એ છે કે એક ગુજરાતીએ પોતાની જાન માટે ન્યુયોર્કની સૌથી બિઝી રહેતી સ્ટ્રીટને એક કલાક સુધી બંધ કરાવી ત્યારે ન્યુયોર્કના સ્થાનિકો મુશ્કેલીમાં મૂકાઈ ગયેલ.
(તા. ૧૦-૬-૨૦૨૫)

★ લોસ એન્જેલસમાં વિરોધ : સાંજે ૬ વાગ્યા પછી કફયુ. પ્રદર્શનકારીઓએ આઈફોન લૂંટ્યા. એપલ સ્ટોરમાં તોડફોડ કરી. ટ્રમ્પે કહ્યું, કડક કાર્યવાહી થશે.

અમેરિકાના લોસ એન્જેલસમાં ૫ દિવસથી ચાલી રહેલા વિરોધ પ્રદર્શનોને કારણે સાંજે ૬ વાગ્યા પછી કરફયુ લાદવામાં આવ્યો છે. લોસ એન્જેલસના મેયર કરેન બાસે કટોકટી જાહેર કરી છે.
(તા. ૧૦-૬-૨૦૨૫)

★ ટ્રમ્પ દ્વારા એપલને આપવામાં આવેલી ધમકી છતાં અમેરિકામાં વેચાતા લગભગ તમામ આઈફોન ભારતમાં બનાવવામાં આવી રહ્યા છે.

રોઈટર્સના અહેવાલ મુજબ માર્ચ અને મે ૨૦૨૬ દરમિયાન ભારતમાંથી એપલ દ્વારા નિકાસ કરાયેલા તમામ આઈફોનમાંથી ૯૭% યુ.એસ. મોકલવામાં આવ્યા છે. (તા. ૧૩-૬-૨૦૨૫)

★ ઈઝરાયેલનો ઈરાની રક્ષા મંત્રાલય પર હુમલો. તેહરાન અને બુશહરમાં ઓઈલ ડેપો પર બોમ્બમારો. ઈરાનના ૭ રાજ્યોમાં ડિક્રેન્સ સિસ્ટમ એક્ટિવ.

શનિવારે મોડી રાત્રે ઈરાન અને ઈઝરાયેલે ફરી એકવાર એકબીજા પર અનેક મિસાઈલો છોડી. બંને દેશો વચ્ચે સંઘર્ષ ચાલી રહ્યો છે. ઈઝરાયેલે દાવો કર્યો છે કે તેણે તેહરાનમાં સંરક્ષણ મંત્રાલય અને શહરાન ઓઈલ ડેપો સહિત ૧૫૦થી વધુ

લક્ષ્યોને નિશાન બનાવ્યા છે. (તા. ૧૪-૬-૨૦૨૫)

★ અમેરિકામાં બે સાંસદોને ઘરમાં ઘુસીને ગોળી મારી. મહિલા સાંસદ અને તેમના પતિનું મોત. અન્ય એક સાંસદ અને તેમની પત્ની ઘાયલ. (તા. ૧૪-૬-૨૦૨૫)

★ નાઈજીરિયાના બેન્યુમાં ૧૦૦ લોકોની ગોળી મારીને હત્યા. સેંકડો ઘાયલ, ઘણા ગૂમ.

બંદૂકધારીઓએ ઘણા પરિવારોને તેમના ઘરોમાં બંધ કરીને જીવતા સળગાવ્યા. (તા. ૧૫-૬-૨૦૨૫)

★ ૩ વિમાન પાછા ફર્યા. સાઉદીની ફ્લાઈટમાંથી ધુમાડો નીકળ્યો.

લંડન-ચેન્નાઈ બોઈંગ ૭૮૭-૮ ડ્રીમલાઈનર ટેકનિકલ ખામીને કારણે હીથ્રો પરત ફરી. જર્મની-હેદ્રાબાદ ફ્લાઈટમાં બોમ્બની ધમકી મળી હતી. અમદાવાદ પ્લેન કેશની દુર્ઘટના બાદ અનેક ફ્લાઈટ્સ પાછી આવી કે કેન્સલ થઈ. બે હેલિકોપ્ટર કેશ થયેલ. (તા. ૧૯-૬-૨૦૨૫)

★ ઈરાનથી ભારતીયોને લઈને બે ફ્લાઈટ આજે રાત્રે દિલ્હી પહોંચશે. ઈઝરાયેલના અનેક શહેરો પર ઈરાનના હુમલા. હાઈફામાં મિસાઈલ હુમલામાં ૨૩ ઘાયલ થયા.

ઈરાન અને ઈઝરાયેલ વચ્ચે ભીષણ યુદ્ધ ચાલુ છે. અમેરિકાએ ધમકીઓ આપી છે. યુદ્ધ બંધ ન થાય તો આખી દુનિયા સંકટમાં. ઈરાન હવે ઈઝરાયલ પર ખતરનાક પ્રહાર કરી રહ્યું છે. (તા. ૨૦-૬-૨૦૨૫)

★ પર્વત પર માઈનસ ૭ થી ૧૫ ડિગ્રીમાં ૧૦૮ સૂર્ય નમસ્કાર. અમેરિકા, ફ્રાન્સ સહિત ૧૧ દેશમાં સૂર્ય નમસ્કાર કરવામાં આવ્યા.

આજે ૨૧ જૂને આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસ છે. આજે વિશ્વભરમાં યોગ દિવસની ઉજવણી થઈ રહી છે. યોગ હવે માત્ર ભારતમાં જ નહીં પરંતુ સમગ્ર વિશ્વમાં પહોંચી ગયો છે. (તા. ૨૧-૬-૨૦૨૫)

“માં નો પાલવ”

શાળામાં ગુરૂજીએ કહ્યું કે, “માં ના પાલવ” પર નિબંધ લખો...!

તો લખવાવાળા ગામડાના વિદ્યાર્થીએ ‘માં ના પાલવ’ પર શું સરસ લખ્યું છે... પૂરું વાંચશો તો હૃદય ભરાઈ જશે...!

આદરણીય ગુરૂજી,

માં ના સાડલાનો પાલવ માં ને ગરિમામય છબી પ્રદાન કરવા માટે હતો.

માં નો પાલવ ચૂલા ઉપરથી ગરમ વાસણોને ઉતારવામાં કામ આવતો હતો.

માં નો પાલવ બાળકોના પરસેવા અને આંસુ લૂછવા, ગંદા કાન કે મોઢું સાફ કરવા માટે પણ પ્રયોગમાં લેવાતો.

બાળકોને જમ્યા પછી માં ના પાલવથી મોઢું લૂછવાનો અનેરો આનંદ આવતો હતો.

માં નો પાલવ ક્યારેક આંખમાં કંઈ ખૂંચતું, તો માં ગોળ ગૂંચળું બનાવી, ફૂંક મારી, ગરમ કરી, આંખ પર લગાવતી ત્યારે દુઃખાવો એની મેળે બંધ થઈ જતો.

માં ના ખોળામાં સૂવાવાળા બાળકો માટે માં નો ખોળો ગાદી અને માં નો પાલવ ચાદરનું કામ કરી જતો.

જ્યારે પણ કોઈ અજાણ્યું આંગતુક ઘરે આવતું ત્યારે તો બાળક માં ના પાલવની પાછળ સંતાવા તેનો ઉપયોગ કરતો. તેવી જ રીતે બાળક જ્યારે જ્યારે અજાણ્યાથી શરમાઈ જાય ત્યારે પોતાનું મોઢું માં ના પાલવથી ઢાંકી દેતો.

જ્યારે બાળકને બહાર જવું હોય ત્યારે માં નો પાલવ પકડી લેતો અને તે પાલવ જ તેનો એક માર્ગદર્શક બની જતો.

જ્યાં સુધી બાળકે પોતાની માં નો પાલવ પકડ્યો હોય, ત્યાં સુધી બાળકને ગજબનો આત્મવિશ્વાસ પ્રગટતો.

માં નો પાલવ જ્યારે શિયાળા ની ઋતુ હોય ત્યારે માતા પોતાના બાળકને ચારેકોરથી વીંટાળી ઠંડીથી બચાવવાના પ્રયત્ન કરતી.

અને... જ્યારે ઝરમર વરસાદ પડતો ત્યારે માં ના સાડલાનો પાલવ છત્રી બની શરીર ઢાંકવા કામ આવતો.

માં નો પાલવનો હાથ લૂંછણીયા તરીકે પણ ઉપયોગ કરી લેવાતો.

માં નો પાલવ ઝાડ પરથી પડેલા જાંબુ, બોર અને સુગંધિત ફૂલોને ભેગા કરવા અને લાવવા ઉપયોગમાં લેવાતો. ક્યારેક... અનાજ, દાન, પ્રસાદના સંકલન માટે માં નો પાલવ વપરાતો.

માં નો પાલવ ઘરમાં રાખેલ સામાન ઉપરથી ધૂળ સાફ કરવામાં પણ સહાયક થતો.

માં ના પાલવની ગાંઠ લગાવી તેમાં ચીલર અને થોડા રૂપિયા રખાતા, ત્યારે એક હાલતી-ચાલતી બેન્ક કે તિજોરી બની જતી અને બાળકની હઠ કે અન્ય પ્રસંગોએ તે બેંકમાંથી થોડા પૈસા પણ મળી જતાં.

માં નો પાલવ બીજું કંઈ નહીં, પણ એક જાદુઈ અનુભવ છે જે આજની પેઢી તો નહીં જ સમજી શકે. કારણકે.... હવે જીન્સ પહેરવાવાળી **Mom** પાલવ લાવશે ક્યાંથી...?

સાડલા પહેરેલ માં ના પાલવનો આસ્વાદ આપવાવાળી દરેક માતાઓને સમર્પિત.

સ્કેનર મશીન કઈ રીતે કામ કરે છે?

સ્કેનર મશીન તેના પર મૂકેલા કાગળો પરના ચિત્ર કે લખાણની આબેહૂબ નકલ બીજા કાગળ પર લઈ આપે છે. ગણતરીની મિનિટોમાં જ આ નકલ કેવી રીતે તૈયાર થાય છે તે જાણવા જેવું છે. ઝેરોક્ષ મશીનમાં વીજળીનો ઉપયોગ થાય છે. ઈલેક્ટ્રિક કરંટ બે પ્રકારના હોય છે. સ્ટેટીક ઈલેક્ટ્રિસિટી એટલે કે સ્વિટ વિદ્યેય પોઝીટીવ અને નેગેટીવ ચાર્જ ઉત્પન્ન કરે છે. લોહચુંબકની જેમ આ બંને ચક્ર પણ આકર્ષણ કે અપાકર્ષણ કરે છે. બે પોઝીટીવ ચાર્જ નજીક આવે તો માત્ર એકબીજાને આકર્ષાઈને ચોંટી જાય છે. ઝેરોક્ષ મશીનમાં આ સિદ્ધાંતોનો ઉપયોગ થાય છે.

સ્કેન મશીનમાં સાદા કાચ ઉપર કાગળ મૂકવામાં આવે છે. કાચની નીચે એક પટ્ટી હોય છે જેને ફોટો રીસેપ્ટર કહે છે. આ પટ્ટી ચિત્રને સ્કેન કરે છે. સ્કેન થતી વખતે કાચ ઉપર પડતો પ્રકાશ આપણે જોઈએ છીએ. આ પ્રકાશથી કાચની સપાટી પર પોઝીટીવ ઈલેક્ટ્રિક ચાર્જ ઉત્પન્ન થાય છે. પ્રકાશના કિરણો ફોટોન કણોના બનેલા છે. કાગળમાં ચિત્ર કે લખાણના કાળા ભાગમાં રહેલા ચાર્જને તે દૂર કરે છે કે તટસ્થ કરી નાંખે છે.

આમ, ફોટો રીસેપ્ટરમાં માત્ર કાળા રંગવાળા ચિત્રનું અંકન થાય છે. ફોટો રીસેપ્ટરમાં સ્ટોર થયેલું આ ચિત્ર કોમ્પ્યુટર ઉકેલી આપે છે અને આબેહૂબ નકલની પ્રિન્ટ આપે છે.

પક્ષીઓનું અજાયબ જગત

- ★ હનીબર્ડ નામનું પક્ષી મધપૂડો તોડી શકતું નથી. એટલે તે બીજા મોટા પ્રાણીઓને અવાજ કરી મધપૂડા તરફ દોરી જાય છે અને મધ મેળવે છે.
- ★ દરજીડો બે પાંદડા સીવીને માળો બનાવે છે. પાંદડાને જોડવા માટે તે કરોળિયાના જાળાના તારનો ઉપયોગ કરે છે.
- ★ આલ્બાટ્રોસ વિશ્વનું સૌથી લાંબી પાંખો ધરાવતું પક્ષી છે. તેની પાંખનો ઘેરાવો વિશાળ હોવાથી તે આકાશમાં પાંખો હલાવ્યા વિના જ ૧૦,૦૦૦ કિ.મી. જેટલું અંતર કાપી શકે છે.
- ★ ટીટોડી બોલે ત્યારે અંગ્રેજીમાં ‘ડીડ યુ ડુ ઈટ’ જેવો અવાજ સંભળાય છે.
- ★ ભારતના પક્ષીઓમાં હીલ મેના સૌથી વધુ ગીત ગાતું પક્ષી છે.
- ★ પોપટનું મગજ પક્ષીઓમાં શરીરના કદના પ્રમાણમાં સૌથી

વજનદાર હોય છે. આફ્રિકાનો ગ્રે પેરોટ સૌથી વધુ શબ્દ યાદ રાખી શકે છે.

- ★ ભારતમાં પોપટ જોવા મળતા નથી. પરંતુ પોપટ જેવો સૂડો અને તૂઈ હોય છે. જેને પેરોટ નહીં પેરાકીટ કહે છે.
- ★ શાહમૃગ એવું પક્ષી છે કે જેના લક્ષણો ઊંટ જેવા હોય છે.

પૃથ્વીની જેમ ત્રાંસી ધરીવાળા ગ્રહો

પૃથ્વીની ધરી ૨૩ અંશના ખૂણે નમેલી છે અને તેથી જ પૃથ્વી પર ઋતુઓની વિવિધતા છે. ધરી ભ્રમણ કરતા ગ્રહોની ધરીની ત્રાંસ અસરકારક પરિબળ છે. પૃથ્વીની જેમ અન્ય ગ્રહો પણ ત્રાંસી ધરીવાળા છે. સૂર્યની સૌથી નજીકનો ગ્રહ બુધ ત્રાંસી નહીં પણ તદ્દન ઊભી ધરી સાથે ભ્રમણ કરે છે. ત્યાં બારેમાસ સમાન ઋતુ રહે છે. શુક્ર ૧૨ અંશ અને સૌથી મોટો ગુરૂ માત્ર ૩ અંશ નમીને પ્રદક્ષિણા કરે છે. મંગળ અને પૃથ્વીની ધરીમાં સામ્ય છે. મંગળની ધરી ૨૫ અંશના ખૂણે પ્રદક્ષિણા કરે છે. ધરી વધુ નમેલી હોય ત્યાં શિયાળો અને ઉનાળો લાંબા ચાલે છે. દિવસ અને રાતના સમયમાં પણ તફાવત પડે છે. યુરેનસની ધરી ૯૮ અંશે નમેલી છે. ત્યાં દિવસ ૪૨ વર્ષનો હોય છે. પૃથ્વીની ધરી ૨૩ અંશ છે તેના ઉત્તર અને દક્ષિણ ધ્રુવ ઉપર ૬ માસ દિવસ અને ૬ માસ રાત્રિ રહે છે. જો પૃથ્વી વધુ નમેલી હોત તો આ સમયગાળો લાંબો હોત.

લોકો આત્મનિર્ભર બન્યા છે, પણ સમર્પણભાવ તૂટી રહ્યો છે

Becoming Self-Dependent, Breaking Devotion

બોમ્બ બનાવવાની બાબતમાં ભારત આત્મનિર્ભર બની ગયું! તલવાર ચલાવવાની બાબતમાં સૈનિકો આત્મનિર્ભર બની ગયા! ૧૫૦ની ઝડપે ગાડી ભગાવવામાં યુવક આત્મનિર્ભર બની ગયો! રાતના બાર વાગે સૂમસામ રસ્તા પર એકલા ચાલવાની બાબતમાં યુવતી આત્મનિર્ભર બની ગઈ!

ટૂંકમાં આત્મનિર્ભરતા એટલે સ્વતંત્રતા-સ્વાધીનતા-સજ્જતા! પ્રશ્ન જે છે તે આ છે. આ સ્વતંત્રતા કો’ક શિષ્ટજનને સમર્પિત ન હોય અને સ્વચ્છંદ જ હોય તો થાય શું? આ આત્મનિર્ભરતા કો’ક આત્મીયજનના સરનામે સમર્પિત ન હોય તો થાય શું? પતંગ આસમાનમાં ત્યાં સુધી ટકી રહે જ્યાં સુધી જમીન પર રહેલ કો’કના હાથમાં એનું નિયંત્રણ હોય!

— આચાર્યશ્રી રત્નસુંદરજી મ.સા.
પ્રેષક : અમરીષ સંઘવી

NanoNine® શબ્દ રમત-૨૧૯નો ઉકેલ

	આ	મ	ર	સ		સા	પ		શ	કિત	
બા			દ	મ	ન		ર	જ	ત		ટો
પ	ર	જ	ન		વ	ન	વા	સ		પા	પી
	ત	ન		આ	કા	ર		ત	લ	પ	
જા		ક	પ		ર		ક		સ	ડ	ક
ફ	ના		ર	મ		ક	રા	મ	ત		વા
રા		આ	મ	દ	ની		ર	જા		ગા	ય
ન	ગ	ર		દે		કા		લ	પ		ત
	ર	ભ	ર		ગ	ર	મ		રા	જ	
ગ	જ		સ	લા	મ	ત		ભા	ગ	વ	ત
પ		અ	મ	લ		ક	મ	ર			ક
	કા	મી		ન	મે		મ	ત	લ	ભ	

મે-૨૦૨૫ના અંકમાં છપાયેલ નેનો શબ્દ-રમત ૨૧૯ના બધા સાચા ઉકેલ મોકલાવનારના નામ

- ૧. સરલા શાહ - અમદાવાદ
- ૨. મિત્તલ પટેલ - અમદાવાદ
- ૩. દિશા પટેલ - અમદાવાદ
- ૪. વંદના શાહ - અમદાવાદ
- ૫. ચંદ્રા શાહ - અમદાવાદ
- ૬. સ્મિતા શાહ - અમદાવાદ
- ૭. રીદ્ધિ પરીખ - અમદાવાદ
- ૮. ફાલ્ગુની શાહ - અમદાવાદ

- ૯. દમયંતી દંડ - અમદાવાદ
- ૧૦. શાંતિલાલ લાલકા - હુબલી (કર્ણાટક)
- ૧૧. તૃપ્તિ સાવલા - અમદાવાદ
- ૧૨. મીનાક્ષી પારેખ - અમદાવાદ
- ૧૩. ઝરણા પારેખ - અમદાવાદ
- ૧૪. નેહા પારેખ - અમદાવાદ
- ૧૫. અરવિંદ ભટ્ટ - બોપલ, અમદાવાદ
- ૧૬. પ્રભા શેઠિયા - વલસાડ
- ૧૭. લક્ષ્મી ખત્રી - અમદાવાદ
- ૧૮. જ્યોતિ શાહ - અમદાવાદ
- ૧૯. મહેન્દ્ર પૂજ - અમદાવાદ
- ૨૦. કામિની શેઠ - અમદાવાદ
- ૨૧. ઈલા અંતાણી - ભુજ (કચ્છ)
- ૨૨. પીન્ટુ પટેલ - અમદાવાદ
- ૨૩. પ્રવીણ દંડ - અમદાવાદ
- ૨૪. પુષ્પા દેઢિયા - મુંબઈ
- ૨૫. હંસાબેન ઠાકોર - અમદાવાદ
- ૨૬. કંચનબેન મોરબીયા - ભુજ (કચ્છ)
- ૨૭. ગુણવંતી ડાઘા - અમદાવાદ
- ૨૮. જયશ્રી સાવલા - અમદાવાદ

ઉપર્યુક્ત સાચા જવાબ મોકલાવનારમાંથી લક્ષી ડ્રો કરતાં ત્રણ વિજેતાઓના નામ નીચે પ્રમાણે છે. તેમણે પોતાના ઈનામ સમાજના પાલડી ખાતેના કાર્યાલયમાંથી મો. ૯૮૯૮૦ ૫૩૫૨૧ (સમય : સવારે ૯ થી ૧૨, સાંજે ૪ થી ૫) પર જાણ કરી મેળવી લેવા વિનંતી છે.

વિજેતા :

- (૧) ફાલ્ગુની શાહ - અમદાવાદ
- (૨) લક્ષ્મી ખત્રી - અમદાવાદ
- (૩) ઈલા અંતાણી - ભુજ (કચ્છ)

જો તમે તમારા વિચારોની કિંમત સમજો છો, એને મહત્વ આપો છો અને તેનો પૈસાની જેમ કાળજીપૂર્વક ઉપયોગ કરો છો, તો તમે ક્યારેય આધ્યાત્મિક રીતે નાદાર નહીં થાઓ...

મે-૨૦૨૫ના અંકમાં છપાયેલ સુડોકુ-૧૧૭૬ના બધા સાચા ઉકેલ મોકલનારનાં નામ

- ૧. મિત્તલ પટેલ - અમદાવાદ
- ૨. દિશા પટેલ - અમદાવાદ
- ૩. ચંદ્રા શાહ - અમદાવાદ
- ૪. સ્મિતા શાહ - અમદાવાદ
- ૫. આશિષ પરીખ - અમદાવાદ
- ૬. નયના કારાણી - અમદાવાદ
- ૭. મીનાક્ષી પારેખ - અમદાવાદ
- ૮. ઝરણા પારેખ - અમદાવાદ
- ૯. નેહા પારેખ - અમદાવાદ

- ૧૦. અરવિંદ ભટ્ટ - બોપલ, અમદાવાદ
- ૧૧. પ્રભા શેઠિયા - વલસાડ
- ૧૨. જ્યોતિ શાહ - અમદાવાદ
- ૧૩. મહેન્દ્ર પૂજ - અમદાવાદ
- ૧૪. કામિની શેઠ - અમદાવાદ
- ૧૫. મીનાબેન ખરીદીયા - અમદાવાદ
- ૧૬. ઈદુબેન પટેલ - અમદાવાદ
- ૧૭. નયના ગોગરી - અમદાવાદ
- ૧૮. પુષ્પા દેઢિયા - મુંબઈ
- ૧૯. હંસાબેન ઠાકોર - અમદાવાદ
- ૨૦. અશોક શાહ - ગાંધીનગર
- ૨૧. નરેશ શાહ - ગાંધીનગર
- ૨૨. સુશાંત સાવલા - અમદાવાદ

ઉપર્યુક્ત સાચા જવાબ મોકલાવનારોમાંથી લક્ષી ડ્રો અનુસાર બે વિજેતાઓના નામ નીચે જણાવેલ છે. તેમણે પોતાનું ઈનામ પાલડી ભવન ખાતેના કાર્યાલયમાંથી મોબાઈલ : ૯૮૯૮૦ ૫૩૫૨૧ (સમય સવારે ૯ થી ૧૨, સાંજે ૪ થી ૫) ફોન પર જાણ કરી મેળવી લેવા વિનંતી છે.

વિજેતા :

- (૧) મહેન્દ્ર પૂજ - અમદાવાદ
- (૨) મીનાબેન ખરીદીયા - અમદાવાદ

NanoNine™ Sudoku

મે-૨૦૨૫ના અંકમાં છપાયેલ
સુડોકુ-૧૧૭૬ના બધા સાચા ઉકેલ મોકલનારનાં
નામ તથા વિજેતાઓના નામ માટે જુઓ
પાના નંબર - ૩૬

ગુજરાતમાં તબીબી સેવા

ગુજરાતની તબીબી સેવામાં લોલમલોલ ચાલે છે : CAG

જન આરોગ્ય સેવામાં સ્ટાફ પૂરો પાડવામાં ગુજરાત સરકાર નિષ્ફળ ગયેલ છે.

આરોગ્ય કેન્દ્રોમાં ૨૩ ટકા ડોક્ટરો, ૬ ટકા નર્સ અને ૨૩ ટકા પેરામેડિકલ સ્ટાફની અછત હોવાનું કેગનું તારણ.

સ્પેશિયાલિસ્ટ ડોક્ટરની મંજૂર કરેલી જગ્યાઓમાં મેડિકલ કોલેજમાં ૨૮ ટકા, જિલ્લા હોસ્પિટલમાં ૩૬ ટકા અને જિલ્લાની પેટા હોસ્પિટલમાં ૫૧ ટકા ડોક્ટરોની અછત.

લગ્ન જીવનમાં તકરારના સૌથી વધુ કેસ

ગુજરાતની ફેમિલી કોર્ટમાં દરરોજના ૧૭૧ નવા કેસ લગ્ન જીવનમાં તકરારના નોંધાય છે. હાલે ૫૩ હજારથી વધુ કેસ પેન્ડિંગ.

ફેમિલી કોર્ટમાં સૌથી વધુ કેસ નોંધાયા હોય તેવા રાજ્યમાં ગુજરાત ચોથા સ્થાને.

NanoNine® Sudoku

રજનીકાંત પારેખ (૯૮૯૯૦ ૫૩૫૨૧)

સુડોકુ ક્રમાંક-૧૧૭૮અને રજૂ કરવામાં આવેલ છે. તેના ચારે ભાગ ભરીને 'મંગલ મંદિર' કાર્યાલય પર તા. ૩૧-૦૭-૨૦૨૫ સુધીમાં મોકલી આપવા વિનંતી.

સુડોકુ ભરનારનું નામ : _____
સરનામું : _____
ફોન/મોબાઈલ : _____

A ક્રમાંક - ૧૧૭૮ B

1		6	5		7		4	
		3		4			7	2
	4			8		5		
		7	1		6		2	5
5				3				7
2	6		4			3		
		8			3		5	
6	7			5		2		
	3		9		2	7		6

9			6	1		7		4
1		4			9		3	
	8				4		1	
3	7				5	8		
		6		8		2		
		8	4	6			7	5
8	1		2					
	2		5			3		1
		9		3	7		2	8

C D

5				3	7	1		
	1			6		8		
8					1	3	4	
2			6			7	3	
			3		8			
1	4	3			9		8	5
	2	1	5					8
		8		9			7	1
5	6	1	8					3

	4		7			3	1	
5		1		3	4			
6	7			9	4			
7			9				3	4
		2		5		7		
9	1		3		7			6
		5		7			4	3
			5	9		1		2
8	9			1			7	

ઉકેલ :
ક્રમાંક - ૧૧૭૭

A

2	3	4	8	7	6	1	5	9
5	7	9	1	3	2	6	8	4
6	8	1	9	5	4	3	2	7
9	5	3	6	1	7	8	4	2
1	2	8	5	4	9	7	3	6
7	4	6	2	8	3	9	1	5
3	9	7	4	2	8	5	6	1
4	6	5	3	9	1	2	7	8
8	1	2	7	6	5	4	9	3

B

1	6	2	3	5	4	7	8	9
7	4	9	1	8	6	5	3	2
5	8	3	2	9	7	6	4	1
4	9	7	5	3	8	1	2	6
3	5	1	6	2	9	8	7	4
6	2	8	7	4	1	3	9	5
8	3	5	9	6	2	4	1	7
2	1	4	8	7	5	9	6	3
9	7	6	4	1	3	2	5	8

C

5	7	3	9	2	8	6	4	1
2	8	6	1	4	7	9	5	3
1	4	9	6	5	3	8	7	2
3	5	7	2	6	4	1	9	8
9	1	4	8	3	5	7	2	6
6	2	8	7	1	9	4	3	5
7	9	5	3	8	1	2	6	4
8	3	2	4	9	6	5	1	7
4	6	1	5	7	2	3	8	9

D

2	7	8	4	6	3	1	9	5
5	4	3	2	9	1	7	6	8
6	9	1	5	8	7	2	4	3
3	5	4	9	2	8	6	1	7
8	2	7	3	1	6	4	5	9
1	6	9	7	5	4	8	3	2
7	3	5	6	4	2	9	8	1
4	8	2	1	3	9	5	7	6
9	1	6	8	7	5	3	2	4

in new avatar

NanoNine®
INNOVATIVE KITCHENWARE
Bana De Life Aasaan!

Mfg By: Shree Balaji Metal Industries, Vasai.

AHMEDABAD: Authorised Distributors: Devam Enterprises : M. 96385 21024, 97245 00513

☎ : (+91) 88792 99950 | E: care@nanonine.in | W: www.nanonine.in

MUMBAI: Authorised Distributors: Vasant Marketing: (+91) 98206 72501 / KK Associates: (+91) 93234 04736

પ્રતિભાવ

**મેઘરાજાના આગમન સાથે વરસાદના પાણીથી
પલળતી માટીની મહેકની જેમ**

‘મંગલ મંદિર’ વિવિધ સાહિત્યિક રસોથી મહેકી ઉઠે છે

‘મંગલ મંદિર’ જૂન ૨૦૨૫ના અંકના મુખપૃષ્ઠ પર દેશની ગૌરવશાળી ઘટના ઓપરેશન સિંદૂરને સ્થાન આપી દેશના જવાનો પ્રત્યે સન્માન દર્શાવેલ છે. તંત્રીલેખમાં સમાજમાં પ્રસરેલા ભ્રષ્ટાચારની વાતો ઉજાગર કરી છે. ચાલુ વર્ષની ૫ મહિનાની ૪૯ જેટલી ઘટનાઓ વાંચી, લાગે છે કે સમાજમાં હવે કોઈને ડર નથી રહ્યો. લાંચ લેનાર અને લાંચ આપનાર – બંને ગુનેગાર છે. ભારત - પાકિસ્તાનના તાજેતરના યુદ્ધ દરમિયાન પૈસા માટે દેશ વિરોધી જાસૂસી કરતાં કેટલા બધા અમીચંદો પકડાયા! નૈતિક મૂલ્યોનું જતન થાય તે માટે કાયદાના અમલીકરણ સાથે સમાજ સંસ્કારનું યોગ્ય સિંચન કરતા રહેવું પડશે. સમાજ સંચાલિત વિવિધ સેન્ટરોમાં એપ્રિલ ૨૦૨૫માં કુલ ૩૬,૭૦૧ વ્યક્તિઓએ લાભ લીધો, જે જોતાં ‘સર્વે સન્તુ નિરામયા’ની સમાજની ભાવના દષ્ટિગોચર થાય છે. અતીતના ઓવારેથી તથા અલવિદા... મંગલ મંદિર વાંચતા ‘મંગલ મંદિર’ના ઘડતરમાં ફાળો આપનાર ચંદ્રિકાબેન દેવિયાના કર્તવ્યનિષ્ઠાની જાણકારી મળી. કહેવાય છે કે દરેક પુરૂષની સફળતા પાછળ સ્ત્રીનો હાથ હોય છે. પણ પ્રસ્તુત કિસ્સામાં સ્ત્રીની સફળતા પાછળ પુરુષનો હાથ કહી શકાય. ‘સવાલ અમારા જવાબ તમારા’, ‘સુડોકુ’ તથા શબ્દરમત જેવી સ્પર્ધાથી વધુને વધુ લોકોમાં વાંચનરસ જળવાઈ રહેલ છે. સમાજની દૈનિક ડાયરીમાં વાંચતા જણાય કે સમાજની તમામ સંસ્થાઓ કેટલી ગતિશીલ છે. સંસ્થાના સ્ટાફની નિષ્ઠાપૂર્વક ફરજોની જાણકારી તથા સમાજના ટ્રસ્ટીઓ / કાર્યકરોની સ્થળ મુલાકાત લઈ જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવાની કાર્યશૈલીથી માહિતગાર થવાયું. વાર્ષિક સ્ટાફ મીટિંગની કાર્યવાહીની વિગતો જોતાં સ્ટાફના પગાર વધારા તથા ૧૨ રજાઓની ભેટનો નિર્ણયની જાણ થઈ. ચૌલા કુરૂવાના દેશ-વિદેશના સમાચારોમાં કૈલાસ માન સરોવરથી કેનેડાના સમાચારોનો સમાવેશ થયેલ છે. સમાચારોની પસંદગી તથા સંકલન સુંદર રીતે નિભાવેલ છે. જ્ઞાન-વિજ્ઞાન વિભાગ યુવાનોને આકર્ષે છે. કોઈપણ જાહેરાત વગરની ટી.વી. શ્રેણી પ્રકારની લેખમાળા કહી શકાય. ડૉ. આશિષ ચોકસી દ્વારા સંકલિત પ્રેરણાત્મક પ્રસંગોમાં માતા-પિતાના ઘરની સુંદર ઓળખ આપી છે. આ પ્રસંગ વાંચતા જગજીતસિંહ તથા ચિત્રાસિંહે એક ફિલ્મમાં ગાયેલ સુમધુર ગીત ‘યે તેરા ઘર... યે મેરા ઘર...’ની યાદો તાજી થઈ. દેવેન્દ્ર પટેલની એરિસ્ટોકેટ્સ શ્રેણીમાં શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈની સાદગી તથા તેમના વ્યક્તિત્વની જાણકારી મળે છે. મનીષ જોશીના લેખ સંવેદનાના ફૂલ ‘સેવા

પરમો ધર્મ’ અંગે બહુ સ્પષ્ટ અને કડવી વાત કહી છે. તીર્થદર્શન શ્રેણીમાં શ્રી હસ્તિનાપુર તીર્થ તથા શ્રી સૌરીપુર તીર્થની રોચક જાણકારી પ્રાપ્ત થઈ. મેઘરાજાના આગમન સાથે વરસાદના પાણીથી પલળતી માટીની મહેકની ‘મંગલ મંદિર’ વિવિધ સાહિત્યિક રસોથી મહેકી ઉઠે છે.

અશોક વી. શાહ - ગાંધીનગર
મો. ૯૩૨૮૯ ૨૬૮૫૯

Shri Kutchhi Vishram Gruh - Shahibaug

This is to appraise the service at Kutchhi Vishram Gruh. In the hours of IPL match at Narendra Modi Stadium, where all dharamshalas were filled, it was only the politeness of the members present here, that we were allotted rooms for entire family.

बहोत ही महत्वपूर्ण बात यह है कि यहां स्टाफ अच्छा है, सेवा अच्छी है और तो यहां पर भोजनशाला का खाना स्वादिष्ट है. जहां कहीं भी अहमदाबाद में नहीं मिले वो व्यवस्था यहां जरूर मिलेगी.

हमें पूरा विश्वास है कि यहां एक नई और आधुनिक इमारत खड़ी हो सकती है. समाज के लोगों के लिए और कई सेवाओं का लाभ मिलेगा.

विक्रम पोरवाल - पूना
M. 96992 02731

શ્રી કચ્છી વિશ્રામગૃહ - શાહીબાગ

અમે તા. ૬-૬-૨૦૨૫ના રોજ અહીં આવેલ. આપના ભવનનું નૂતનીકરણ ખરેખર બહુ જ સુંદર થયેલ છે. આ કાર્ય માટે આપ સર્વે ટ્રસ્ટીગણ તથા સેવાભાવી કાર્યકરો તથા આપના સુંદર સ્ટાફને જેટલા અભિનંદન આપીએ એ ઓછા છે.

વાહ સમાજ... વાહ સેવાભાવી કાર્યકર્તાશ્રીઓ...
ધન્યવાદ સહ અભિનંદન.

ઉત્તમ મોમાયા - સાંચરા

*પતિ સમજદાર હોય તો મકાન જલ્દી બને,
પત્ની સમજદાર હોય તો ઘર જલ્દી બને,
બંને સમજદાર હોય તો ઘર એક મંદિર બને.
બાળકો સમજદાર હોય તો ઘર સ્વર્ગ બને અને અંતે
માતા-પિતા સાથે હોય તો ઘર સ્વર્ગથી પણ સુંદર બને.*

અન્ય સંસ્થાના સમાચાર

સંગીની મંડળ

શ્રી કચ્છી જૈન ગૂર્જર મંડળ વિમેન્સ વિંગની સંગીની દ્વારા આયોજિત જીવદયા નિભાવ ખર્ચનો કાર્યક્રમ ૧૪ જૂન ૨૦૨૫ના યોજાયો હતો. આ નિભાવ ખર્ચના કાર્યક્રમમાં બહેનો દ્વારા રૂ. ૧,૨૧,૦૦૦/- એકત્રિત કરી ઉદરોજ પાંજરાપોળમાં નિભાવ પેટે જમા કરાવેલ હતા.

ઉદરોજ પાંજરાપોળની મુલાકાત, શંભેશ્વરજીની યાત્રા, ૧૦૦૮ પાર્શ્વનાથજીના દર્શન કરી સંગીની વીર સેનાએ જીવદયા પ્રત્યેની ફરજ પૂરી કરી.

આપ સૌનો ખૂબ ખૂબ આભાર.

મહાવીર કે વંશ હૈ હમ, ગર્વ સે કહતે હૈ સંગીની વીર સેના હૈ હમ.

જૈનમ જયતિ શાસનમ્.

ડોણ ગામનું ગૌરવ

ગામ ડોણના હાલે મુંબઈ નિવાસી માતુશ્રી તારાબેન ગાંગજી વોરાની પૌત્રી અને ડોણ ગામના સતત કાર્યશીલ ટ્રસ્ટી શ્રી કિરણભાઈ, શ્રીમતી હેમાલીબેનની લાડકવાયી સુપુત્રી અને કુ. દેવાંશીની બેન ચિ. નિયતિ હેમાલીબેન કિરણભાઈ ગાંગજી વોરાએ પ્રેઈટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ - ન્યુયોર્ક, યુ.એસ.એ.માંથી સસ્ટેનેબિલિટી એન્વાયર્નમેન્ટલ સિસ્ટમ્સમાં માસ્ટર્સ ઇન સાયન્સમાં માસ્ટર ડિગ્રી (Master's Degree in Masters in Science in Sustainability Environmental Systems from Prait Institute, New York, USA) પ્રાપ્ત કરવા બદલ તેમને ઠેરઠેરથી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન મળી રહ્યા છે. આ વિશે વધુ માહિતી આપતા ચિ. નિયતિએ જણાવ્યું હતું કે ધોરણ-૧૨ પછી ૫ વર્ષ સુધી આર્કિટેક્ચરનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરી પછીના બે વર્ષ યુ.એસ.એ.માં માસ્ટરની ડિગ્રી મેળવી છે. તેમણે પોતાની સફળતાનો શ્રેય પ્રભુ પરમાત્માના આશિર્વાદ અને પરિવારના વડીલોની પ્રેરણાને આપ્યો હતો.

મોદી સરકારના ૧૧ વર્ષ

(અનુસંધાન : પાના નં. - ૫૧ ઉપરથી ચાલુ)

રાજકારણમાં કોઈપણ સમયે, હંમેશાં તકો અને પડકારો હોય છે. પરંતુ એવું લાગે છે કે જ્યાં સુધી પીએમ મોદી છે ત્યાં સુધી તેમનો કોઈ ગંભીર વિકલ્પ નથી. તેઓ કહે છે, ઓપરેશન સિંદૂર હેઠળ લશ્કરી કાર્યવાહીએ રાષ્ટ્રીય હિતમાં કાર્ય કરતા નેતા તરીકે તેમની છબી ફરીથી મજબૂત બનાવી છે.

વિપક્ષના મુદ્દાઓ જાતિ વસ્તી ગણતરી અને બંધારણ માટે કથિત ખતરા ઉપરાંત પ્રાદેશિક પરિબળો અને ભાજપની આત્મસંતુષ્ટિએ શાસક પક્ષને આંચકો આપશે.

સંદર્ભ : ગુજરાત સમાચાર, મુંબઈ સમાચાર, એ.બી.પી. ન્યુઝ અસ્મિતા તેમજ સરકારી અધિકૃત વેબસાઈટની માહિતી આધારીત લેખ અને આંકડાકીય માહિતી.

“પરમેશ્વરી”, પ્લોટ નંબર ૧૬૫, હોસ્પિટલ રોડ, વિજયનગર ઓરિયા, ભુજ, કચ્છ-૩૭૦ ૦૦૧. • મો. ૯૪૨૮૦ ૭૭૨૯૫

ચંદીગઢમાં ગુજરાતી સમાજ ભવન

(અનુસંધાન : પાના નં. - ૫૨ ઉપરથી ચાલુ)

સતત પ્રયત્ન અને સાચી નિષ્ઠાથી જો કાર્ય કરવામાં આવે તો તેનું પરિણામ સુપર જ આવે. ચંદીગઢ જાવ અને ગુજરાતી સમાજમાં રહેવાનું થાય ત્યારે બે વર્ષના ટૂંકા ગાળામાં આ ભવન બનાવવા સતત દોડનાર દેવાંશુ વૈષ્ણવની મહેનતને યાદ કરશો ને?

● સંવેદના :

જીંદગીની મુસાફરીમાં ભાગ્યે જ એવા માણસો મળે છે, જેમની પાસે છાંયડાનો વિકલ્પ હોય છતાં આપણી સાથે તડકામાં ચાલે છે.

‘મેઘવર્ષા’, ૧૪, સપ્તગિરિ સોસાયટી વિભાગ-૩, સાંઈ મંદિર અને બગીચાની પાછળ, વિશ્વામિત્રી કોસિંગ, માંજલપુર, વડોદરા-૩૯૦ ૦૦૧.

મો. ૯૯૨૫૬ ૨૮૪૯૮

ઈ-મેઈલ : maunjoshi@gmail.com, maun_66@yahoo.co.in

પ્રેરણાત્મક પ્રસંગો

મણકો - ૩૪ : ખુશ થવા અને જોવા માટે આટલું કરીશું મણકો - ૩૫ : મૂંગા પશુ-પક્ષીઓ પ્રત્યે સંવેદના

• સંકલન •
ડૉ. આશિષ ચોકસી

ખુશ થવા અને જોવા માટે આટલું કરીશું

- ★ ઈશ્વરને ખુશ જોવો હોય તો તેના પર શ્રદ્ધા રાખીશું.
- ★ પંખીઓને ખુશ જોવા હોય અને તેમનો કલરવ સાંભળવો હોય તો વૃક્ષ રોપીશું.
- ★ નવજાત શિશુ અને માતાને ખુશ જોવા હોય તો તેમને એકાંત આપીશું.
- ★ ભણતા વિદ્યાર્થીને ખુશ જોવો હોય તો ઘરની નજીકની અને માતૃભાષામાં શીખવતી શાળા શોધીશું.
- ★ દીનએઈજ બાળકોને ખુશ જોવા હોય તો તેમને પોતાના નિર્ણય લેવાની તક આપીશું.
- ★ દીકરીને ખુશ જોવી હોય તો તેને જતું કરવાની ભાવના શીખવશું.
- ★ ભાઈ-બહેનને ખુશ જોવા હોય તો તેમની સાથે બિનશરતી અને બિનઅપેક્ષિત વ્યવહાર કરીશું.
- ★ પતિ કે પત્નીએ એકબીજાને ખુશ જોવા હોય તો ભૂતકાળ ભૂલીશું.
- ★ માતા-પિતાને ખુશ જોવા હોય તો તેમની ઓળખાણ તેમના સંતાનોથી થાય તેવા કાર્ય કરીશું.
- ★ ઘરના વડીલોને ખુશ જોવા હોય તો તેમની ઉંમરના વડીલો સાથે તેમને મેળવીશું.
- ★ વૃદ્ધાવસ્થામાં ખુશ રહેવું હોય તો જરૂરિયાતો ઓછી કરીશું અને વણમાગી સલાહ નહીં આપીશું.
- ★ બોસને ખુશ જોવા હોય તો ઓફિસે સમયસર પહોંચીશું.
- ★ કર્મચારીઓને ખુશ જોવા હોય તો તેમના પરિવારનું ધ્યાન રાખીશું.
- ★ મિત્રોને ખુશ જોવા હોય તો તેમની તકલીફોમાં તેમની સાથે ઊભા રહીશું.
- ★ કોઈ પણ વ્યવસાયમાં ગ્રાહકને ખુશ જોવા હોય તો તેને શ્રેષ્ઠ સર્વિસ આપીશું.
- ★ કોઈ પણ વ્યવસાયમાં સફળ થવું હોય તો સતત નવું શીખવાની વૃત્તિ રાખીશું.
- ★ મૃત્યુને મહોત્સવ બનાવવો હોય તો અંગદાન કરીશું.
- ★ મૃત્યુ બાદ સંતાનોને ખુશ કરવા હોય તો તેમને શ્રેષ્ઠ સંસ્કાર આપીશું.

● છેલ્લો બોલ :

પોતાની જાતને ખુશ રાખવી હોય તો કોઈ પણ શોખને પંશન

બનાવો. તેમાં ખૂંપી જાવ, ગળાડૂબ થઈ જાવ, ડૂબી જાવ અને વિલીન થઈ જાવ. ગમે તેટલી તકલીફો વચ્ચે પણ પરમ આનંદની દિવ્ય અનુભૂતિ થશે.

મૂંગા પશુ-પક્ષીઓ પ્રત્યે સંવેદના

ડિગી, સામાજિક દરજ્જો કે પદ
ક્યારેય માનવતાના માપદંડ નથી હોતા.

હમણાં ૨૦૨૦ના જુલાઈમાં તામિલનાડુના શિવગંગા જિલ્લાના પોચ્ચાકુડી ગામની એક વાત. ગામની સ્ટ્રીટ લાઈટના કોમન સ્વિચબોર્ડમાં ઈન્ડિયન રેબિન પક્ષીએ ત્રણ ઈંડાં મૂક્યા હતા. કરુપ્પુરાજા નામનો ૨૦ વર્ષનો યુવાન રોજ સ્વિચ ચાલુ બંધ કરે. તેના ધ્યાનમાં આવ્યું કે સ્વિચબોર્ડમાં લીલા-વાદળી રંગના ત્રણ ઈંડાં પક્ષીએ મૂક્યા છે અને સળી, તણખલાંના ઉપયોગથી બચ્યાં નીકળે તેમના માટે સુંદર માળો-ઘર બનાવ્યો છે.

તેણે માળો બચાવવા તેના ફોટા પાડી વોટ્સઅપ પર મૂક્યા. તેના મિત્રોનો સાથ લઈ ગામના ૧૦૦ જેટલા ઘરે ફરી બધાને સમજાવ્યા. ત્યારબાદ પંચાયતના પ્રમુખને વાત કરી તેમને માળો બચાવવા સમજાવ્યા. છેલ્લે માળા પાસેથી પસાર થતો અને સ્વિચબોર્ડ નજીકનો લાઈવ વાયર કાપી નાંખ્યો.

ગામમાં સાંજ પછી ૩૫ જેટલી સ્ટ્રીટ લાઈટ ૪૦ દિવસ બંધ રહી કરુપ્પુરાજાના પ્રયત્નોને કારણે ઈંડાંમાંથી બચ્યાં બહાર આવી ગયા. તેઓ ફરતા પણ થઈ ગયા. પીંછા પણ આવી ગયા. બચ્યાં ઊડી પણ ગયા. પછી જ નિયમિત સ્ટ્રીટ લાઈટ ગામમાં ચાલુ થઈ.

આવી જ વાત આ જ વર્ષના માર્ચ માસમાં અમેરિકામાં લાસ વેગાસ ખાતે બની હતી. ત્યાંના આર્ટ્સ જિલ્લામાં કોલોરાડો એવન્યુ ખાતે એક એપાર્ટમેન્ટ બની રહ્યું હતું. ત્યાં કન્સ્ટ્રક્શન એન્જિનિયર માઈક વિવિયરે જોયું કે એક માળો છે તેમાં હમિંગબર્ડ પક્ષીના બે બચ્યાં છે. બેબી હમિંગબર્ડને બચાવવા તેણે પણ બાંધકામ અટકાવી દીધું. હમિંગબર્ડને લાલ કલર પસંદ હોવાથી માળાની આજુબાજુ લાલ પટ્ટીઓ પણ મારી. જાપાનમાં પણ થોડા વર્ષો પહેલા રેલવે ટ્રેક પર ગોકળગાય આવી જતા સમગ્ર રેલવ્યવહાર થોડા કલાકો માટે થોભાવી દેવામાં આવ્યો હતો.

● છેલ્લો બોલ :

આશરે ૧૦૦૦ વર્ષ પહેલા ગુજરાતમાં કુમારપાળ નામનો રાજા થઈ ગયો. અબોલ પક્ષી-પ્રાણીઓ માટે તેનો એટલો બધો પ્રેમ હતો કે ઘોડા અને ગાયના પીવાના પાણીને પણ તે ગળાવતો.

સ્વાધીનતા
સંગ્રામના ૭૫ શૂરવીરો

સ્વાધીનતા સંગ્રામના ૭૫ શૂરવીરો મણકો - ૧૯ : હુતાત્મા સુખદેવ

• લેખક •
રાજ ભાસ્કર / અનંત શુક્લ /
મધુકાંત પ્રજાપતિ

જન્મ : ૧૫ મે, ૧૯૦૭

વીરગતિ : ૨૩ માર્ચ, ૧૯૩૧

લાહોરમાં ક્રાંતિકારી સંગઠન દ્વારા ચલાવવામાં આવતી બોમ્બ બનાવવાની ફેક્ટરીની જોખમભરી જવાબદારી સંભાળતા સુખદેવ થાપર પંજાબના લુધિયાણા પાસેના નૌધરા ગામના વતની હતા. તેમનો જન્મ ૧૫મી મે, ૧૯૦૭ના રોજ થયો હતો. તેમના ગામમાં થાપર વંશનું ખૂબ વર્યસ્વ. ત્યાં તેમનો એક કિલ્લો પણ હતો. સુખદેવે ત્રણ વર્ષે પિતાનું છત્ર ગુમાવેલું. કાકા ચિંતારામના આશ્રયે એ મોટા થયેલા. કાકા યુસ્ત આર્યસમાજી. કોંગ્રેસના પણ સક્રિય કાર્યકર. કાકાની આ દેશભક્તિમાંથી પ્રેરણા લઈને જ સુખદેવ સ્વાતંત્ર્યસેનાની બન્યા. પરંતુ એમણે અહિંસાના માર્ગે ન વળતાં સશસ્ત્ર ક્રાંતિનો માર્ગ પસંદ કર્યો. વિધવા માએ દીકરાને પરણાવવા માટે આગ્રહ કર્યો ત્યારે તેમણે જવાબ આપેલો કે, ‘મા, મારે ઘોડીએ નહિ, ફાંસીએ ચડવું છે.’ આવા વિચાર સાથે જ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે સુખદેવ લાહોર ગયા. ત્યાં એમને જે જોઈતું હતું એ મળી ગયું. ક્રાંતિકારીઓ શિવ વર્મા, ભગવતીચરણ વોરા અને જયદેવ કપૂરનો એમને ભેટો થઈ ગયો. હવે શું બાકી રહે? સુખદેવે હોસ્ટેલ છોડી મકાન ભાડે રાખ્યું. જે ક્રાંતિકારીઓનો અડો બની ગયું. સાયમન કમિશનના વિરોધ વખતે લાહોરમાં સુખદેવે મહત્વની ભૂમિકા ભજવી. લાલા લજપતરાયના હત્યાના સાંડર્સની હત્યા પછી ભગતસિંહ અને રાજગુરૂને લાહોર બહાર સલામત રીતે પહોંચાડવાની પણ એમની ભૂમિકા મહત્વની રહી. આ ઘટનાના બીજા જ વર્ષે ભગતસિંહે એસેમ્બલીમાં બોમ્બ ફેંક્યો. અંગ્રેજ સરકાર હવે ક્રાંતિકારીઓને કોઈ પણ સંજોગોમાં છોડવા માંગતી નહોતી. આડેઘડ ધરપકડ કરવા માંડી. એના સપાટામાં સુખદેવ પણ આવી ગયા. લાહોરમાંની એમની બોમ્બ બનાવવાની ફેક્ટરી પર છાપો મારવામાં આવ્યો. જેમાંથી પિસ્તોલ, ગોલ્ડન રીસ્ટવોચ, કેટલાંક સજીવ બોમ્બ અને રસાયણો મળી આવ્યાં. એ જ ઘડીએ એમની ધરપકડ કરી લેવામાં આવી. સુખદેવ એકદમ સ્વસ્થ હતા. સજીવ બોમ્બ ફૂટે નહિ એની કાળજી લેવાની પોલીસને એ મશ્કરીભરી ટકોર કરવાનું ન ચૂક્યા. લાહોરની જેલમાં સુખદેવને ભગતસિંહનો ફરીને ભેટો થયો. ભગતસિંહ ભૂખ હડતાળ પર ઊતર્યા તો એની પાછળ સુખદેવે પણ ઉપવાસ શરૂ કર્યા. તબિયત કથળી. ક્રાંતિકારી યતીન્દ્રનાથ દાસના મૃત્યુ પછી સરકાર થોડી સજાગ

બની. બળપૂર્વક સુખદેવના મોંમાં નળી નાખી પાણી પીવડાવવામાં આવ્યું. ભૂખ હડતાળમાંથી તો સુખદેવ બચ્યા, પણ અદાલતે એમને ન બચાવ્યા. ફાંસીની સજા સંભળાવવામાં આવી. ક્રાંતિકારી મિત્રો ભગતસિંહ અને રાજગુરૂ સાથે આ ચોવીસ વર્ષના યુવાન ક્રાંતિકારી પણ આખરે ‘વંદેમાતરમ્’ના ઘોષ સાથે ૨૩મી માર્ચ, ૧૯૩૧ના દિવસે ફાંસીના માંચડે ચડી ગયા. તેમની યાદમાં આજે પણ આ દિવસ ‘શહીદ દિવસ’ તરીકે મનાવાય છે.

ગિની ડે

મા, મુંકે ઝભલો વાવાલો ગિની ડે,
જરકસી ઝભલેજી કિત જીકર કરીયાંતો?
ખૂંચેવારો ને ધીંગો ગિની ડે...
બાવરજે ઝાંખરેમેં, ગુણપાટજે ભૂંગેમેં,
વિડગેં કીડી મચ્છર ડિઈ ડંખ,
ચૈતર વૈશાખી કોસ કોસા વાંચડિયા
ઉડાઈયેંતા ધ્રોખડ ને લુખ,
બોરો પગર થીએ તો મા,
મુંકે ટબુડીમેં થધો પાણી ડે...
ઝભલો વાવાલો પેરી, મથો વેડીને પોઆ,
પાઉડર મખેનેં પોઆ, ટુપી પેરીને પોઆ,
ધ્રોડંધો વેંધોસેં ધોસ્તારી મે’ફિલ વિચ,
મોંધા બોરા મોનથાર, બુંધીયા લડું ને પેડા,
ત કિત સોંધી ભેર - ભજ્યા ભટાકાવડા,
નં કરીયાં ખાધેજી રીસ,
ઝભલેજે ખૂંચેમેં મમરા,
ને સીસીમેં પાણી ભરી ડે
રાંધ રમી થકોપકો નિંધરકો થીંધો તડેં
મેલો હૂંધો ઝભલો ત ય સુમંધોસેં તોજેં ખોરે
મુંકે કરીયેં જ ધુબો ભરેં વા’લ,
પોય ઈ નં ચોજે મુંજા લાલ,
તોં કે ઝભલો ગિની ડીંધીસેં કાલ,
ચિઈને મુંકે ફોસલાઈંધીં હુઈએં પ મોર સાલ.

નવીન ત્રિપાઠી ‘અલ્પ’

મો. ૯૮૨૫૭ ૬૫૬૬૨

એરિસ્ટોક્રેટ્સ

એરિસ્ટોક્રેટ્સ : પ્રકરણ-૧૬ ★ ઓસવાલ શ્રેષ્ઠી - ૯ પાર્કિસ્ટાનના લાહોરમાં જૈન સ્ટ્રીટ પણ હતી

• લેખક •
દેવેન્દ્ર પટેલ

ભામાશા.

ઈતિહાસમાં આ નામ અત્યંત જાણીતું છે. તેમનો જન્મ વિક્રમ સંવત ૧૬૦૪માં થયો હતો. તે સમયે રાણા ઉદયસિંહના પુત્ર પ્રતાપ અને ભામા શાહ વચ્ચે દોસ્તી હતી. રાણા ઉદયસિંહના મૃત્યુ બાદ પ્રતાપને સિંહાસન ઉપર બેસાડવામાં ભામાશાએ મહત્વપૂર્ણ રોલ અદા કર્યો હતો. એવામાં હલ્દીઘાટીનું યુદ્ધ થયું હતું. મોગલો સામે લડતાં લડતાં મહારાણા પ્રતાપ ઘાયલ થયા. એ પછી મહારાણા પ્રતાપે છાપામાર યુદ્ધ શરૂ કર્યું. પરંતુ રાજ્યનું શાસન કરવા ભામાશાને પ્રધાન બનાવ્યા હતા. દસ વર્ષ સુધી રાણા પ્રતાપ સ્વાધીનતા માટે લડતા રહ્યા. બિલાડીની રોટી લઈ જવાના દૃશ્યથી તેઓ દ્રવિત થઈ ગયા હતા. મેવાડ છોડીને સિંધ ચાલ્યા જવાની તૈયારી કરતા હતા ત્યારે મંત્રી ભામાશાએ પોતાના જીવનની તમામ મિલકત દ્રવ્ય રાણા પ્રતાપના ચરણે ધરી દીધાં હતાં. ભામાશાએ રાણા પ્રતાપને આપેલું દ્રવ્ય એટલું બધું હતું કે ૨૫ હજાર સૈનિકોને ૧૨ વર્ષ સુધી નિભાવવા માટે પર્યાપ્ત હતું. ભામાશાના આ ધનની મદદથી રાણા પ્રતાપે વિખરાયેલી શક્તિ એકત્ર કરી અને ચિત્તોડને બાદ કરતાં બીજું બધું રાજ્ય પુનઃ પ્રાપ્ત કર્યું હતું.

આવા ભામા શાહ ઓસવાલ જૈન હતા.

ઓસવાલ શ્રેષ્ઠીઓમાં એક નામ જાગ્રા શાહનું છે.

જાગ્રા શાહ આભા નગરીનો રહેવાસી હતો. વિક્રમ સંવત ૨૨૨માં તેણે જૈન સંઘ કાઢી તીર્થોની યાત્રા કરી હતી. એ સંઘમાં અનેક રાજા-મહારાજાઓ, કોટવાધીશ તેમજ સાધુ સંતો પણ સામેલ થયા હતા. તેણે પોતાની ખ્યાતિ અનુસાર અનેકને દાન-દક્ષિણા દીધાં હતાં. દાનદક્ષિણામાં એક લાખ ગાય, એક લાખ ઘોડા, ૭૦૦ મણ સોનું, હજાર મોતીની માળાઓ તેમજ અપાર ચાંદીનું દાન આપતાં તે સંઘપતિ તરીકે ખ્યાતિ પામ્યો હતો. તે 'ઓસ્વાલ ભૂપાલા' તરીકે જાણીતો છે.

ભારતીય ઇતિહાસમાં જૈનોને મુસલમાનોના આક્રમણથી સ્થળાંતર કરવું પડ્યું. પાલીથી આવેલા જૈનો પલ્લીવાલ, ઓસિયાથી આવેલા લોકો ઓસવાલ, ખંડેલાથી આવેલા લોકો ખંડેલાવાલ, અગ્રોહાથી આવેલા લોકો અગ્રવાલ અને પોરવાથી આવેલા લોકો પોરવાલ કહેવાયા. શ્રીમાલથી આવેલા લોકો શ્રીમાળી તરીકે જાણીતા છે.

વર્ષો પહેલાં જયપુર જિલ્લાના ખંડેલાનગરના રાજા ખડગલસેનના પુત્ર સુજાણસિંહ માહેશ્વરી જાતિના આઘપુરુષ ગણાય છે. સુજાણસિંહ ૭૨ ઉમરાવ સહિત આખેટ ખેલવા નીકળ્યા હતા. માર્ગમાં બ્રાહ્મણો તથા ઋષિઓને યજ્ઞમાં પશુબલિ આપતા જોઈ તેઓ ક્રોધિત થઈ ગયા. ગુસ્સામાં તેમણે યજ્ઞને નષ્ટ કરી દીધો. બ્રાહ્મણોએ ક્રોધમાં શાપ આપ્યો. બધા પથ્થર બની ગયા. આ સાંભળતાં જ રાજાનું પ્રાણપંખેરું ઊડી ગયું. પરંતુ સુજાણસિંહની પત્ની વિદુષી હતી. તેણે બ્રાહ્મણોની ક્ષમા યાચી. બ્રાહ્મણોએ યુવરાજ અને તેના સાથીઓની મુક્તિ માટે શિવની ઉપાસના કરવા કહ્યું. યુવરાજસીએ તપ કરી પાષાણ થઈ ગયેલા યુવરાજ અને તેના સાથીઓને ફરી જીવતા કર્યા. ભગવાન મહેશની કૃપાથી પુનર્જીવન મળ્યું હોઈ તે બધા મહેશ્વરી કહેવાયા. તેમણે શસ્ત્રોનો ત્યાગ કરી વૈશ્યકને અપનાવ્યાં અને સહુ વણિક બની ગયા.

એવી જ રીતે હિસ્સારથી લગભગ ૨૨ કિલોમીટર દૂર અગ્રોહા નામે ગામ છે. ઈ.સ. પૂર્વે ૨૦૦ વર્ષના સમયની વાત છે. અહીં અગ્ર નામનો રાજા રાજ કરતો હતો. અહીં ગ્રીક ઇતિહાસકારો મુજબ સિકંદર જ્યારે ભારતથી તેના વતન પાછો ફરી રહ્યો હતો ત્યારે માર્ગમાં 'અગલ્લસોઈ' ગણની સેના સાથે તેણે યુદ્ધ કર્યું. સિકંદર પાસે ઘણું મોટું સૈન્ય હોઈ તેણે વિજય મેળવ્યો. અગલ્લસોઈ ગણની ૨૦ હજારની આબાદી ધરાવતા નગરના લોકોએ સ્વયં ઘરોમાં આગ લગાવી દીધી. સ્ત્રીઓ પોતાનાં બાળકો સાથે સ્વયં ચિતામાં કૂદી પડી, જેથી સિકંદરના સૈનિકોના બળાત્કારનો તેઓ ભોગ ના બને. મહારાજ અગ્રસેન આ લોકોના આઘપુરુષ હતા. તેમણે જ અગ્રોહા નગર વસાવ્યું હતું. રાજા ૧૮ વાર પરણ્યો હતો. એટલા જ યજ્ઞો કર્યા બાદ તેમનાં કુળદેવી મહાલક્ષ્મીની કૃપાથી પુત્રરત્નની પ્રાપ્તિ થઈ હતી. અગ્રસેનના પૌત્ર દિવાકરે વૈષ્ણવધર્મ ત્યજી જૈનધર્મ અપનાવ્યો. તે બધા અગ્રવાલ તરીકે ઓળખાય છે. અલબત્ત, અગ્રવાલોમાં જૈન અને વૈષ્ણવ બંને ધર્મો છે.

આવી રીતે દરેક દરેક ગોત્રની એક આગવી કથા છે.

વિક્રમ સંવત ૪૦૦ વર્ષ પૂર્વે જે ક્ષત્રિયો જૈન બન્યા અને તેમણે ખાનપાન વિવેકની સાથે હિંસા ત્યજી તે સમૂહને 'મહાજન' નામથી લોકો સંબોધવા લાગ્યા. જૈનો માટે 'મહાજન' શબ્દ આ રીતે આવેલો છે.

એવી જ રીતે 'રાજપૂત' શબ્દ સ્વયં મુસ્લિમકાળની ઉત્પત્તિ છે. તે સંસ્કૃત શબ્દ 'રાજપુત્ર'નું અપભ્રંશ છે. કૌટીલ્ય, મહાકવિ કાલીદાસ, અશ્વમેઘ અને બાણભટ્ટે રાજકુમારો અને તેમના વંશજો માટે 'રાજપુત્ર' શબ્દ પ્રયોગ કરેલો છે. સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યે જૈન ધર્મ અંગીકાર કરી લીધો હતો. તેણે એક વૈશ્ય કન્યા સાથે વિવાહ કરી લીધો હતો.

ઓસવાલ સમાજ ભગવાન પાર્શ્વનાથ પ્રત્યે વિશેષ ભક્તિ દર્શાવે છે. સમેતશિખર પર જૈનોના ૨૦ તીર્થકરોએ નિર્વાણ પ્રાપ્ત કર્યું હોવા છતાં તેનું નામ 'પાર્શ્વનાથ પહાડ' જ પડ્યું. કલકત્તામાં દાદાવાડી ખાતે પાર્શ્વનાથનું મંદિર ના હોવા છતાં તે પાર્શ્વનાથ મંદિર તરીકે જ ઓળખાય છે. ચોવીસ જિનોની પરંપરામાં ત્રેવીસમા તીર્થકર પાર્શ્વનાથ અને ચોવીસમા તીર્થકર મહાવીર હતા. આ જે તીર્થકરોમાં યક્ષયક્ષીની કલ્પના છે તે સીધી હિંદુ પરંપરામાંથી આવી છે. દા.ત. પાર્શ્વના યજ્ઞ ધરણેન્દ્ર તેમજ યક્ષી પન્નાવતી હિંદુ દેવદેવીઓનાં નામ તથા રૂપ સાથે સામ્ય ધરાવે છે. ધરણેન્દ્રની પ્રતિમા ગણેશજી તેમજ ગજ શીર્ષ યુક્ત છે. દેવી પન્નાવતીનું સ્થાન જે જૈન પરંપરામાં છે, તેવું દુર્ગાનું હિંદુઓમાં છે. આશ્ચર્યજનક વાત એ છે કે યક્ષ-યક્ષીઓની પ્રતિમા શ્વેતાંબર મંદિરોમાં છે, દિગંબર મંદિરોમાં નથી.

વિક્રમ સંવત ૫૦૮માં ભેંસા શાહ થઈ ગયા. તેઓ ઉપકેશ જાતિના (ઓસવાલ) આદિત્યનાગ ગોત્રના મહારાજા હતા. ભેંસા શાહ રોડા વણઝારા સ્ત્રી સાથે પ્રેમમાં પડ્યા હતા. તેમના નામ પરથી મેવાડમાં આજે પણ 'ભેંસા રોડા' ગામ મોજૂદ છે. જૈન સમાજમાં ભેંસા શાહ ખૂબ જ પ્રખ્યાત હતા.

એ જમાનામાં રાજસ્થાન સતત દુષ્કાળમાં સપડાયેલું રહેતું હતું. ઈ.સ. પૂર્વે ૩૬૬માં પડેલો અકાળ ભયાનક હતો. લોકોએ સામૂહિક આત્મહત્યા કરી હતી. યુવાન સ્ત્રીઓને વેચી દેવી પડતી હતી. મનુષ્યને પશુઓનાં શબ ખાવા પડ્યા હતાં. ત્યાર પછી છપ્પનિયો કાળ એથીયે વિષમ હતો. ત્યારે રોજીરોટીની ખોજમાં નીકળેલા ઓસવાલોએ દુષ્કાળના કારણે હિજરત કરી.

ઈ.સ. પૂર્વે ૮મીથી ૨જી સદી સુધીનો સમય બુદ્ધ, મહાવીર, લાઓત્સે, કન્ફ્યુશિયસ, અખો જરથુષ્ટ્ર, સોક્રેટિસ, એરિસ્ટોટલનો હતો. એ વખતે સિંધુ-કાબુલ વચ્ચે 'ગાંધાર' પ્રદેશમાં પ્રથમ જૈન તીર્થકર ઋષભદેવે આ પ્રદેશમાં વિહાર કર્યો હતો. એ વખતે બાહુબલીનું રાજ એ જનપદમાં હતું. તક્ષશિલા એની રાજધાની હતી. ઈ.સ ૧૮૨૨માં થયેલા ઉત્ખનનની પહેલાં પણ આ સ્થાનને લોકો 'શાહની ઢેરી' કહેતા હતા. આમ ઓસવાલોમાં 'શાહ'ની અટક પહેલેથી જ પ્રચલિત

હતી. એ નામનું ગોત્ર પણ આજે વિદ્યમાન છે. ઓસવાલો માટે પંજાબમાં 'પઠાન' નામનું ગોત્ર પણ છે.

લાહોર ઓસવાલોનું ગઢ મનાતું હતું. ઓસવાલોની વસ્તીને લોકો થરિયા-ભાવરિયા કહેતા. પાકિસ્તાન બન્યું તે પહેલાં ત્યાં 'જૈન સ્ટ્રીટ' હતી. અકબરના સમયમાં લાહોરમાં ઘણાં જૈન મંદિરો ઉપાશ્રયો હતાં પરંતુ પાકિસ્તાન બન્યા પછી તે નષ્ટ કરી દેવાયાં. લાહોરથી ૭-૮ માઈલ દૂર ભામડા ગામ છે. અહીં જૈન આચાર્ય જિનકુશસૂરિની પાદુકાઓ હતી. 'અકબરનામા'માં લખવામાં આવ્યું છે કે શાહજાદા જહાંગીરની પુત્રી મૂલ નક્ષત્રમાં જન્મી હોવાથી બાદશાહ અકબરે વિક્રમ સંવત ૧૬૪૬માં લાહોરમાં તપગચ્છીય ઉપા. ભાનુચંદ્ર દ્વારા અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર પૂજા ભણાવી હતી, પરંતુ પાકિસ્તાન બન્યા પછી જૈનોએ લાહોર મુલતાન છોડી દીધું.

ગુજરાતમાં શેત્રુંજય અને ગિરનાર જૈનોનાં પ્રિય વિહારસ્થળો રહ્યાં છે. સમ્રાટ ચક્રવર્તી ભરત દ્વારા આદિ તીર્થકર ભગવાન ઋષભદેવનું પ્રથમ જૈન મંદિર શેત્રુંજય તીર્થ પર પ્રસ્થાપિત થયું હતું. તીર્થનો ૧૩મો ઉદ્ધાર વિક્રમ સંવત ૧૦૮માં જાવડ નામના પોરવાડ શ્રેષ્ઠીએ કરાવ્યો હતો. તેઓ તક્ષશિલાના મહાજન શ્રેષ્ઠી ભાવડ શાહના પુત્ર હતા. વિક્રમ સંવત ૧૮૭માં આ તીર્થમાં ભગવાન ઋષભદેવની મૂર્તિ લાવી અહીં પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવી હતી. વિક્રમ સંવત ૧૭૭-૧૮૮માં આચાર્ય સિદ્ધસૂરિના સમયમાં ભક્ત શ્રાવકોએ સંઘ કાઢ્યો હતો. એ જમાનાના ઓસવાલ શ્રેષ્ઠીઓ રાવત, ગોકુલશાહના પુત્ર શોભા, તથા વીરપુરના મુકુન્દ શાહ એ બધા જાણીતા હતા.

વિક્રમ સંવત ૫૫૭માં હુણોનો હુમલો થયો. ત્યાર પછી મોગલો, મહંમદ બિન કાસીમ, મોહંમદ ગોરી, મોહમ્મદ ગઝનીના હુમલા થયા. હિંદુઓ તથા જૈનો દક્ષિણ તરફ સ્થળાંતર કરી ગયા. મોહમ્મદ ઘોરીએ નગરકોટની લૂંટ કરીને ૭ લાખ સુવર્ણ દીનાર, ૭૦૦ મણ સોનું-ચાંદીનાં કબાટો, ૨૦૦૦ મણ સોનાની ઈંટો, ૨૦૦૦ મણ ચાંદીની પાટો અને ૨૦ મણ ઝવેરાત લઈ ગયો હતો.

પરંતુ વિક્રમ સંવત ૮૦૨માં પાટણની સ્થાપના થઈ ત્યારે ઓસવાલોને ભીનમાલથી તેડાવવામાં આવ્યા. પાટણમાં ચાવડા રાજવંશની સ્થાપનાનો યશ જૈનાચાર્ય શીલગુણ સૂરિને ફાળે જાય છે. તેમના ઉપદેશથી વનરાજ ચાવડાએ અણહિલપુર પાટણ વસાવ્યું અને તેને ગુજરાતની રાજધાની બનાવી.

ગુજરાત-સૌરાષ્ટ્રના ઓસવાલો પોતાની ઓળખ માટે મૂળ ગોત્રનો ઉપયોગ કરતા નથી. બધા શાહ, સંઘવી કે શેઠ જેવી અટકો લખે છે. વિક્રમ સંવત ૧૫૮૬માં જામનગરની સ્થાપના

થઈ. જામ રાવલે કચ્છી પ્રજાને હાલારમાં આવવા આમંત્રણ આપ્યું. ત્યાં કચ્છીઓ ઓસવાલોની 'હાલારી' જ્ઞાતિ જુદી થઈ.

કચ્છી ઓસવાલ મહાજનોમાં સૌપ્રથમ દશા ઓસવાલોએ મુંબઈ જવાની પહેલ કરી. ઈ.સ. ૧૭૭૫માં કચ્છ-તેરાન, જેતસી જીવરાજ અને ગોધરાના સારંગ શાહ દરિયામાર્ગે મુંબઈ જવા ઊપડ્યા. એ વખતે મુંબઈમાં પોર્ટુગલોનું શાસન હતું. સુરતમાં અંગ્રેજોની કોઠીઓ હતી. ઓસવાલોએ પ્રારંભમાં મુંબઈ હમાલીથી તેમની કારકિર્દી શરૂ કરી. તેમાં નરશી નાથાના પિતા નાથા શાહ, શેઠ જીવરાજ રતનશી, શેઠ શિવજી નેણશી, દસા જ્ઞાતિના મોભી શેઠ પણ સામેલ હતા. નાથા શાહના પુત્ર નરશી બંદર પર મજૂરોને પાણી પાતા અને બદલામાં અનાજ મળતું. ઘણા કોટ્યાધીશોને આ વાત અજુગતી લાગે પણ આ એક હકીકત છે. પાછળથી આ જ ઓસવાલો અડધા મુંબઈના માલિક થયા એટલું બધું ધન કમાયા હતા. એક જમાનામાં બધાં બંદરો શેઠ કેશવજી નાયક હસ્તક હતાં. તેમની ચાર ઘોડાની બગીમાં મુંબઈના ગર્વનર ફરવા નીકળતા. પાછળથી શેઠ કેશવજી નાયક પાસે ૮ કાપડની મિલોનો વહીવટ હતો. બેંકોની સ્થાપનામાં પણ કચ્છી ઓસવાલો મુખ્ય હતા. મુંબઈના નરસંગપુરા, ભીમપુરા જેવા વિસ્તારોનાં નામો કચ્છી ઓસવાલ શ્રેણીઓનાં નામો પરથી પડ્યા છે. એ જમાનામાં પાંચ મુખ્ય શેઠ પૈકી શેઠ વેલજી મલુએ મલબાર સાથે વેપાર શરૂ કરતાં ઓસવાલો મલબાર જઈને પણ વસ્યા.

કચ્છી દસા ઓસવાલો પછી વીસા ઓસવાલો પણ મુંબઈ

જવા લાગ્યા. શેઠ મેઘજી થોભણનો પરિવાર ભુજથી મુંબઈ આવ્યો ત્યારે તેમની ઉંમર ૧૧ વર્ષની જ હતી. શરૂઆતમાં તેમણે ગીલ કંપનીમાં રૂની દલાલીનું કામ મળ્યું હતું પછી તે જ કંપનીમાં તેઓ ભાગીદાર બન્યા હતા.

મુંબઈમાં ડૉ. બાલાભાઈ નાણાવટી હોસ્પિટલના સ્થાપક શેઠ રતિલાલ મણિલાલ નાણાવટી શ્વેતાંબર ઓસવાલ હતા. એ હોસ્પિટલનું ઉદ્ઘાટન પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ કર્યું હતું. ૧૯૨૦માં શેઠ નપુભાઈ નેણસી સ્થાનકવાસી ઓસવાલ સમાજના સ્તંભ હતા. શાહ શાંતિદાસ આશકરણ અનેક મિલોના ડિરેક્ટર હતા.

અકાળથી ત્રસ્ત ઓસવાલોએ સ્થળાંતર કર્યું ત્યારે શરૂઆતમાં સાધારણ મજૂરી કરવામાં કોઈ જ નાનમ ના અનુભવી પણ કાળક્રમે મુંબઈ કે જ્યાં પણ તેઓ ગયા ત્યાં એમણે એક જબરજસ્ત આર્થિક સામ્રાજ્ય ઊભું કરી દીધું. ઓસવાલ જૈનો પાસે મુંબઈમાં ૫૦થી ૭૦ હજાર ચોરસફૂટની કિંમતની ૫૦૦૦થી વધુ દુકાનો છે. પાંચ લાખથી માંડીને ૫૦ લાખની કિંમતની મોટરકારોના માલિક છે. રોજનો ૩૦ લાખનો વકરો ધરાવતા ડિપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર્સના માલિક છે. રેડીમેઈડ વસ્ત્રોના ૯૦ ટકા અને સ્ટીલનાં વાસણોના ૬૦ ટકા વેપાર કચ્છી ઓસવાલોના હાથમાં હતો.

પ્રસિદ્ધ સંગીતકાર કલ્યાણજી આણંદજી અને ચાંપસીભાઈ નાગડા પણ કચ્છી ઓસવાલ જ્ઞાતિના જ પ્રતિનિધિઓ રહ્યા છે.

મુંબઈનો ભાતીગળ ઇતિહાસ

- ★ ૧૮૩૦માં ૩ આને શેર દૂધ અને આઠ આને શેર ઘી મળતું.
- ★ ૧૮૦૬ સુધી મુંબઈમાં વાઘ, વરૂ, દીપડા રસ્તા ઉપર ફરતા હતા.
- ★ ૧૮૪૫માં પહેલા કચ્છીએ પગ મૂક્યો.
- ★ બોરીબંદરમાં ૧૫ રૂપિયે મણ મીઠાઈ મળતી હતી.
- ★ પહેલું રેલવે સ્ટેશન કોલાબા હતું.
- ★ ૧૮૦૨માં માટુંગા રેલવે સ્ટેશન, ૧૮૦૬માં વિલેપાર્લે અને ૧૮૮૮માં બાંદ્રા રેલવે સ્ટેશન બંધાયા.
- ★ ૧૮૩૦માં મુંબઈ સેન્ટ્રલ ટર્મિનસ ખૂલેલી. બાંધકામ ખર્ચ રૂા. ૧૫૬ લાખ.
- ★ ૧૮૪૫માં મુંબઈ આવેલા પ્રેમચંદ શેઠે રૂ અને શેર બજારમાં સારું કમાયેલ. ૧૮૬૮માં રૂપિયા બે લાખના ખર્ચે રાજાબાઈ ટાવર બંધાવેલ. ટાવરની ઊંચાઈ ૨૮૦ ફૂટની છે. ઘડિયાળનું વજન ૧૨ ટન હતું.
- ★ ગીરગામમાં કેશવજી નાયકની ૧૬ ચાલીઓ હતી.

- ★ ૧૮૭૪-૭૫માં હરીચંદ્ર નાટક ધોબી તળાવમાં ૧૧૦૦ વાર ભજવાયેલ.
- ★ પહેલી ટ્રામ ૧૮૦૫માં શરૂ થયેલ. શરૂ કરનાર વિઠ્ઠલદાસ હતા.
- ★ ૧૮૫૭માં મુંબઈ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના થયેલ.
- ★ ભાત બજારનો ફુવારો શ્રી કેશવજી નાયકે રૂા. ૨૩ હજારમાં બંધાવેલ.
- ★ પ્રથમ મુંબઈ બંધ એસ.એ. ડાંગેએ કરાવેલ.
- ★ ૧૮૪૪માં મહાનગર પાલિકા બિલ્ડિંગનો પાયો નંખાયો. બાંધકામ ખર્ચ રૂપિયા તેર લાખ.
- ★ ૧૮૩૧માં મુંબઈમાં જમીનના ભાવ પ્રતિ ચોરસ ફૂટ રૂા. ૧ હતા.
- ★ ૧૮૨૬માં મુંબઈમાં ૨૪૨૯ કૂવા તથા ૨૯૦ તળાવો હતા.
- ★ મુંબઈમાં પહેલી કાર ચલાવનાર જે.આર.ડી. તાતાના માતાજી હતા.

સંકલન : હીરાલાલ વી. ઊનડોઠવાલા - ચેમ્બુર, મુંબઈ
મો. ૯૮૬૯૬ ૭૭૭૯૯

૩. રૂટીન પ્રણાલી પ્રમાણે અમારી શાખા માટેનો કોઈપણ પત્રવ્યવહાર, શાખાના વડા અધિકારીશ્રી મારફત આવે છે તેને બદલે નિયામકશ્રીએ **ખરેખર મને સીધો મોકલાવેલ છે કે** આવેલ ભાઈ પોતાનું કામ ત્વરિત પૂરું કરાવવા કોઈ નામનો દુરુપયોગ કરે છે કે શું?

આ ગડમથલમાં આવેલ અરજી એ આવેલ ભાઈને મેં પાછી આપી હતી. આમ કોઈપણ કાર્યવાહી વિના એ અરજી આપશ્રીને પરત મળી હોય અને એ રીતે મારાથી કોઈ અવગણના કે મર્યાદા ભંગ થયો હોય તો હું માફી માગું છું.

ત્યારે તેઓશ્રીએ જણાવ્યું કે તમારે કોઈની માફી માંગવાની જરૂરત જ નથી. તમને યોગ્ય લાગ્યું તે પ્રમાણે કાર્યવાહી કરેલ છે.

આ લોન અરજી જોયા પછી, પૂરતી ચાક્સાઈની ચકાસણી થવી જોઈએ એમ મેં પણ નક્કી કરેલ હતું. તમારી બીજી મુંઝવણ, ક્યા પીઠબળને કારણે બેંક તરફથી આવી રકમની લોન મંજૂરી પણ મળી ગઈ છે. પરંતુ મારા માટે તો આ ખૂબજ ગંભીર બાબત જણાય છે કારણકે **અરજદાર સંઘના વરિષ્ઠ વ્યક્તિ આદરણીય વડાપ્રધાન શ્રી મોરારજીભાઈ દેસાઈ છે અને આ ચેકની અર્પણ વિધિ પણ તેમના જ હસ્તે કરાવવાની ગોઠવણ થયેલ છે.**

આ નવી માહિતીથી મને એકદમ આંચકો લાગ્યો અને ઉશ્કેરાટમાં બોલાઈ ગયું - “અશક્ય.... અશક્ય, પ્રામાણિક અને ઉચ્ચ કોટીના ચરિત્રવાન ભારતના વડાપ્રધાનશ્રી જેવી વ્યક્તિ આવી કોઈ હીન પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલા હોય એ સંભવિત જ નથી.”

ત્યારે બુચ સાહેબે પ્રેરણાત્મક શબ્દોમાં જણાવ્યું કે, “કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં **ઉશ્કેરાટ કે આવેશને બદલે શાંતિથી વિચારણા જરૂરી છે** એ હંમેશાં ધ્યાનમાં રાખવા પ્રયત્ન કરતા રહેશો તો તમને ઉપયોગી થશે. મને પણ આ બાબત ખૂબજ ગંભીર જણાયેલ. પણ આ અરજી પેપર્સ ગુજરાતી ભાષામાં છે અને શાખાના વડા સીનિયર અધિકારી બિન ગુજરાતી હોવાથી તેમને સમય મર્યાદામાં કાર્યવાહી કરવામાં મુશ્કેલી ન પડે એટલે પ્રણાલીગત રૂટીન ચેનલને બદલે અરજી ડાયરેક્ટ તમને મોકલાવેલ અને જે રીતે આ અરજી પર કોઈ જ નોંધ કે કાર્યવાહી કર્યા વગર પરત મળેલ છે તે જાણીને **મને કોઈ નારાજગી નહીં પણ સંતોષ થયો છે.**”

“હવે મારી ઈચ્છા છે કે આ લોન અરજી ચેક અર્પણ માટેના માનનિય વડાપ્રધાનશ્રીના કાર્યક્રમમાં, પશુપાલન વિભાગના એક ટેકનિકલ અધિકારી તરીકે તમો હાજરી

આપો.”

તરત જ પ્રત્યુત્તરમાં જણાવ્યું કે, “આપની ઈચ્છા એ એક આજ્ઞા જ છે અને એનું પાલન કરવું એ મારી નૈતિક ફરજ છે. પરંતુ હું એક જુનિયર અધિકારી છું અને વડાપ્રધાનશ્રી ના સમારંભમાં એ પ્રોટોકોલ પ્રમાણે યોગ્ય ગણાશે?”

ક્ષણભર વિચારીને જણાવ્યું કે આપણાં ઘનિષ્ટ વિકાસ ઘટક સુરતના Class-I કક્ષાના પ્રોજેક્ટ ઓફિસરની ત્યાં હાજરી માટે વ્યવસ્થા થઈ જશે પરંતુ એક જુનિયર અધિકારી તમારી **માનસિક કે અન્ય કોઈ લઘુતાગ્રંથી ભૂલી જઈ** ત્યાં આપણા પશુપાલન ખાતાના એક ટેકનિકલ ઓફિસર તરીકેની જવાબદારી તમારે નિભાવવાની છે અને આદરણીય વડાપ્રધાનના કાર્યક્રમ અંગેની આ આમંત્રણ પત્રિકામાં દર્શાવેલ તારીખ અને સ્થળ પર તમારે પહોંચવાનું છે.”

“આપશ્રીના આશિર્વાદથી, આ પ્રકરણમાં આપણી જે વ્યથા છે તે હલ કરવા માટે, ત્યાં ઉપસ્થિત સંજોગો પ્રમાણે, યથાશક્તિ સતર્ક રહીશ.” એટલું દર્શાવી વડીલશ્રીની ચેમ્બરમાંથી વિદાય લીધી.

★

(બે દિવસ પછી)

અમદાવાદથી સુરત થઈને સુરત ઘટકના પ્રોજેક્ટ ઓફિસર સાથે અમે સમારંભના સ્થળે પહોંચ્યા. આ દરમિયાન વડીલ શ્રી ડૉ. બુચ સાહેબના પ્રેરણાત્મક શબ્દો સતત કાનમાં ગૂંજ્યા કરતા હતા. તેની સાથે-સાથે ત્યાં ખરેખર શું પરિસ્થિતિ હશે અને કેવા સંજોગોનો સામનો કરવાનો થશે તેનો ઉચાટ પણ મનમાં રહ્યો જ હતો.

સભા મંડપ પહોંચ્યા ત્યારે જનમેદની એકઠી થઈ રહી હતી. સરકારી કર્મચારીઓ/અધિકારીઓ વ્યવસ્થા માટે દોડધામ કરી રહ્યા હતા. મુંબઈથી બેંકના વરિષ્ઠ અધિકારી મહોદયશ્રી પણ ત્યાં આવી ગયા હતા. અમારા ત્યાં આગમનના સમાચાર મળતાં જ તેઓ અમારી પાસે આવ્યા ત્યારે તેઓ ઉચાટમાં હોય તેમ જણાતું હતું. એકબીજાની પરિચય વિધી પત્યા પછી તરત જ તેઓશ્રીએ આ લોન અંગે **ટેકનિકલ સર્ટીફિકેટ** માટે રજુઆત કરી.

ત્યારે ટૂંકમાં તેમને સમજાવ્યું કે, “સૂચિત લોન લાભાર્થીઓ વ્યક્તિગત રીતે એમના ફાર્મ ચલાવવા અને તેમની ઉપજમાંથી **બેંક લોન પરત ભરપાઈ કરવાની કેટલી ક્ષમતા ધરાવે છે** તેની ચકાસણી અગત્યની છે. અન્ય કોઈ બાબત અગત્યની નથી. આ બાબત જરૂરી ચકાસણી બાદ ટેકનિકલી “નો ઓબ્જેક્શન” મુશ્કેલ છે. કદાચ **રૂપિયા ચાલીસ લાખ**

પૂરા જેવી રકમ માંડવાળ કરવાની જવાબદારીનું જોખમ આવી પડવાની શક્યતા વિચારવાની રહેશે.”

આ રજૂઆતનો મર્મ અને ગંભીરતા તેઓશ્રીને સમજાઈ ગઈ હશે. નિરાશાભર્યા અવાજમાં તેમનાથી બોલાઈ ગયું કે, **“નામ માત્રના પ્રભાવમાં અમારાથી ખોટી ઉતાવળ થઈ ગઈ છે અને એમાંથી બહાર નીકળવાનો હવે સમય પણ રહ્યો નથી.”**

પળભર ત્યાં વાતાવરણમાં મૌન અને ગંભીરતા છવાઈ ગઈ, ત્યાં મારા મગજમાં ઓચિંતો કંઈક ઝબકારો થયો અને રજૂઆત કરી કે, **“આ ચાલીસ લાખની રકમના બદલે માત્ર ટોકન રકમનો ચેક આપી શકાય?”**

બેંકના મહાશયશ્રીને આશાનું એક કિરણ દેખાયું. થોડીવાર વિચાર કરીને જણાવ્યું કે, **“અમે હમણાં રૂપિયા ચાલીસ લાખ પૂરાનો ચેક તૈયાર જ રાખ્યો છે. એ ચેકને બદલે માત્ર ટોકન રકમનો ચેક બંધ કવરમાં રાખીએ અને આજના સમારંભ દરમિયાન આ કવર એમજ લાભાર્થીને અપાઈ જાય તો પછી શું કાર્યવાહી થઈ શકે એ માટે વિચારવા માટે પૂરતો સમય મળી રહેશે.”**

(ખાસ નોંધ :- આ બેંકના મહાનુભાવશ્રી બિન ગુજરાતી હોવાથી તેમની સાથે ઉપરોક્ત વાર્તાલાપ અંગ્રેજી ભાષામાં થયેલ હતો.)

થોડા સમય બાદ આદરણીય વડાપ્રધાન શ્રી મોરારજીભાઈ સભા સ્થળે પહોંચી આવ્યા અને ઉપસ્થિત જનમેદનીએ જયનાદ અને તાળીઓના ગડગડાટથી લોક લાડીલા નેતાશ્રીને વધાવી લીધા.

(નોંધ :- તે સમયે અગ્રણી વ્યક્તિઓની સલામતી માટે ખાસ સિક્યોરિટી ગાર્ડ્સની કિલ્લેબંધીની જરૂરત ન હતી અને લોક નેતાઓ બેઠક જનમેદની સાથે હળીમળી શકતા હતા).

માનવંતા મુખ્ય મહેમાનશ્રી સ્ટેજ પર પધાર્યા. ત્યાં ગાદી-તકિયાની ભારતીય બેઠક વ્યવસ્થા મુજબ તેઓશ્રી બિરાજમાન થયા. તેઓની એકબાજુ ગુજરાત રાજ્યના કેબિનેટ મંત્રી શ્રી ગોરધનદાસ ચોખાવાલાજી, પછી મારી સાથે પધારેલ સુરત ઘટકના પ્રોજેક્ટ આફિસરશ્રી અને તેમની બાજુમાં મેં સ્થાન ગ્રહણ કર્યું. સામે બીજી બાજુમાં મુંબઈથી ખાસ પધારેલ બેંકના સર્વોચ્ચ પદાધિકારી ઉપરાંત સ્થાનિક અધિકારીશ્રીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

નિષ્કલંક, ચરિત્ર્ય અને ગાંધીવાદી વિચારસરણી ધરાવતા ભારતના વડાપ્રધાનની સ્ટેજ પર ઉપસ્થિતિથી વાતાવરણમાં પવિત્રતાનો ભાસ થયો. અને તેઓશ્રીના સાંનિધ્યમાં મારામાં

રહેલો ઉચાટ પણ નીકળી ગયો અને હું સ્વસ્થ થયો.

રૂટીન કાર્યક્રમો અને પ્રાસંગિક પ્રવચનો બાદ ચેક અર્પણનો મુખ્ય કાર્યક્રમ આવ્યો ત્યારે બાજુની બેઠક પરથી ઉભા થઈને બેંકર્સ મહોદયે ટુંકમાં જરૂરી રજૂઆત સાથે એક બંધ કવર માનનીય મુખ્ય મહેમાનશ્રીને સોંપ્યો.

તેઓશ્રીએ કવરની બેઉ તરફ નજર કરી, એ કવર સ્વીકારવા સામે તૈયાર ઉભા રહેલ આદિવાસી ભાઈને **સુપ્રત કરવાને બદલે, બંધ કવર જાતે જ ખોલી, તેમાંથી ચેક બહાર લઈને** ત્યાં નજર કરતાં જ ચકિત થઈને, બેંકર્સ મહાશયશ્રીને પ્રશ્ન કર્યો કે, **“રૂપિયા ચાલીસ લાખ પૂરાને બદલે માત્ર રૂપિયા એક હજાર પૂરાની રકમ જ કેમ છે?”**

બેંકર્સના ચિંતાતુર ચહેરા પર મારી નજર પડતાં જ હું પ્રત્યુત્તર માટે ઉભો થયો અને બે હાથ જોડી, ગુજરાતના પશુપાલન ખાતાના એક ટેકનિકલ ઓફિસર તરીકેનો મારો પરિચય આપ્યો અને નમ્રતાપૂર્વક જણાવ્યું કે, **“રાજ્યના જરૂરીયાતમંદ લોકો પૈકી જે વ્યક્તિ તાલીમ કેન્દ્રો પર તાલીમ લઈ મરઘાં ઉછેરનો વ્યવસાય નાના પાયે શરૂ કરે તેમને સરકારશ્રી તરફથી રૂપિયા ૧,૦૦૦/- (એક હજાર પૂરા)ની સહાય અપાય છે અને એજ ધોરણે વિશાળ વર્ગને આવરી લેવા માટે બેંકના પ્રોગ્રામની આ ટોકન રકમ જ છે.”**

આ સાંભળીને યાજ્ઞક્ય જેવી માનસિક ક્ષમતા ભારતના આ સુકાનીને મનમાં કદાચ અંદેશો આવ્યો હોઈ ખુલાસા માટે કોઈ પ્રશ્ન કરવાને બદલે, સામે જ ચેક સ્વીકારવા ઉભા રહેલ ભાઈને **આ લોનની રકમ તમને શા માટે આપવામાં આવે છે? મરઘા પાલન માટેની તાલીમ મેળવેલ છે કે નહીં? અથવા આ વ્યવસાયનો કંઈ અનુભવ છે? આ લોનની રકમ તું બેંકને પરત ભરપાઈ કરી શકીશ કે આ રકમ દારૂ માટે જ વપરાઈ જશે?** વગેરે પ્રશ્નોત્તરી કરી.

આ પ્રશ્નોત્તરીની ગભરાટમાં એ ભાઈ કોઈ પ્રત્યુત્તર આપવાના બદલે નીચું માથું કરી ઉભા રહી ગયા. આથી આ લોક લાડીલા નેતાશ્રીને આ પ્રકરણમાં **પોતાનાજ નામનો દુરુપયોગ થયો હોવાનો આભાસ થઈ ગયો.**

તેઓશ્રીએ સામેની જનમેદનીમાં આગળ જ બેઠેલા પોતાની જ સંસ્થાના સ્થાનિક અગ્રણીને સુરતી ભાષામાં ટુંકાક્ષરી નામથી સ્ટેજ પર બોલાવ્યા અને જરા ઉગ્રતાથી પ્રશ્ન કર્યો કે **“અહીં શેરડીની કાપણીની સીઝનમાં મોટા ભાગનાં સ્થાનિક લોકો રોજગારીનો લાભ લેવાને બદલે દારૂના નશામાં પડ્યા રહે છે અને પડોશી મધ્યપ્રદેશમાંથી ખેત મજૂરો મેળવવા**

પડે છે. આ હકીકત હોવા છતાં આ લોકોના નામે લોન અપાવી, તેઓને વધારે દેવાદાર કેમ બનાવે છે?”

અને તે સાથે હાથમાં રહેલ **એ ટોકન ચેકના બે ટુકડા કરીને બેંકર્સ મહોદયને પરત કર્યા** અને ટુકડાં એટલું જ કહ્યું કે, “જાહેર ક્ષેત્રની બેંકની આ નાની રકમ પણ વેડફાય નહીં.”

સામે સભા મંડપમાં લોકો સમારંભના મુખ્ય કાર્યાલય એટલે એક અર્પણ વિધિ થાય ત્યારે તેને તાળીઓના ગડગડાટથી વધાવી લેવા તૈયાર બેઠા હતા. એને બદલે ત્યાં તો જન મેદનીમાં સમ્રાટો છવાઈ ગયો. પરંતુ મને સંતોષ અને આનંદની લાગણી થઈ. એક નિષ્કલંક ચારિત્ર્યવાન અને લોકનેતા સામે લોક માનસમાં શંકા ઉભી થાય એવા કારસ્તાન તરફ માત્ર આંગળી ચીંધવાની કાર્યવાહી થઈ શકી તેનો મને સંતોષ હતો.

બોસ એટલે ઉપરી અધિકારી તરીકે નહીં પણ એક લીડર - વરિષ્ઠ વ્યક્તિ એવા ડૉ. બુચ સાહેબના ત્યારના પ્રેરણાત્મક શબ્દો અને એની સાથે જ ભારતના તત્કાલીન સુકાની, કોઈપણ કાર્યવાહી સંજોગો કે ગૂઢાર્થ શબ્દોનો મર્મ અંગે તીવ્ર સમજશક્તિ સાથે કોઈ અનિષ્ટ સામે તાત્કાલિક માર્ગદર્શક કાર્યવાહીને **નજદીકથી અનુભવવાનાં પ્રસંગને અનુસરીને મારા કાર્યકાળમાં યથાશક્તિ સખગ રહેવાનો લાભ મળતો રહેલ છે.**

(નોંધ : વાયક વર્ગ પાસેથી આ અદ્વિતીય લેખ અંગેના પ્રતિભાવની આશા રાખવામાં આવે છે.

- તંત્રી મંડળ)

તમારી દૃષ્ટિએ કોણ શ્રેષ્ઠ? : ભાગ-૨

(અનુસંધાન : પાના નં. - ૫૫ ઉપરથી ચાલુ)

મુખ્ય હેતુ પુણ્ય મેળવવાનો છે. દેરાસરમાં સહાય કે સેવા આપવાથી આપશ્રીને અનેકગણું પુણ્ય મળશે જ. જૂના જમાનામાં આપણા પૂર્વજો દીવો પ્રગટાવતા હતા તે સમાજના હિતમાં. હાલ દીવો પ્રગટે છે તે સમાજના અહિતમાં. માનવ પોતાના શરીર, કપડાં અને રહેઠાણને સ્વચ્છ રાખે છે પરંતુ તે પર્યાવરણને દૂષિત કરે છે. તેથી આપશ્રી ધીને બાળો નહીં, ધીને ખાઈ જાણો અને શક્તિ મેળવો. આપણી વિરૂધ્ધ જાતિની કન્યા જેઓ ધીને ખાઈ જાણે અને પાકિસ્તાનમાં જઈ અજ્ઞાનો ખાતમો કરી જાણે છે. માટે દયા કરો, અગ્નિદેવને શાંત કરો અને નવું જાણો કે કચ્છની આહીર સમાજની વ્યક્તિગત જમણવારમાં રોટલી, દાળ-ભાત, મીઠાઈ, સલાડ-પાપડ, છાશ વગેરે કોઈપણ છ વાનગીઓ જ રાખવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. જમણવારમાં નિયમથી વધુ વાનગી રાખી તો રૂ. ૨.૫૧ લાખનો દંડ. તમો અતિ ઓછી જરૂરિયાતનો અમલ કરશો તો ‘રૂપિયો’ ટ્રેક્ટરના પૈડાં જેવો લાગશે.

ત્રીજું સૂચન : “સેવા થકી પુણ્ય મળે છે.” હું નાનો હતો (વર્ષ ૧૯૫૧ની આસપાસ) ત્યારે કોચીનમાં એક જૈન ગૃહસ્થ સવારના પહેલું કાર્ય પોલીસ સ્ટેશનમાં જતાં ને ત્યાં નવા કેદીની પૂછપરછ કરતા હતા. નવા કેદીને કેમ ગુનો કરવો પડ્યો તેનું કેદીને પ્રાયશ્ચિત કરાવીને ફરી ગુનો ન કરવો પડે તેવી તેને સારા માર્ગની દોરવણી કરતા અને જરૂર પડે તો ધન અને સાધન આપતા હતા. તેથી ત્યાંના લોકો આપણા સમાજના લોકોને સન્માનિત દૃષ્ટિથી જોતા હતા. મને ઝાંખું યાદ છે તે સજજન લાલન પરિવારના હતા. લાલન પરિવારે

કોચીનમાં જૈન દેરાસરનું નિર્માણ કરેલ છે. શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદના મુખ્ય ભવન પાલડી નિર્માણની લાખો કૂપનમાંથી પહેલી કૂપન નીકળે છે “લાલન પરિવાર”ની.

અંતમાં, મારા માટે પહેલા શ્રી પ્રભુજી મા-બાપ છે. બીજા પ્રભુજી શ્રી સૂર્યદેવ, ધરતીમાતા, શ્રી પવનદેવ, શ્રી મેઘરાજ અને... શોધી કાઢો. કુદરતના આ પંચ તત્ત્વ વગર જીવસૃષ્ટિમાં જીવવું શક્ય નથી. ત્રીજા જૈનના શ્રીપ્રભુજી. આ ચોવીસ શ્રી પ્રભુજીનો એક ઉદ્દેશ, એક જ વિચારધારા. એ કોઈને કોઈ વૃક્ષની છાયામાં જ કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું છે. અને એક સૂત્ર હોવાથી મારા માટે એક જ ધર્મ જૈન, જિનેશ્વર, જિનાલય છે.

આપ સૌને મારા જય જિનેન્દ્ર.

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્, જ્ઞાનમ્ શરણમ્ ગચ્છામિ અને મિચ્છામિ દુક્કડમ્.

બી/૧૩, વેણુનાદ એપાર્ટમેન્ટ,
થલતેજ ટેકરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૫૪.
ફોન : (૦૭૯) ૨૬૮૫ ૫૧૧૦

ભ્રષ્ટાચાર

વિધાનગૃહમાં ભાજપના ધારાસભ્ય કિરીટ પટેલની રજૂઆત : ખુદ મારે કામ માટે નાણાંકીય વ્યવહાર કરવો પડ્યો.

સરકારી કર્મચારીઓમાં વ્યવહાર કર્યા વિના લોકોના કામો થતા જ નથી.

ધારાસભ્ય કિરીટ પટેલે ગૃહમાં જણાવ્યું કે મારી NANI ફાઈલમાં ૨૦ વાંધા રજૂ કરવામાં આવ્યા... પૈસા આપ્યા તો તરતમાં કામ થઈ ગયું.

મોદી સરકારના ૧૧ વર્ષ

ડૉ. મિહિર એમ. વોરા

નોંધનીય છે કે વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ ૨૬ મે ૨૦૧૪ ના રોજ પહેલી વાર શપથ લીધા હતા. આ પછી, તેમણે ૨૦૧૯ અને ૨૦૨૪ માં સતત બે વાર વડા પ્રધાન તરીકે શપથ લીધા હતા. ૯ જૂન ૨૦૨૪ ના રોજ, તેમણે ત્રીજી વખત વડા પ્રધાન તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળ્યો હતો.

મોદી સરકારના ૧૧ વર્ષ પૂરા થવા પર ‘નમો’ એપ પર ‘જન મન સર્વે’ની થઈ શરૂઆત. સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ ‘X’ પર આ સર્વેની માહિતી શેર કરતા, પીએમ મોદીએ લોકોને ભારતની વિકાસ યાત્રા પર પોતાનો અભિપ્રાય આપવા અપીલ કરી. આ સર્વે નાગરિકોને લોકશાહી પ્રક્રિયામાં સીધા ભાગ લેવાની તક આપે છે, જેમાં તેઓ રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા, શાસન, સાંસ્કૃતિક ગૌરવ, યુવા વિકાસ જેવા ઘણા મહત્વપૂર્ણ વિષયો પર પોતાનો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી શકે છે.

વડાપ્રધાન મોદીએ ઈન્સ્ટાગ્રામ પર પોસ્ટ કરતા લખ્યું, “તમારો અભિપ્રાય સૌથી મહત્વપૂર્ણ છે. એપ પર આ સર્વેમાં ભાગ લો અને અમને જણાવો કે તમે ભારતની ૧૧ વર્ષની વિકાસ યાત્રાને કેવી રીતે જુઓ છો.” આ સર્વે કેન્દ્ર સરકારની નીતિઓ અને યોજનાઓ પર સામાન્ય લોકોના અભિપ્રાય જાણવાનો એક મોટો પ્રયાસ છે.

પ્રથમ દિવસે જ પાંચ લાખ લોકોનો રીસ્પોન્સ સાંપડ્યો છે. અત્યાર સુધી પ્રાપ્ત થયેલા ડેટા અનુસાર, ઉત્તરપ્રદેશ સૌથી વધુ પ્રતિભાવો એટલે કે ૧,૪૧,૧૫૦ મોકલ્યા છે. આ પછી મહારાષ્ટ્ર ૬૫,૭૭૫, તમિલનાડુ ૬૨,૫૮૦, ગુજરાત ૪૩,૫૮૦ અને હરિયાણા ૨૯,૯૮૫ પ્રતિભાવો સાથે આવે છે. ખાસ વાત એ છે કે સર્વેમાં સામેલ ૭૭% લોકોએ આખો સર્વે પૂર્ણ કર્યો છે, જે નાગરિકોની ગંભીર ભાગીદારી દર્શાવે છે.

● ‘જન મન સર્વે’ : સરકારના કાર્યને જનતા કેવી રીતે જુએ છે

આ ભાવનાઓ સાથે પ્રધાનમંત્રીએ નમો એપ પર શરૂ કરાયેલા જન-મન સર્વે વિશે માહિતી કરી અને લખ્યું કે છેલ્લા ૧૧ વર્ષમાં ઘણા સકારાત્મક ફેરફારો થયા છે અને જીવન જીવવાની સરળતાને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવ્યું છે. તેમણે જનતાને સર્વેમાં ભાગ લેવા હાકલ કરી. સર્વેમાં વિવિધ ક્ષેત્રોને લગતા પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. ઉદાહરણ તરીકે, પહેલો પ્રશ્ન આતંકવાદ સામે ભારતના કડક વલણ સાથે સંબંધિત છે.

સર્વેમાં આ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હતા.

- ★ આતંકવાદ સામે લડવામાં છેલ્લા દાયકામાં ભારતની નીતિ કેવી રહી છે?
- ★ બીજું, રાષ્ટ્રીય સુરક્ષાના પડકારો સામે ભારત સરકારના કડક વલણથી તમે નાગરિક તરીકે કેટલું સુરક્ષિત અનુભવો છો?
- ★ શું તમે માનો છો કે ભારતનો અવાજ હવે પહેલા કરતાં વધુ વૈશ્વિક સ્તરે સાંભળવામાં આવે છે અને તેનું સન્માન કરવામાં આવે છે?
- ★ છેલ્લા એક વર્ષમાં તમે ડિજિટલ ઈન્ડિયાના કયા ઉત્પાદન અથવા સેવાનો સૌથી વધુ ઉપયોગ કર્યો છે?

મહિલાઓ પર કેન્દ્રિત પ્રશ્ન એ છે કે તમારા મતે, મહિલાઓના નેતૃત્વ હેઠળના વિકાસની દિશામાં સૌથી મહત્વપૂર્ણ સુધારો કયો છે?

યુવાનો સાથે જોડાવા માટે, પ્રશ્ન એ છે કે સ્કીલ ઈન્ડિયા, સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયા કે શિક્ષણમાં સુધારાએ યુવાનો માટે કેટલી તકો વધારી છે?

વ્યાપાર જગતના લોકો માટે પ્રશ્ન એ છે કે, તમારા મતે, મેક ઈન ઈન્ડિયાનો ઉત્પાદન ક્ષેત્ર પર શું પ્રભાવ પડ્યો છે?

રાષ્ટ્રવાદ અને સંસ્કૃતિથી પ્રેરિત લોકો માટે પ્રશ્ન એ છે કે, તમે કેવો ગર્વ અનુભવી રહ્યા છો?

જાહેર સમસ્યાઓ સંબંધિત મુદ્દાઓ પર સ્થાનિક અને રાષ્ટ્રીય જનપ્રતિનિધિઓની હાજરી અથવા જવાબદારી અંગે તમારું મૂલ્યાંકન શું છે?

કેન્દ્રમાં મોદી સરકારને ૧૧ વર્ષ પૂર્ણ થતા ભાજપ અધ્યક્ષનું નિવેદન છે કે, “૩૭૦ હટાવી, ટ્રીપલ તલાક રદ કર્યા, સીએએ લાગુ કર્યો, મહિલાઓને અનામત આપી, ટેક્સ કલેક્શન ૨૩૮ ટકા વધ્યું છે.” કેન્દ્રમાં ભાજપની નરેન્દ્ર મોદી સરકારને ૧૧ વર્ષ પૂર્ણ થઈ ગયા છે. જેને પગલે ભાજપ અધ્યક્ષ જે. પી. નડાએ કેન્દ્ર સરકારની સિદ્ધિઓને વર્ણવી હતી.

દિલ્હીમાં પક્ષના હેડ ક્વાર્ટર પર આયોજિત પ્રેસ કોન્ફરન્સમાં નડાએ મોદી સરકારની ૧૧ વર્ષની સિદ્ધિઓ ગણાવી હતી સાથે તેના વખાણ પણ કર્યા હતા. તેમણે કહ્યું હતું કે વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ દેશની રાજકીય સંસ્કૃતિને

બદલીને એક નવા યુગની શરૂઆત કરી છે. નડાએ કહ્યું હતું કે મોદી સરકારે માત્ર ગરીબી હટાવોનો નારો નથી આપ્યો તેને ખરેખર હટાવીને દેખાડ્યું છે.

નડાએ કહ્યું હતું કે આ નવા રાજકીય યુગમાં તૃષ્ટિકરણનું સ્થાન જવાબદારી, પારદર્શિતા અને વિકાસે લીધું છે. વર્તમાન સરકાર મજબૂત નિર્ણયો લેનારી અને આર્થિક અનુશાસન લાવનારી સરકાર છે. ૧૧ વર્ષ પહેલા દેશ તૃષ્ટિકરણનું રાજકારણ જોઈ રહ્યું હતું. પરંતુ વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વએ તેમાં ફેરફાર કર્યા અને રિપોર્ટ કાર્ડનું રાજકારણ શરૂ કર્યું. મોદી સરકારે ન્યુ નોર્મલ અને ન્યુ વ્યવસ્થા (ઓર્ડર) સ્થાપિત કરેલ છે. આ એક એવી સરકાર છે કે જે ભવિષ્યને જોઈને ચાલે છે. અગાઉની સરકારો ભ્રષ્ટાચારમાં ડૂબેલી રહી અને તૃષ્ટિકરણમાં વિશ્વાસ રાખતી હતી.

ભાજપ અધ્યક્ષે દાવો કર્યો હતો કે આજે ભારતનો આમ નાગરિક માનવા લાગ્યો છે કે, 'મોદી હૈ તો મુમકિન હૈ.' સરકારની ત્રણ મુખ્ય સિદ્ધિઓ વિકાસ, આર્થિક અને ઈનોવેશન પર ભાર મૂકતા નડાએ કહ્યું હતું કે વર્તમાન સરકારની નીતિઓમાં પરફોર્મ, રીફોર્મ અને ટ્રાન્સફોર્મનો મંત્ર જોવા મળે છે. આ સરકારે સૌનો સાથ, સૌનો વિશ્વાસ અને સૌનો પ્રયાસના સિદ્ધાંતને અપનાવ્યો છે.

કેન્દ્ર સરકારના ઐતિહાસિક નિર્ણયો જેમ કે આર્ટીકલ ૩૭૦, ટ્રિપલ તલાકને યાદ કર્યા હતા. નડાએ કહ્યું હતું કે દેશ માની ચૂક્યો હતો કે આર્ટીકલ ૩૭૦ હટાવવો શક્ય નથી. પરંતુ મોદી સરકારે તે કરી બતાવ્યું. લોકસભામાં ટર્નઆઉટ ૫૮.૪૬ ટકા રહ્યું. જમ્મુ કાશ્મીર વિધાનસભામાં પણ ટર્નઆઉટ ૫૩ ટકા રહ્યું. આ બદલાવ મોદી સરકારના મજબૂત નિર્ણયોને કારણે જોવા મળ્યો છે.

નડાએ કેન્દ્રની મોદી સરકારની અન્ય સિદ્ધિઓનું વર્ણન કરતા કહ્યું હતું કે સીએએ, નોટબંધી, મહિલા અનામત, બજેટ સુરક્ષા જેવા નિર્ણય લીધા. ટૂંક સમયમાં ભારત વિશ્વની ચોથી સૌથી મોટી અર્થવ્યવસ્થા બનવા જઈ રહી છે. એફડીઆઈમાં પણ વૃદ્ધિ થઈ, ટેક્સ કલેક્શનમાં ૨૩૮ ટકાનો વધારો થયો. તમામ વિરોધી સંજોગો છતાં ભારતની અર્થવ્યવસ્થા મજબૂત રહી અને આગળ વધતી રહી. અમે એસસી, એસટી, ઓબીસી સહિત સમાજના તમામ વર્ગોની ચિંતા કરી છે. અમે ગરીબી હટાવોનો નારો લઈને નથી ચાલતા પરંતુ અમે ગરીબી હટાવીને દેખાડ્યું છે. દેશમાં ૨૫ કરોડ લોકો ગરીબી રેખામાંથી બહાર આવ્યા છે. અત્યંત ગરીબીમાં પણ ૮૦ ટકાનો ઘટાડો થયો છે.

નવમી જૂન, ૨૦૨૪ના વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ જ્યારે પોતાના ત્રીજા કાર્યકાળ માટે શપથ લીધા ત્યારે ૫૪૩ સભ્યોના

ગૃહમાં ૪૦૦ થી વધુ બેઠક જીતવાના ચૂંટણીના દાવા વચ્ચે લોકસભા ચૂંટણીમાં ભાજપે અણધારી રીતે બહુમતી ગુમાવ્યા બાદ રાહુલ ગાંધી ખૂબ ઉત્સાહિત દેખાતા હતા.

રાહુલ ગાંધીએ તે સમયે કહ્યું હતું કે, અમે મોદીને માનસિક રીતે ખતમ કરી દીધા છે. તેમની સરકાર ટૂંક સમયમાં જ પડી જશે. કારણ કે ટીકાકારો ટીડીપીના એન. ચંદ્રબાબુ નાયડુ અને જેડી(યુ)ના નીતિશ કુમાર પર ભાજપ સરકારની નિર્ણાયક નિર્ભરતા અને ઉત્તર પ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર જેવા મોટા રાજ્યોમાં ભાજપના નબળા પ્રદર્શનને રાજકીય ઉથલપાથલની આગાહી કરતા જોવા મળ્યા હતા.

સોમવારે મોદી સરકાર ત્રીજા કાર્યકાળમાં તેની પ્રથમ વર્ષગાંઠ અને એકંદરે ૧૧ મી વર્ષગાંઠ ઉજવી રહી છે, ત્યારે વડા પ્રધાન એટલા જ સુરક્ષિત અને આત્મવિશ્વાસથી ભરપૂર જોવા મળ્યા હતા.

જ્યારે તેમના બે સાથીઓ વિપક્ષની આશા મુજબ અવિશ્વસનીય કાબઢોડી સાબિત થયા નથી પરંતુ તેમના નેતૃત્વની પ્રશંસા કરતા કરતા એક મજબૂત આધારસ્તંભો બની ગયા છે.

ભાજપે તેના રાજકીય અને પ્રશાસનિક સંપર્કને ફરીથી સ્થાપવા માટે ફરીથી તૈયારીઓ શરૂ કરી હતી અને વિધાનસભા ચૂંટણીઓમાં આશ્ચર્યજનક રીતે મોટી જીત મેળવીને ફરીથી ગતિ મેળવી હતી. બીજી તરફ મુખ્ય વિપક્ષ કોંગ્રેસ અને અન્ય ઈન્ડિયા ગઠબંધનના પક્ષોમાં ફરીથી આશાવાદનો સંચાર થઈ શક્યો નહીં.

ભાજપે હરિયાણા અને મહારાષ્ટ્રમાં પોતાની કલ્યાણકારી યોજનાઓ અને ક્ષેત્રીય નેતૃત્વના દમ પર સ્થિતિને બદલી હતી જ્યાં તેમને લોકસભા ચૂંટણીમાં પરાજયનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. આખરે ૨૬ વર્ષ પછી આમ આદમી પાર્ટીના તેના કટ્ટર વિરોધી અરવિંદ કેજરીવાલને હરાવીને દિલ્હી પર કબજો કર્યો હતો.

ભાજપ હવે એક વર્ષ પહેલા રાષ્ટ્રીય ચૂંટણીમાં ગુમાવેલી જમીન પાછી મેળવ્યા પછી એક નવો રાજકીય હુમલો કરવા માટે તૈયાર દેખાય છે જ્યારે વિપક્ષ ફરીથી વિખેરાઈ ગયો છે. કોંગ્રેસ એક રાજ્યમાં જોરદાર ચૂંટણી જીતની શોધમાં છે.

પશ્ચિમ બંગાળના મુખ્ય પ્રધાન મમતા બેનર્જીના નેતૃત્વ હેઠળની ટીએમસી અને કેજરીવાલ જેવા અન્ય ભાજપના હરીફો કોંગ્રેસથી દૂર થઈ ગયા છે અને શિવસેના (યુબીટી) અને એનસીપી (એસપી) જેવા પક્ષોનું ભવિષ્ય અનિશ્ચિત છે.

કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ ચંદીગઢમાં બે વર્ષમાં બન્યું હતું ગુજરાતી સમાજ ભવન

મનીષ જોશી 'મૌન'

રોઝ ગાર્ડન અને રોક ગાર્ડનથી વિખ્યાત ચંદીગઢમાં વડોદરાના વિરલા વૈષ્ણવે ભવન બનાવવા બીડું ઝડપ્યું.

પંજાબ અને હરિયાણા રાજ્યની સહિયારી રાજધાની તરીકે ચંદીગઢ નામ યાદ આવે. જોકે ઉત્તર ભારતમાં કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ એટલે ચંદીગઢ છે, જે હિમાલયની શિવાલિક શ્રેણીની તળેટીની નજીક છે. ઇતિહાસમાં ઉલ્લેખાયા મુજબ અમેરિકન પ્લાનર અને આર્કિટેક્ટ આલ્બર્ટ મેયરને 'ચંદીગઢ' તરીકે ઓળખાતા નવા શહેરની રચના કરવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું. આવા ચંદીગઢમાં આવેલા પ્રખ્યાત સ્થળો જોવા માટે ગુજરાતીઓ જાય ત્યારે ૧૯૮૬ પહેલા રહેવા માટે હોટલો શોધવી પડતી. પરંતુ જે તે સમયના (૧૯૮૨) પંજાબના ગવર્નર તરીકે ગુજરાતના જયસુખભાઈ હાથી હતા. એક ગુજરાતીનો ગુજરાત પ્રત્યેનો પ્રેમ છલકાતો હતો. તેથી ગુજરાતી સમાજનું ભવન બનાવવા માટે ૯૯ વર્ષના પટ્ટે તેમણે પ્લોટ ફાળવ્યો હતો. જેથી ગૌરવવંતા અને ગમતીલા ગુજરાતી ચંદીગઢમાં પ્રખ્યાત રોક ગાર્ડન કે એશિયાનું મોટું ગણાતું રોઝ ગાર્ડન અથવા પક્ષી પ્રેમીઓ માટેનું પ્રાકૃતિક સ્થળ સુખના તળાવ કે ભવ્ય કેપિટોલ કોમ્પ્લેક્સ સહિતના ફરવા લાયક સ્થળ જોવા માટે આવનારાઓને રહેવા માટે સુવિધા રહે. જયસુખભાઈ હાથીએ પ્લોટ તો ફાળવ્યો પણ મકાન બાંધવા માટે નાણાં જોઈએ, અન્ય સુવિધા જોઈએ એ ક્યાંથી મેનેજ કરવી? તે ૭૩ મણનો પ્રશ્ન હતો. સારા કાર્ય માટે અને સારી ભાવના સાથે આપેલી જમીન પરત ન જાય તે માટે કુદરતે જાણે ગોઠવણ કરી હોય તેમ ભરૂચની પ્રખ્યાત ખાતર કંપની ગુજરાત નર્મદા ફર્ટિલાઈઝર જીએનએફસીના પંજાબ, ચંદીગઢ અને હરિયાણા ટેરેટરીના રીજનલ સેલ્સ એક્ઝિક્યુટિવ તરીકે ૧લી સપ્ટેમ્બર ૧૯૮૪ના રોજ એગ્રીકલ્ચરના માર્કેટિંગ માટે વડોદરાના દેવાંશુ વૈષ્ણવની બદલી કરવામાં આવી. ઉગતું નાગર લોહી સમાજ અને કંપની માટે કંઈક કરવા માટે તત્પર રહેતું હતું. તેની નોંધ ત્યાંના ગુજરાતીઓના અગ્રણી એન. એમ. દેસાઈએ લીધી હતી. એટલે ગુજરાતીઓની બેઠક બોલાવી. એમાં ૩૦ વર્ષના દેવાંશુ વૈષ્ણવને આમંત્રિત કરાયા. મુદ્દો મુકાયો ગુજરાતી સમાજનું ભવન બનાવવાનો. અને એકી સ્વરે નૈતિક જવાબદારી દેવાંશુ વૈષ્ણવને સોંપી દેવાઈ. એડમિનિસ્ટ્રેશનમાં હંમેશાં નાગર બંધુઓ મોખરે રહ્યા છે એવું સમાજના વિશ્લેષકો કહેતા આવ્યા છે. ત્યારે દેવાંશુભાઈએ પોતાને સોંપાયેલી જવાબદારીને સુપેરે નિભાવવા માટે પ્રયત્ન શરૂ કર્યા. નાણા

ભંડોળ એકત્રિત કરવા પોતાની માતૃ કંપનીમાં ટહેલ નાખી. એ જ રીતે ગુજરાતની નાની મોટી કંપનીઓને પણ ગુજરાતના ગૌરવ સમાન ભવન બનાવવા ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી આપવા સતત પ્રયત્ન કરતા રહ્યા. તેના પરિપાકરૂપે ભવન બનવાની શરૂઆત થઈ. બે રાજ્યોની સહિયારી રાજધાનીમાં ગુજરાતી ભવન બનતું હોય ત્યારે ત્યાંની રાજ્ય સરકારને પણ સહયોગ આપવા વિનંતી કરાઈ. જેમાં એક મુદ્દો ખાસ ઉમેરાયો કે ગુજરાતી ભાષા અને સાહિત્યમાં જેને રસ હોય તે મેમ્બર બને. આ મુદ્દા પર બંને રાજ્ય સરકારનો પણ સહયોગ મળ્યો. એ પણ યાદ અપાવવું જોઈએ કે તે સમયે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી પદે અમરસિંહ ચૌધરી હતા. ગુજરાતની રાજ્ય સરકારે પણ ગુજરાત ભવન માટે યોગદાન આપ્યું હતું. જીએનએફસી કંપનીની પણ મોટી જવાબદારી, પત્ની રીટાબેન અને ત્રણ વર્ષનો દીકરા ગૌરીશને પૂરતો સમય આપવાના બદલે માનદ્ સંતાન સમાન ગુજરાતી ભવન માટે દેવાંશુભાઈ દોડતા રહેતા. એ દોડ રંગ લાવી. એમાં સ્વાતંત્ર્ય સેનાની પૃથ્વીસિંગ આઝાદ અને એમના પત્ની પ્રભાદેવી સાથે મીઠી મુલાકાત થઈ અને અનેરો રંગ ખીલ્યો. વડીલ આઝાદના પત્ની પ્રભાબા ખરા અર્થમાં દેવાંશુભાઈના બા બની ભવન બનાવવા માટે તેમની સાથે દોડતા રહ્યા અને ચંદીગઢ રેલવે સ્ટેશનથી ૧૧ કિલોમીટર દૂર, બત્રા સિનેમા પાસે સેક્ટર નંબર ૨૪નો પ્લોટ નંબર ૧૭ પોતાનું નામ અને કલેવર બદલીને એપ્રિલ ૧૯૮૬માં રૂા. ૨.૭૫ લાખના ખર્ચે ગુજરાતી સમાજ ભવન તરીકે તૈયાર થઈને ઓળખાતું થઈ ગયું. જ્યાં નીચે મોટો હોલ, પાંચ એસી બેડરૂમ, બે ડોરમેટરી અને બે સાદા રૂમ ગુજરાતીઓને નજીવા દરે મળી રહે છે.

આ ભવન માટે પંજાબના તત્કાલીન ગવર્નર જયસુખભાઈ હાથીએ પ્લોટ ફાળવ્યો હતો અને તેમના પછી પદારૂઢ થયેલા સિદ્ધાર્થ શંકર રે અને તેમના પત્ની માયાબેન રે એ ગુજરાતીઓ માટે આ ભવન ખુલ્લું મૂક્યું ત્યારે રીટાબેન અને ગૌરીશ માટે ફાળવાયેલા ઓછા સમયનો સંતાપ ઓગળીને સારું કામ કર્યાનો પરિતોષ દેવાંશુ વૈષ્ણવે અનુભવ્યો હતો. તેઓ હાલ વડોદરાના ગોત્રી વિસ્તારમાં આવેલા ગાર્ડનની નજીક રહે છે. તેમના મતે

(અનુસંધાન : જુઓ પાના નં. - ૪૦ ઉપર)

બન્યો. ભયમુક્ત શ્રી પ્રભુજી બીજાને ભયમુક્ત કરી શકે, આપણા તરફથી કોઈ ભય પામે ત્યાં સુધી આપણો અભય અધૂરો છે. એમ કહેવાય છે કે નાગને શ્રીપ્રભુજીના શરીરમાં લોહીને બદલે દૂધ દેખાયેલું.

અંગ્રેજોએ આપણા લોકો પર એવા જુલમ વરસાવ્યા હતા કે વીરલાઓ માટે તે અસહ્ય બની ગયા હતા પણ એ સ્વતંત્રતા ખાતર દુઃખ સહન કરતાં તેઓ છાતી કાઢીને ઉભા રહ્યા. અંગ્રેજોને ઈજા કર્યા વગર સમર્પણ કર્યા. આમ અંગ્રેજો પણ આઝાદીની લડતમાં ભારતવાસીઓથી અભય હતા.

સ્વતંત્રતા સેનાએ સ્વતંત્રતાની લડાઈ કરી ત્યારે એ લડાઈમાં એમની પાસે નહોતી તોપ કે બંદૂક જેવા શસ્ત્રો. કોઈ પણ શસ્ત્રનો એક પણ ભડાકો કર્યા વગર સત્ય, અહિંસા, ત્યાગ, નિર્ભયતા, સંયમના માર્ગે વિજય મેળવ્યો અને વિશ્વ પોકારી ઉઠ્યો, “સાબરમતી કે સંત તુને કર દિયા કમાલ.”

જૈન શાસન સામ્રાજી દેવીશ્રી ચક્રેશ્વરી માતાજીનો

પ્રભાવ : ખૂબ જ નિયમિતતાથી અને ઓછી જરૂરિયાત ધરાવનાર, સાદાપણું, સમાજહિત ચિંતક, શાંતિ ચાહક અને શ્રી મહાવીર માર્કેટમાં ઉપર માળીયું, વચ્ચે ઓફિસ, નીચે ભોંયરા (જ્યાં શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજની મીટિંગો સતતપણે થતી હતી) ધરાવનાર જૈન ધર્મમાં શ્રદ્ધા રાખીને શ્રી ચક્રેશ્વરી ટ્રાન્સપોર્ટના નામે ધંધો કરનાર સ્વ. શ્રી બાબુભાઈ વીરમભાઈ લોડાયાના સુકાન અને તે જ માર્કેટમાં ભોંયરા સિવાય બે ઓફિસ ધરાવનાર, પોતાના નામે ધંધો કરનાર શ્રી ખીમજી આણંદજી લોડાયાના ઉપસુકાન પદે શ્રી કચ્છી દશા ઓસવાલ જૈન જ્ઞાતિ મહાજન - અમદાવાદ, શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ અને શ્રી અમદાવાદ મોટર ટ્રાન્સપોર્ટ એસોસિએશનમાં પ્રામાણિકતા, ઉદારદિલ અને નિખાલસથી સુંદર સેવા આપી છે. તેઓ બંનેનો એક જ મોભો (સ્ટેટસ) કે તેમની પેઢીએ આવેલ કોઈ પણ વ્યક્તિ ખાલી હાથે પરત ના જાય.

શ્રી ખીમજીભાઈનો ધંધો નાનો અને શાખ મોટી. ગુજરાતમાંથી મુંબઈની કાપડ મિલોને રૂ સખાય કરનાર શ્રી ખીમજી વિશ્રામ એન્ડ સન્સ, ગુજરાતમાંથી રૂ ખરીદનાર મુંબઈની વિક્ટોરીયા મિલ, બોમ્બે ડાઈંગ, શ્રી મોરારજી ગોકલદાસ મિલ વગેરે હજારો રૂ ની ગાંસસડીઓ તેમનો ડિલીવરી ઓર્ડર (ડી.ઓ.) શ્રી ખીમજી આણંદજીની કું.ને મળે જ. પણ ડી.ઓ. આપનાર કદી, ક્યારે ટ્રક ભાડાના ભાવતાલ કરે નહીં. કાંકરીયા તળાવથી થોડે દૂર ત્રણ રૂમનો એપાર્ટમેન્ટ અને ખાદીનાં સફેદ કપડાંનો કાયમી પહેરવેશ હતો. અમો આ

સંસ્થામાં નોકરીનો લાભ લીધો છે. તેમની પાસેથી ઓછી જરૂરિયાતની પ્રેરણા મેળવી. તેમના થકી અમદાવાદમાં પગ મૂકાયો અને એન.સી. બોડીવાલા કોમર્સ કોલેજમાં ભણવાની સવલત મળી.

જ્ઞાતિ સભ્ય કે સરકારી અધિકારી ઘર બદલે તો ઘરનો સરસામાન શ્રી બાબુભાઈ પોતાની ટ્રકમાં વિનામૂલ્યે મોકલી આપતા હતા. જ્યારે કચ્છમાં દુષ્કાળ પડતો હતો ત્યારે અમદાવાદથી શ્રી બાબુભાઈ પોતાની દસ ટ્રકમાં પશુઓ માટે ઘાસચારો અને બીજા ધર્મ સમુદાય દ્વારા ચારો કે સામાન કચ્છમાં વિનામૂલ્યે મોકલી આપતા હતા. તેથી શ્રી બાબુભાઈની સુવાસ તે સમયના ગુજરાત હાઈકોર્ટના પારસી જજ સાહેબા શ્રીમતી મેરીબેન ભાગલિયા સુધી પહોંચી હતી અને તેઓ શ્રી બાબુભાઈને પોતાના ભાઈ માનતા હતા. તેઓ ગુજરાત રાજ્યના પોલીસ વડા અને મુખ્યમંત્રી શ્રી બાબુભાઈ પટેલ સુધી શાખ ધરાવતા હતા. કાંકરીયા તળાવના પાળ પાસે બંગલો અને કાર ધરાવનાર શ્રી બાબુભાઈએ જૈન સમાજને ઘર દેરાસર બંધાવી આપ્યું. મોટું જૈન દેરાસર બાંધવાની ભાવના હતી પણ દેરાસરનું નિર્માણ થયા પછી દેરાસરમાં શ્રી પ્રભુજીના દર્શન કરવાની દર્શનાર્થીની સંખ્યા દિવસે દિવસે ઘટતી જાય છે. પછી તે વડોદરાના કે.ડી.ઓ.નું કે થલતેજનું જૈન દેરાસર હોય.

શ્રી બાબુભાઈ સેવા આપી જાણે પણ ભાગ્યે જ કોઈની સેવા લે. શ્રી બાબુભાઈ રાત્રે શાંતિથી સૂતા અને સવારે ઉઠ્યા જ નહીં. કોઈને કંઈ જ તકલીફ આપ્યા વગર, કોઈ પણ પીડા વગર જગતમાંથી વિદાય લીધી. ત્રણેય સંસ્થાના સભ્યોએ ધંધો રોજગાર બંધ રાખીને, શોક પાળીને શ્રી બાબુભાઈની વિશાળ સ્મશાન યાત્રામાં સામેલ થયા. ટૂંકમાં નિઃસ્વાર્થ સેવા બજાવનારને સુંદર મોત ફળે છે અને શ્રદ્ધાંજલિ મળે છે. (સ્વ. શ્રી વિનોદરાય વોરા ગૃહપતિ, વંદનીય સંસ્થા શેઠશ્રી નરશી નાથા કચ્છી જૈન બાલાશ્રમ નલિયામાં વિદ્યાર્થીઓને આપતા પ્રવચનમાંથી.)

*જબ આયો તું જગતમેં, જગ હસે તું રોય
કરની એસી કર ચલો, તું હસે જગ રોયે.*

આ લેખ લખવાનો ઉદ્દેશ છે. અગાઉના જમાનમાં લોકોનું સાદું જીવન, સૌના જીવનમાંથી શ્રમનો મહિમા હતો. સંસ્કાર ઘડતર કરે એવું ઓછા ખર્ચનું શિક્ષણ હતું. ઓછી વાનગીથી જમવામાં સંતોષ માણતા હતા. તેથી તે જમાનામાં રૂપિયો ગાડાના પૈડા જેવો માણસને લાગતો હતો. રૂપિયામાં કોથળો ભરીને જીવન જરૂરી ચીજવસ્તુઓ લાવી શકાતી હતી. આજે આપણી જીવનશૈલી બદલાઈ ગઈ છે. દેખાદેખીમાં કરાતા ખોટા

ખર્ચા વધે છે, હેપ્પી બર્થ ડે, હનીમુન જેવા અનેક કાર્યક્રમો, શ્રી પ્રભુઓને ભજવાની અને દીવા પ્રગટાવવાની સંખ્યા વધતી જાય છે. ડગલે ને પગલે ફોડાતા ફટાકડા અને આગ લાગવાથી ગરમી વધવાથી પાણીનું બાષ્પીભવન વધારે થાય છે. તેથી વરસાદનું પ્રમાણ વધતું જાય છે. કસમયે વરસાદ પડવાથી ખેડૂતોને ખેત પેદાશમાં ખૂબ જ નુકસાન થાય છે. તેથી સમાજના હિતમાં હું ત્રણ સૂચન કરું છું.

પહેલું સૂચન : “પ્રભુઓને ભજવાની સંખ્યા ઘટાડો” : જૈન દેરાસરોમાં શ્રી પ્રભુજીના દર્શન કરતાં શ્રીપ્રભુજી શસ્ત્ર વગરના, વસ્ત્ર વગરના, વાહન વગરના, અન્ન વગરના જણાય છે. તેથી કચ્છની જેમની એક જ્ઞાતિ ઓસવાલ (રાજસ્થાન)થી આવ્યા બાદ

રાજસ્થાનની ભાષાનો ત્યાગ કર્યો કચ્છમાં કચ્છી ભાષાનો સ્વીકાર કરેલ છે.

રાજસ્થાનના પહેરવેશનો ત્યાગ કર્યો કચ્છમાં કચ્છી પહેરવેશનો સ્વીકાર કરેલ છે.

રાજસ્થાનના ખોરાકનો ત્યાગ કર્યો કચ્છમાં કચ્છી ખોરાકનો સ્વીકાર કરેલ છે.

રાજસ્થાનના પ્રભુ જેવા કે રામદેવ ધણી કે અન્ય ભલારા દાદા, શસ્ત્રો ધરાવતા મહાકાળી કે કુળદેવી અંબેમા વગેરેનો ત્યાગ કરવો જોઈતો હતો. પરંતુ તે ત્યાગ થયો નથી. તે સમયના પૂર્વજોને કંઈક મજબૂરી હશે. તે સમયે રાજા મહારાજાનું રાજ હતું. હવે આપણે સૌ ભણેલા ગણેલા છીએ. હવે આપણે રાજસ્થાન, કચ્છ, મુંબઈ કે મહારાષ્ટ્રમાં રહેતા નથી પણ હવે તમો ગુજરાતમાં રહો છો. અહીંના જૈન સમાજની પ્રેરણા લો અને ફક્ત જૈનના શ્રી પ્રભુજીને ભજો. તેથી આ ફાયદો તે જાણો. જેમ બાળકો ઓછા, તો તેમનો ભરણપોષણનો ખર્ચ ઓછો. ઘરના ઓરડા જરૂરિયાત કરતાં વધારે હશે તો સફાઈકામ, કલરકામ કે જાળવણીનો ખર્ચ વધારે. ભાષા ઓછી તો ભણતર ખર્ચ ઓછો. દા.ત. કેરલમાં શ્રી ગુજરાતી વિદ્યાલય, કોચીનમાં હિંદી, મલયાલમ, ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અંગ્રેજી અને ઘરમાં કચ્છી ભાષા શીખવી પડતી હતી. ગુજરાતમાં ચાર ભાષા અને એમ.પી. કે યુ.પી.માં ફક્ત ત્રણ ભાષા શીખવી પડે છે. હવે બાળકોને ભણતરમાં મરાઠી ભાષા ઓછી થાય તે માટે શ્રી કચ્છી દશા ઓસવાલ જૈન વિદ્યાર્થીગૃહ - ધુલીયાનો શ્રી ક.દ.ઓ. ભવન - અમદાવાદમાં પધરામણી થાય છે. સમૃદ્ધ શહેરો ન્યુયોર્ક, લંડન કે દુબઈ જેવા શહેરોમાં એક ભાષા, એક ધર્મ અને એક પ્રભુ ધરાવે છે. ત્યાંના દેવાલયમાં દીવા પણ પ્રગટતા નથી. ત્યાં જવા માટે અતિ

ભાષા, ધર્મ, પ્રભુવાળા ફરવા, ભણવા કે રોજી માટે પડાપડી કરે છે.

વર્ષ ૧૯૭૨-૭૩માં નવા ઘરની શોધ માટે અમો પહેલા જૈન છીએ કે થલતેજ ગામના વાણિયા શેરીમાં વર્ષોથી કાયમી બંધ હતા તે જૈન દેરાસરનાં દરવાજા ખોલાવ્યા હતા. અહીં પણ એક જ શ્રી મુનિસુવ્રત સ્વામિની પ્રતિમા હતી. સૂત્ર છે કે “જેવી શક્તિ તેવી ભક્તિ.” તે મુજબ અમો થલતેજ ટેકરા પાસે અમારા નવા ઘરમાં ઘડો મૂકવાની જગ્યાએ મા-બાપની છબી મૂકાવી, શ્રી ગણપતિ દાદાની જગ્યાએ જ્ઞાતિ ઉધ્ધારક શ્રી નરશીનાથાના ફોટાવાળું વસ્તીપત્રક મૂકાવ્યું. ઘરના વરંડામાં રવિવારના ‘સિવિલ મેરેજ’થી લગ્ન કર્યા. દીવા સહિત કોઈ ધાર્મિક ક્રિયા કરેલ નહીં. ઓગણપચાસ વર્ષથી એક જ ઘરમાં સ્થિર વસવાટ કરેલ છે.

બીજું સૂચન : “ઘરમાં દીવો પ્રગટાવશો નહીં.” વિશ્વભરની પ્રાથમિક શાળામાં વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવામાં આવે છે કે પ્રત્યેક અગ્નિ હવામાંથી પ્રાણવાયુ ખેંચી લે છે, અંગારવાયુ ઉત્પન્ન કરે છે અને ગરમી પેદા કરે છે. શ્રી ઋષભદેવ દાદાના સમયમાં દીવો પ્રગટાવવાથી અતિશય પુણ્ય મળતું હતું. તેનું હવામાનના લેખમાં ઉલ્લેખ થશે. હવે જૂના જમાનાનું ચોખ્ખું ઘી મળવું મુશ્કેલ છે. તેનું દ્રશ્ય : ભારતમાં વિદ્યુત અને યાંત્રિક સાધનો ન હતા તે સમયે (૧) સવારના સ્ત્રીઓ ઘરમાં પથ્થરની ઘંટી હાથથી ફેરવીને અનાજ દળતી હતી. (૨) પનિહારી બનીને હાંડા, ઘડો, ગાગર લઈને સ્ત્રીઓ કૂવામાંથી પાણી ખેંચીને પાણી ભરીને ઘરે આવતી હતી. (૩) બાર સંતાનને જન્મ આપી શકતી સ્ત્રીઓનું શરીર સામર્થ્યશીલ હતું કારણકે તેમના ઘરના આંગણે પાળેલા ઢોરનું દૂધ, દહીં, છાશ, માખણ, ઘી અને પ્રાકૃતિક ખેતીના અનાજનો વપરાશ થતો હતો. તે સમયે હવા, જળ, અવાજ અને ભૂમિનું પ્રદૂષણ નહોતું. પ્રામાણિક, પવિત્ર, સદાચારી જીવન ઊંચું ગણાતું. જેની જરૂરિયાત ઓછી, તે ઊંચો ગણાતો. સંયુક્ત કુટુંબના પરિવારના ઘરમાં એક જ તે સમયનું ઘરે બનાવેલા ઘીનો દીવો પ્રગટતો હતો. તે જમાનો વીતી ગયો.

આપ સૌને નમ્ર વિનંતી કે ઘરમાં કે ઓફિસમાં દીવો પ્રગટાવવાનો સમાજના હિતમાં બંધ કરો. તે દીવાને પ્રગટાવવાનો એક સમયનો ખર્ચ રૂા. ૧ કે ૨ માં પડતો હોય તો આપશ્રી આપની અનુકૂળતા મુજબ મહિને કે વર્ષે અથવા રૂબરૂ કચ્છમાં આપશ્રીના ગામના દેરાસરમાં ફાળો મોકલી આપવા વિનંતી. દીવો પ્રગટાવવાના અનેક હેતુમાંથી એક

કચ્છી સાહિત્યકારને સ્મરણાંજલી

દિલીપ આચાર્ય 'દિલકશ'

મૂર્ધન્ય સર્જક કચ્છી સાહિત્યકાર ઘનજી ભાનુશાલી “કડક બંગાળી”ને સ્મરણાંજલી

ભુજના કચ્છી અને ગુજરાતી સર્જક, સંશોધનક, એસ.ટી. નિયામકના પૂર્વ અધિકારી ઘનજી ભાનુશાલી 'કડક બંગાળી'નું કચ્છી સાહિત્ય ક્ષેત્રે ઘણું જ યોગદાન છે.

ઘનજી ભાનુશાળી 'કડક બંગાળી'નો જન્મ ભુજ તાલુકાના લોરિયા ગામ ખાતે તા. ૭-૧૧-૧૯૩૭ના રોજ પિતા ખીમજીભાઈ અને માતા દેવકાબેન (ગજરા) ભાનુશાલી પરિવારમાં થયો હતો. તેમના ધર્મપત્નીનું નામ લક્ષ્મીબેન હતું.

તેઓએ બી.એ.એલ.એલ.બી. અને કોવિદ સુધીનો અભ્યાસ કરેલ હતો. પ્રથમ કલેક્ટર કચેરીમાં કલાર્ક અને પછી એસ.ટી. વિભાગમાં ડેપુ મેનેજર (એ) કામગીરીમાં સેવા નિવૃત્ત થયા પછી ભુજ ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં ધારાશાસ્ત્રી તરીકે સક્રિય રહેલ હતા. શિસ્તપાલનના ચુસ્ત આગ્રહી હતા. નાનપણથી જ સાહિત્ય ક્ષેત્રે રૂચિ ધરાવતા. એટલે સારી સર્જન શક્તિ ધરાવતા હતા. તેમાં કચ્છી ભાષા-પ, ગુજરાતી-દ એમ કુલ ૧૨ પુસ્તકો પ્રકાશિત થયા છે. જેમાં ૪ નવલિકા સંગ્રહ અને ૬ ગુજરાતી પુસ્તકોનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતી સાહિત્ય

અકાદમી (ગાંધીનગર) કચ્છી સાહિત્ય અકાદમીનું પહેલું અને બીજું પારિતોષિક મળેલ છે. કચ્છી સાહિત્ય ગૌરવ પુરસ્કાર - ૨૦૧૭માં એનાયત થયેલ છે. તારામતી વિશનજી ગાલા લાઈફ ટાઈમ એચિ. એવોર્ડથી ૨૦૧૭માં નવાજવામાં આવેલ છે. કચ્છી સાહિત્ય સભા - ભુજ દ્વારા 'સાહિત્ય રત્ન'થી સન્માનિત કરાયા છે. કચ્છી સાહિત્ય અકાદમીના પાંચ સેમિનાર ઘનજીભાઈ ભાનુશાલીના સંયોજન પદે યોજાયા છે. લાલન કોલેજ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી મંડળે 'કચ્છી સાહિત્ય રત્ન' તરીકે ૨૦૧૭માં સન્માનિત કર્યા છે.

તેમણે કવિ વ્રજ ગજકંઠ સાથે “મૈત્રી” મેગેઝીન ચલાવ્યું છે. માધવ જોશી 'અશક' અને વ્રજ ગજકંઠ સાથે રહી ૧૯૭૫માં કચ્છી સાહિત્ય સભાની સ્થાપના કરેલ હતી. આ સંસ્થાના માધ્યમથી કચ્છી ભાષાના કાર્યક્રમો અને સ્વાયત્ત અકાદમી વગેરેની કચ્છી ભાષા માટેની ઝુંબેશ ચલાવી હતી. તેઓ સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિમાં અંતિમ સમય સુધી પ્રવૃત્તિમય રહેલ હતા. તા. ૧૫-૭-૨૦૨૪ના રોજ ટૂંકી માંદગીમાં ૮૪ વરસની ઉંમરે તેમનું અવસાન થયું હતું. આમ, તેમનું કચ્છી ભાષા અને સાહિત્યમાં ઘણી સેવારૂપ કાર્ય કરેલ છે. તેમની પુણ્યતિથિ નિમિત્તે શ્રદ્ધાંજલી સાથે સેવાને બિરદાવીએ તેટલી ઓછી પડે તેમ છે.

મહેફિલ

શમ્મા કી મુજે જરૂર નહીં
દિલ જલાકર મૈને ઉજાલા કર લીયા હૈ.

★

અય જિંદગી, તેરી જિંદગી ક્યા હૈ,
બતા કૌન તુજપે ઐતબાર કરતા હૈ.

★

ઈશક વો હે જૌ આંખોમેં આકર
દિલમેં ઉતર જાય ખબર ન રહે.

★

દોસ્તો! મૈં આજતક ઈતજાર કરતા રહા,
સુના હૈ ફલ સબ્ર કે મીઠે હોતે હૈં.

★

હર સુબહા અય દોસ્ત! ગુલશનમેં નજર કર લેના,
શબનમ બનકર આંસુ મેરે હર ગુલ પે નજર આર્યેંગે.

★

જિંદગાની સે કોઈ શિકાયત ન કર,
મૌત આતે હી વો ચૂપ હો જાયેગી.

★

તુમ ભૂલ ગયે હો સજા કાફી હૈ
નજરમેં આકે અબ સીતમ મત કરો.

★

જો ભી રાત ગઈ તેરે નામ પર ગઈ,
ઈક ઈક પલ તેરી યાદમેં ગઈ.

મહિલાલ ડી. રૂઘાણી - રાણાવાવ

જીવન મેળવવું એ ભાગ્યની વાત છે. મરવું એ
સમયની વાત છે. પરંતુ મૃત્યુ પછી પણ લોકોના હૃદયમાં
જીવંત રહેવું એ કર્મોની વાત છે... માટે કર્મો એવા કરો
કે લોકો મૃત્યુ પછી પણ તમને યાદ કરે...

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લાસ્ટિક બેગ મુક્ત દિવસ

ડૉ. મિહિર એમ. વોરા

તાજેતરમાં આપણા દેશના વડાપ્રધાને પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ઓછો કરવાની વાત 'મન કી બાત'માં કરી હતી.

ત્યારે આ દિવસની મહત્તા વધી જાય છે અને આ વખતે વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસની થીમ પણ 'પ્લાસ્ટિક દૂર કરો' હતી ત્યારે પણ આ દિવસનું મહત્ત્વ વધી જાય છે.

પર્યાવરણ પર સીંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક બેગના હાનિકારક પ્રભાવો વિશે જાગૃતતા વધારવા માટે **દર વર્ષે ૩ જુલાઈએ આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લાસ્ટિક બેગ મુક્ત દિવસ મનાવવામાં આવે છે.** આ દિવસે સમગ્ર દુનિયામાં વ્યક્તિઓ, સમુદાયો અને વ્યવસાયોને કાર્યવાહી કરવા અને પ્લાસ્ટિક બેગ પર પોતાની નિર્ભરતા ઓછી કરવા માટે એક રીમાઈન્ડર તરીકે કામ કરે છે.

પ્લાસ્ટિકની થેલીઓ પ્રદૂષણ ફેલાવે છે. વન્ય જીવનને નુકસાન પહોંચાડે છે અને ડિકમ્પોઝ થવામાં સેંકડો વર્ષો લે છે. જેના કારણે ઈકો સિસ્ટમને મોટું નુકસાન પહોંચે છે.

આ દિવસે પ્લાસ્ટિક બેગના વિકલ્પોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વિભિન્ન પહેલ અને અભિયાન આયોજિત કરવામાં આવે છે. જેમ કે ટકાઉ સામગ્રીથી બનાવેલા રીયુઝેબલ બેગ. આ વ્યક્તિઓ માટે સીંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક બેગ ત્યાગવા અને ખરીદી કે સામાન લઈ જતી વખતે પર્યાવરણ અનુકૂળ વિકલ્પોને પસંદ કરવાની એક તક છે. કેમકે આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લાસ્ટિક બેગ મુક્ત દિવસ પ્લાસ્ટિક કચરાને ઓછું કરવા, પર્યાવરણની રક્ષા કરવા અને આપણા માટે વધુ ટકાઉ ભવિષ્યને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સામૂહિક પ્રયાસોને પ્રોત્સાહિત કરે છે.

આ પહેલ બેગ ફ્રી વર્લ્ડ અભિયાન દ્વારા શરૂ કરવામાં આવી હતી, જે એક વૈશ્વિક આંદોલન છે. જેનું લક્ષ્ય સીંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક બેગના ઉપયોગને ઘટાડવાનું છે.

આ અભિયાન ૨૦૦૮માં પ્લાસ્ટિક બેગના પર્યાવરણીય પ્રભાવ વિશે ચિંતિત સંગઠનો અને વ્યક્તિઓના એક જૂથ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લાસ્ટિક બેગ મુક્ત દિવસ મનાવવાનો હેતુ સામૂહિક ચેતના પેદા કરવા અને વ્યક્તિઓ, સમુદાયો અને વ્યવસાયોને પ્લાસ્ટિક બેગ પર પોતાની નિર્ભરતાને ઓછી કરવા. ટકાઉ વિકલ્પોને પ્રોત્સાહન આપવા અને સ્વચ્છ અને સ્વસ્થ વાતાવરણની દિશામાં કામ કરવા માટે પ્રોત્સાહિત

કરવાનો છે.

આ દિવસ પર્યાવરણ, વન્ય જીવન અને માનવ સ્વાસ્થ્ય પર પ્લાસ્ટિકની થેલીઓના હાનિકારક પ્રભાવોની યાદ અપાવે છે.

આ પ્લાસ્ટિક કચરાને ઘટાડવા, ટકાઉ વિકલ્પોને પ્રોત્સાહન આપવા અને પ્લાસ્ટિક બેગના ઉપયોગ સંબંધિત વ્યવહાર પરિવર્તનને પ્રોત્સાહિત કરવાની જરૂરિયાત વિશે જાગૃતતા વધારે છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લાસ્ટિક બેગ મુક્ત દિવસના અવસરે આખી દુનિયામાં ઘણા આયોજન થાય છે.

આ સંગઠન, પર્યાવરણ સમૂહ અને વ્યક્તિ લોકોને પ્લાસ્ટિક બેગના પ્રભાવો વિશે શિક્ષિત કરવા અને રીયુઝેબલ બેગ જેવા વિકલ્પોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કાર્યક્રમ, કાર્યશાળાઓ અને જાગૃતતા અભિયાન આયોજિત કરે છે.

સમુદાય, શહેર અને સમગ્ર દેશ આ દિવસે પ્લાસ્ટિક બેગ પ્રતિબંધ કે નિયમોમાં ભાગ લઈ શકે છે. સીંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક બેગના ઉપયોગને સીમિત કરવા માટે ઘણી નીતિઓ લાવવામાં આવી શકે છે.

સ્વયંસેવી સમૂહ અને પર્યાવરણ સંગઠન ઘણી વખત સમુદ્ર કિનારા, પાર્ક અને અન્ય પ્રાકૃતિક વિસ્તારોથી પ્લાસ્ટિકની થેલીઓને એકત્રિ કરવા અને હટાવવા માટે સફાઈ અભિયાન ચલાવે છે.

જ્યારે વ્યવસાય અને છૂટક વેપારી ખરીદી વખતે પોતાની સાથે રીયુઝેબલ બેગ લાવતા ગ્રાહકોને છૂટ અને પ્રોત્સાહન રજૂ કરે છે. જેનાથી ટકાઉ વિકલ્પોના ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરી શકાય.

સ્કૂલ, યુનિવર્સિટી અને શૈક્ષણિક સંસ્થા આ દિવસનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થીઓને પ્લાસ્ટિક બેગના પર્યાવરણીય પ્રભાવો અને પ્લાસ્ટિક કચરાને ઘટાડવાના મહત્ત્વ વિશે શિક્ષિત કરવાની તક તરીકે કરે છે.

સંદર્ભ : વિકીપીડિયા, વિવિધ અખબારી અહેવાલ

**“પરમેશ્વરી”, પ્લોટ નંબર ૧૬૫, હોસ્પિટલ રોડ,
વિજયનગર ઓરિયા, ભુજ, ૬૨૭-૩૭૦ ૦૦૧.
મો. ૯૪૨૮૦ ૭૭૨૮૫**

પગથિયા

ડૉ. કમલેશ એન. શાહ
M.D., F.I.C.A. (USA)

સૌરાષ્ટ્રના છેવાડા ગામ ઉનાથી અમદાવાદ જવાની મેં તથા મારી પત્નીએ ટ્રાવેલ્સ પકડી હજી તો સીટ ઉપર બેઠા છીએ ત્યાં, લઈ લ્યો સાહેબ આ મૂર્તિ! બારીની બહાર એક ફેરીયો ટોપલામાં મૂર્તિઓ લઈ બૂમો પાડતો હતો. ગણેશજીની મૂર્તિ સરસ હતી. કેટલાની છે ભાઈ? સાહેબ, લઈ લ્યો સંધ્યાકાળ છે. પાંચસોમાં દસ ઓછા આપો, મારે પગથિયા નથી કરવા! મને એમ થયું કે સો રૂપિયાની મૂર્તિના, આટલા બધા રૂપિયા? કંઈ નહિ સાહેબ, બસો રૂપિયા આપો હવે વધારે પગથિયા નથી કરવા. કોઈપણ પરદેશમાં ફરવાના સ્થળે જાઓ તો નાનું મોટું બાર્ગેનિંગ તો થાય છે. સહજ સ્વભાવ આપનાર સ્ત્રીનો ને લેનાર સ્ત્રીનો - પગથિયા કરવાની મજા આવે છે. મેં કેવો ભાવ તાલ કર્યો! આ પહેલા હજારમાં પાંચ કહેતો હતો, ને મને પાંચસોમાં પાંચ આપ્યા.

હવે ધીરે ધીરે Fixed Rateના બોર્ડ લાગતા જાય છે. ત્યાં પણ Sale કે Clearance ના નામે પગથિયા તો ચાલુ જ છે. પણ ભાવ વેચનારનો. બે બૂટ લ્યો એક ફીમાં. વાહ... વાહ... શું માર્કેટીંગ છે. આ પગથિયા વસ્તુની લે વેચના છે. જીવનમાં ઉછેરથી માંડીને, પરિવાર ઊંચા ટાવરમાં રહેતા લોકો, એજ્યુકેશન, ટીમ વર્ક, મ્યુઝીક, ગરબા દરેકમાં સ્ટેપ્સ તો આવવાના જ. દરેકનો અર્થ અલગ અલગ થઈ શકે છે. ત્યારે કહેવાનું મન થાય છે કે :

*પાંચ પગથિયા સંબંધના, જોવું, ગમવું, ચાહવું ને પામવું,
આ સૌં સહેલા પગથિયા, પાંચમું પગથિયું ભાવવું, અઘરું પગથિયું.*

આપણા જીવનની શરૂઆત One to walk અને two to talk પહેલા વર્ષે ચાલવાનું, બીજા વર્ષે બોલવાનું ને પછી ઘણા બધા માર્ઈલસ્ટોન. પગથિયા ધીમે ધીમે ચઢીને મોટા થવાય. નર્સરી, પ્રાઈમરી, સેકન્ડરી, હાયર સેકન્ડરી, પ્રોફેશનલ લાઈન, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુકેશન વગેરે. હા, એ વાત સાચી કે જેમ પગથિયાં સાચવીને ચાલીએ તો સારું નહિંતર સાપ સીડીની રમત જેવું છે. ઘણા મિત્રોને જોયા છે કે પ્રથમ/બીજે માળ સુધી ઓફિસના ટાવરમાં જવાનું હોય તો લીફ્ટનો ભાગ્યે જ ઉપયોગ કરે છે. તંદુરસ્તી માટે, પણ સારું અને હવે તો Watch પણ આવી ગઈ જેમાં આખા દિવસમાં તમારે કેટલા Steps થયા, કેટલી કેલેરી બાળી, તે બતાવે છે. આ તો Digital જમાનો છે. જીવનની સફરમાં કેટકેટલા ને કેવા પગથિયા ચઢવા પડે તો આગળ વધી શકાય તે ધીમે ધીમે સમજણ પડવા માંડે છે. ત્યારે કાંઈ અજ્ઞાત કવિની પંક્તિઓ સાર્થક થાય છે.

*પામોશી સે બસ તું મહેનત કરતા જ,
ધીરે ધીરે મક્કમતાસે સ્ટેપ્સ ભરતા જ,
તેરી કાબિલિયતમં દમ હૈ તો દેખ લેના,
તેરી તરક્કી દુનિયામં શોર મચાયેગી જરૂર.*

હવે વાત કરવી છે, ફ્લેટ, ઓફિસ લે-વેચ દરમિયાન થતા પગથિયાની. બ્રોકર ગ્રાહક લઈને, કિંમત વેચનાર પાસે મૂકાયા પછી પગથિયા શરૂ થાય. આપણે ૭૦૦૦/- Sq/feet કહીશું ને વચલો રસ્તો કાઢશું. પગથિયાં એક જીવનના પ્રોગ્રેસ માટે જરૂરી તે એટલું જ સાચું છે કે ધીમે ધીમે ચઢવા પછી પડી ના જવાય નહિંતર બેઠા થતાં ઘણીવાર લાગે છે આપણે ત્યાં ક્રિકેટમાં બે જબરજસ્ત દાખલા છે.

સચીન તેંદુલકર ને વિનોદ કાંબલી. બંને હોનહાર ક્રિકેટરો. કારકિર્દીની શરૂઆત સાથે કરી. બંનેના ગુરૂ પણ એક જ. જોઈએ તો સચીન તેંદુલકરની સફળતાનો આંક ધીમે ધીમે ઉપર જતો ગયો. પાછું વળીને જોયું જ નથી. જ્યારે વિનોદ કાંબલીને સફળતા મળી પછી તે જીરવી ના શક્યો. ઊંધા માથે ગોઠમણા ખાતો ખાતો પડ્યો. એક ક્રિકેટની દુનિયાનો ભગવાન કહેવાયો, જ્યારે બીજો બિમારીમાં સપડાયો. સારવાર માટે ભીખ માગી રહ્યો છે.

*ત્યારે કહેવાનું મન થાય છે કે,
જીતુંગા મેં યહ મેરા વાદા હૈ, કોશિશ મેરી સબસે જ્યાદા હૈ.
મેરા સ્ટેપ્સ મજબૂત ઈરાદોસે ભરપૂર હૈ, ન કભી થમેંગા ન કભી રૂકેંગા.*

કોઈપણ ઈમારતનો આધાર તેના પગથિયા ઉપર છે, ગમે તેટલા માળ હોય, હવે તો લીફ્ટ થઈ ગઈ છતાં પ્રત્યેક ટાવર, મંદિર, કોલેજ, સ્કૂલો પોતાના પગથિયા રાખે જ છે. જીવનમાં ધીમે ધીમે પ્રગતિ કરીએ તો લાંબો સમય ટકી રહે છે. નહિંતર એક જ વખતમાં તમારા જીવનની ઈમારત કડકભૂસ થઈ જાય. કોઈએ સાચું જ કહ્યું છે કે,

*મંજીલો કી તલાશમેં નિકલ આયા હૂં,
સફરકા એક નયા સિલસિલા બનાના હૈ.
ધીરે ધીરે સ્ટેપ્સ ભરતા ચલા આયા હૂં,
અબ આસમાન તક રાસ્તા બનાના હૈ.*

છેલ્લે ખ્યાતિ હોસ્પિટલમાં ડાયરેક્ટર ને ડોક્ટરોના કૌભાંડો જગજાહેર છે. પગથિયા ભૂલી ગયા ને જેલ ભેગા થઈ ગયા અને લાઈસન્સ કેન્સલ થઈ ગયા. આજે પેલા દિલ્હી હાઈકોર્ટના વર્મા સાહેબના ઘરમાંથી કરોડો રૂપિયાની બેનામી સંપત્તિ મળી. ક્યાંથી આવી હતી? ન્યાયાલય ઉપર ભરોસો ઉડી જાય તેવી...

શાંતિની શોધમાં

પ્રવીણચંદ્ર હરજીવનદાસ શાહ

અત્યારે માણસ સાચા સુખ અને શાંતિની શોધમાં તરફડિયા મારે છે, જ્યાં ત્યાં રખડે છે. જેમ કસ્તુરી મૃગ સુગંધ માટે જંગલમાં આમતેમ દોડે છે. તેને કસ્તુરીનું સાચું સ્થાન ક્યાં છે તે ખબર જ નથી. ખરેખર તો આ સુગંધ તેની નાભિ (ડુંટી)માંથી આવે છે. એમ સાચું સુખ અને શાંતિ માણસના ભીતરમાં (અંદર) છે. મનના વિચારો જ સુખ અને દુઃખના તરંગો પેદા કરે છે. જે વસ્તુમાં મન અનુકૂળ બની રહે તેમાં માણસને સુખ દેખાય છે અને પ્રતિકૂળ બને ત્યાં દુઃખ લાગે છે. સાચું સુખ અને શાંતિ દરેકના અંતરમાં છે અને ત્યાંજ આત્મા અને પરમાત્માની જયોતિ ઝગમગે છે.

સામાન્ય લોકો માને છે કે આત્મા શરીરમાં વસે છે પણ આત્માનું સાચું નિવાસસ્થાન આપણા 'વિચારો' છે. વિચાર એ આત્માનું મંદિર છે અને આત્મા એ મંદિરમાં બિરાજતો દેવ છે. માનવ જીવનનું સંચાલન મન કરે છે. મન પણ માંકડા સમાન છે. તે જીવનને તારી પણ સકે અને ડુબાડી પણ શકે. આ મનના વિચારો જ અનેકના પતન કરે છે, અનેકના ઉત્થાન કરે છે. જેવા વિચાર કરશું તેવા જ ફળ પામીશું. આ એક સિદ્ધ સત્ય છે.

તમારા શુદ્ધ, પવિત્ર, સુંદર વિચારો તમને અદ્ભુત હિંમત, અપૂટ આત્મવિશ્વાસ, વિશ્વપ્રેમ ભાવના, પ્રામાણિકતા, ધીરજ વગેરે આપતા રહેશે. આથી ઉલટું ઈર્ષ્યા, દ્વેષ, ક્રોધ કે તિરસ્કારની ભાવના સામાને બાળતા પહેલા પોતાને જ બાળે છે અને વ્યક્તિ અશાંતિ, અસુખની આગમાં શેકાયા કરે છે. વિચારનો સ્વામી મન છે. મનુષ્ય જેવો વિચાર કરે છે તેવું જ તેનું નસીબ ઘડે છે. પૈસે ટકે સુખી હોઈએ તે સાચું સુખ નથી પણ મનનું સુખ એ જ મોટું સુખ છે. બહારની સફાઈ કરતા હૃદયની સફાઈ જરૂરી છે. આપણા હૃદયમાં દરેક જીવાત્મા (મનુષ્ય, પશુ) વિ. માટે પૂર્ણ પ્રેમનો અગ્નિ ધખાવવો જોઈએ. પ્રેમની શક્તિ ગજબ છે. અનેક દુશ્મનોને વિના પ્રયત્ને દોસ્ત બનાવ્યા છે.

મનની વૃત્તિઓને ગમે ત્યાં અને ગમે તેમ રખડવા દેવાથી ફાયદો નથી. મન ચંચળ છે. તેને કોઈ શુભ પ્રવૃત્તિમાં રોકો તો જ બંધાય નહિંતર જીવન ખુવાર કરી નાખે છે. મનના વિચારોને સ્થિર કરવા “ૐ અર્હમ નમઃ”નો જાપ તલ્લીનતાપૂર્વક મનમાં કરવો. તેનું નિત્ય સ્મરણ કરવું.

આ ‘ૐ’ના અધ્યાયમાં જીવાત્મા ડૂબી જાય તો તેને

આખરે વિશ્વદર્શન અને આત્મદર્શન થાય છે. “ૐ અર્હમ નમઃ” એ ધ્યાનનો પરમ મંત્ર છે. કદાપિ અશુભ ભાવના કે અશુભ વિચારોને મનમાં પ્રવેશવા દેવા નહીં. વાણી કે વર્તનથી મગજ પરનો કાબૂ-મિજાજ ગુમાવવો નહીં. હંમેશાં આનંદી અને હસમુખા રહેવું, સહનશીલ રહેવું. તેને જ સિદ્ધિ અને શાંતિ મળે છે.

સંકલન : પ.પૂ. ગુરૂદેવ શ્રી શાંતિસૂરીશ્વરજીના વ્યાખ્યાનની બુક ‘નિષ્કલંક પ્રેમાવતાર’ માંથી સાભાર

એ/૧૧૧, દતાણી ટાવર, ૧૧મા માળે,
કોરાકેન્દ્ર હોલ પાસે, બોરીવલી (વેસ્ટ),
મુંબઈ-૪૦૦ ૦૯૨. • મો. ૯૮૭૦૦ ૭૯૬૦૮

ગરવો અષાઢ આવ્યો

પ્યાસી ધરતીની તરસ છીપાવવા,
ઘનઘોર મેઘને સદા આવકારતો,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

કચ્છી માડુઓના નવા વરસના
હરખભેર સ્નેહે વધામણા કરવા,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

રથયાત્રા થકી ભક્તોને મળવા,
ઉમંગ સહ જગન્નાથજી તેડી લાવતો,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

મર-બપૈયાના મધુર કંઠને,
ચારે દિશાએ ટહુંકાથી ગજવતો,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

ઉત્સવોને સંગ, વર્ષાની છાંટે,
થનગનતા યૌવનને ભીંજવતો,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

કાગળની હોડી બનાવી-તરાવી,
ભૂલકાઓને છબછબિયા કરાવવા,
ગરવો અષાઢ આવ્યો!

ભૂવેન્દ્ર ત્રિવેદી ‘સ્વયંભૂ’ - ગાંધીનગર

મો. ૯૮૯૯૪ ૫૩૧૭૨

મનને હંમેશાં વશમાં રાખજો

યોગેશ આર. જોશી

એક યક્ષ પ્રશ્ન આપણને હંમેશાં સતાવતો હોય છે કે, આપણું શરીર મનને આધીન છે કે મન શરીરને આધીન છે? કારણકે આપણું મન બહુ ચંચળ છે. તેથી ક્યાંય સ્થિર રહી શકતું નથી. આપણા મનને મર્કટ (માંકડા) સાથે સરખાવવામાં આવે છે. જેમ માંકડુ કોઈ જગ્યાએ સ્થિર બેસી રહે નહીં અને અહીં તહીં કૂદાકૂદ કરી મૂકે છે, એવી રીતે આપણું મન પણ આપણા વશમાં નથી અને ગમે ત્યાં ભટકતું ફરે છે. બહુ ઓછા લોકો એવા હશે, જે પોતાનું મન વશમાં રાખી શકતા હશે. જે મનુષ્ય પોતાના મનને વશમાં રાખે છે, તે મનુષ્ય પોતાની ઈન્દ્રિયોને પણ વશમાં રાખી શકે છે. આપણને લોભ, લાલસા, તૃષ્ણા, ક્રોધ, લાગણી, પ્રેમ, અનુરાગ, વિષય વાસના, કામના વગેરે જેવા ભાવો અને લાગણીઓ હરહંમેશ થતી રહે છે. આમ થવાનું કારણ આપણું મન છે. જે વ્યક્તિનું મન પોતાના વશમાં નથી, તે વ્યક્તિ ઈચ્છવા છતાંય કાંઈ કરી શકતો નથી. જેમ કે કોઈ વ્યક્તિને તમાકુ કે ગુટખા ખાવાની આદત હોય છે અને તે કોઈ કથા સાંભળીને વિચારે કે, આવતીકાલથી હું તમાકુ કે પડીકી ખાવાનું બંધ કરીશ. પરંતુ જેવી એ વ્યક્તિ કોઈના હાથમાં તમાકુ કે પડીકી જોશે કે તરત જ તેની તમાકુ કે પડીકી ખાવાની તલપ જાગૃત થઈ જશે અને તે પડીકી કે તમાકુ ખાઈ લેશે. આમ થવાનું કારણ એ છે કે, તે વ્યક્તિનું મન મક્કમ નથી પણ ચંચળ છે. તેથી તે મનની આગળ હાર માની લે છે અને પોતે જે વિચાર કર્યો હતો તે વિચાર અભેરાઈ પર ચડી જાય છે.

આપણા મન વિશે કોઈ કવિએ લખ્યું છે કે :

“મન લોભી મન લાલચુ, મન ચંચળ મન ચોર,
મનના ગુલામ ના બનીએ, મન છે હરાયું ઢોર.”

કવિએ મનને હરાયા ઢોરની સાથે સરખાવ્યું છે. જેમ હરાયા ઢોર ઉપર તેના માલિક કે રખેવાળનો કોઈ કાબૂ હોતો નથી અને જેમ મરજી ફાવે તેમ ફર્યા કરે છે. તેવી જ રીતે, જે વ્યક્તિનો પોતાના મન ઉપર કાબૂ નથી એ માણસ હરાયા ઢોર સમાન છે. આવા માણસને કોઈ લાગણી હોતી નથી કે પોતાની ઈજ્જતની કાંઈ પડી હોતી નથી. તેઓ તો મસ્તરામ બનીને, પોતાની મરજી મુજબ વરત્યા કરે છે. આવા વ્યક્તિઓની કિંમત કોડીની હોય છે. આવા વ્યક્તિઓનાં મનમાં દુર્ભાવ, કુભાવ, ઈર્ષ્યા, વેરઝેર, વાણીવિલાસ, અહંકાર, તોરણ, હુંપદ, ઝનૂન, ઉદ્વેગ વગેરે જેવા દૂષણો કાયમી ધોરણે ઘર કરી ગયા હોય છે. તેને છોડવાને બદલે તેઓ તેને બહોળા પ્રમાણમાં બહેકાવે છે. જ્યારે સદ્ભાવના,

સજ્જનતા, માનવતા, કરુણા, દયા, સ્નેહ, મૃદુતા, ભાઈચારો, લાગણી, આત્મીયતા જેવા સદ્ગુણોને આપણે ધિક્કારીએ છીએ અને તેનો સહજ સ્વીકાર કરી શકતા નથી.

આપણા મનમાં જે વિકારો ભરાઈ ગયા છે એમાં જ આપણને રસ હોય છે અને સારી પ્રવૃત્તિમાં રસ નથી કારણકે આવા વિકારોના આદી અને ગુલામ બની ગયા છીએ. આવા દુર્ગુણોનો આપણે બહુ ઝડપથી ત્યાગ કરી શકતા નથી કારણકે આપણા મન ઉપર આ બધા દૂષણોની ચટ્ટાન કે ખડક જેવી છાપ પડી ગઈ હોય છે. જેમ ચટ્ટાન કે ખડકને સહેલાઈથી તોડી શકાતો નથી એમ આપણે આપણા મનમાંથી દુર્ગુણરૂપી દૂષણો આપણે સહેલાઈથી અને સહજતાથી કાઢી શકતા નથી.

આપણે આપણા મનને મક્કમ નહીં રાખીએ તો આપણામાં પણ હજાર દુર્ગુણરૂપી દૂષણો પ્રવેશ કરી દેશે. પરંતુ જે વ્યક્તિ પોતાના મનને મક્કમ અને અડગ રાખી શકે છે, તેનામાં કોઈ પણ પ્રકારના દુર્ગુણો પ્રવેશ કરી શકતા નથી. આપણે આપણા મનને સંતુલિત રાખી દુર્ગુણોને પ્રવેશ આપવાને બદલે સદ્ગુણોને વિકસાવવા જોઈએ. જે ક્ષણે આપણે ફાલતું અને નકામી બાબતોને મન પર લેવાનું છોડીશું તે જ ક્ષણથી આપણે સુખી થઈશું. માટે જ મનના ગુલામ બનવાને બદલે પોતાના મન ઉપર કાબૂ મેળવી મનને વશમાં લેવું જરૂરી છે.

વરિયા કોલોની, હાલોલ-૩૮૯ ૩૫૦.

જિ. પંચમહાલ. • મો. ૯૮૭૯૦ ૫૬૬૩૬

રો પરે...

અર્થીધી ઊજારી, અંધારીનું રો પરે
નિ ડિસોં જીત વફા, ગદારીનું રો પરે.

ઉંચો નિસીભ ડોકાયતો લલાટતેં,
વ્યસન, બેઈમાન, જુગારીનું રો પરે.

અંજાઈ વ્યા ખોટી જાકજમાડ સેં,
મંડે મન સાધગી, મીનાકારીનું રો પરે.

ન સિખણી ગણતરી ન કો આંકબાજી,
નિભા રત સંબંધ, ધુનીયાધારીનું રો પરે

નાં નામખેલા વલખા મારે ‘મન’ ઘણેં
ખફણ ઊંછેનું મોર, નાડારીનું રો પરે.

મનીષા અજય વીરા ‘મન’

તંદુરસ્તી

માનસિક સ્ટ્રેસની શરીર પર અસર ભાગ-૬ : સારવાર

ડૉ. મહિલાલ ગડા
(સિનિયર મનોચિકિત્સક)
ડૉ. દીપ્તિ શાહ (ગડા)
(મનોચિકિત્સક તથા બાળ મનોચિકિત્સક)

આગળના લેખોમાં આપણે જાણ્યું કે માનસિક સ્ટ્રેસ એટલે શું? માનસિક સ્ટ્રેસને લીધે થતી શારીરિક પ્રક્રિયા વિશે જાણકારી મેળવી. માનસિક સ્ટ્રેસના નિર્માણ માટે આંતરિક પ્રતિક્રિયા ૮૦% ભાગ ભજવે છે. માનસિક સ્ટ્રેસથી થતા શારીરિક, ભાવનાત્મક તથા માનસિક લક્ષણો વિશે પણ જાણ્યું. ભાગ-૫ ના લેખમાં દવાઓ (Pharmacology) વિશે જાણકારી મેળવી.

આ લેખમાં મનોવિશ્લેષણ - કાઉન્સેલિંગ વિશે જાણકારી મેળવીશું.

મનોવિશ્લેષણ કાઉન્સેલિંગ (Psychotherapy Counselling)

મનોવિશ્લેષણ એક વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિની સારવાર છે. આ પદ્ધતિ દ્વારા સ્ટ્રેસની બીમારી તરફ ધકેલનાર ખામીયુક્ત માનસિક તથા સામાજિક વ્યવહાર તથા અન્ય પરિબળોની દર્દી જોડે નિખાલસ સહભાવ (Empathy) પૂર્વક ચર્ચા કરવામાં આવે છે. આથી દર્દીને આ નકારાત્મક પરિબળો સમજાય છે. દર્દી આ પરિબળોમાં સમજણપૂર્વક બદલાવ લાવે છે. દર્દી સ્ટ્રેસની બીમારી તરફ ધકેલનારા માનસિક તથા સામાજિક પરિબળોનો યોગ્ય સામનો કરવા માટેનું મનોબળ કેળવે છે. માનસિક ઈમ્યુનિટી વધે છે.

૧. કાઉન્સેલિંગ ક્યારે શરૂ કરવું?

કાઉન્સેલિંગ મનોવિશ્લેષણની પ્રક્રિયા દર્દી યોગ્ય રીતે સમજી શકે તથા પોતાના માટે યોગ્ય નિર્ણય લઈ શકે એ માટે દર્દીની મનની સ્થિતિ નોર્મલ હોવી ખૂબ અગત્યનું છે. દર્દી પોતે કાઉન્સેલિંગની પ્રક્રિયા ન સમજી શકે અને/અથવા એ પ્રમાણે પોતાનામાં બદલાવ ન લાવી શકે ત્યારે કાઉન્સેલિંગની સારવાર આપવી પથ્થર પર પાણી રેડવા જેવું છે.

આથી પ્રથમ દર્દીની દવાઓ દ્વારા સારવાર કરાય છે. દર્દીની બીમારી કાબૂમાં આવે તથા દર્દીની સ્થિતિ નોર્મલ થયા બાદ જ મનોવિશ્લેષણ - કાઉન્સેલિંગની પદ્ધતિથી સારવાર અપાય છે.

૨. કાઉન્સેલિંગ કોણ કરે?

કાઉન્સેલિંગની પદ્ધતિ દ્વારા સારવાર એક વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિની સારવાર છે. આમાં થેરાપિસ્ટ - દર્દીનો સંબંધ

(Doctor - Patient Relationship) મહત્વનું પાસું છે. આ પદ્ધતિ ફક્ત વાતચીત કરવાની કે ફક્ત સલાહ આપવાની પદ્ધતિ નથી. સાઈકોથેરાપિસ્ટ (કાઉન્સેલિંગ / મનોવિશ્લેષણ કરનાર થેરાપિસ્ટ) અને કાઉન્સેલર કાઉન્સેલિંગની અલગ અલગ પદ્ધતિઓ દ્વારા દર્દીને પોતાનું અંદરનું મન મોકળું કરવા પ્રેરે છે. મનમાં દબાવી રાખેલી નકારાત્મક દુઃખભરી લાગણીઓ તથા પ્રસંગોને વ્યક્ત કરવા માટેનું વાતાવરણ ઊભું કરે છે. સાઈકોથેરાપિસ્ટ / કાઉન્સેલર દર્દીને સમભાવપૂર્વક (Empathy) સમજવાનો પ્રયત્ન કરે છે. સાથે સાથે દર્દીનો માનસિક ઉછેર, વ્યક્તિત્વ, ઘરનું વાતાવરણ, કુટુંબીજનોના પરસ્પરના સંબંધો પણ તટસ્થપણે સમજવાની કોશિશ કરે છે.

૩. કાઉન્સેલિંગના નિયમો તથા મર્યાદાઓ

કાઉન્સેલિંગ મનોવિશ્લેષણના નિયમો છે તથા મર્યાદાઓ પણ છે. સાઈકોથેરાપિસ્ટ તથા કાઉન્સેલરને વ્યવસાયિક તાલીમ મળેલી હોય છે (લેવી પડે છે). એ પોતે તટસ્થ રહે છે, પોતાની લાગણીઓ, પોતાના અભિપ્રાયો, ગમા-અણગમા, મનોવિશ્લેષણની પ્રક્રિયામાં વચ્ચે ન આવે એની તકેદારી રાખવી અત્યંત આવશ્યક છે.

સાઈકોથેરાપિસ્ટ કાઉન્સેલર દર્દી માટે નિર્ણયો કરતા નથી. દર્દી જાતે જ સમજી વિચારીને નિર્ણયો કરે છે તથા પોતાની મરજીથી અમલમાં મૂકવા પ્રેરાય છે. જેને લીધે સ્ટ્રેસની માત્રા ઓછી થાય તથા લક્ષણો કાબૂમાં આવે.

૪. પ્રસંગો / બનાવોનું તથા લાગણીઓનું પૃથક્કરણ (Analysis) :

ઘટિત પ્રસંગો તથા દર્દીની એ પ્રસંગો પ્રત્યેની પ્રતિક્રિયાનું પૃથક્કરણ (Analysis) કરવામાં સાઈકોથેરાપિસ્ટ દર્દીને મદદ કરે છે. નકારાત્મક લાગણી કે પ્રતિકારક વગર હકીકતનો સ્વિકાર કેવી રીતે કરવો એ બાબત ચર્ચા કરવામાં આવે છે. પરસ્પરના સંબંધો, અપેક્ષાઓ, લાગણીઓ વિશે તટસ્થપણે હલ / નિવારણ અલગ અલગ પદ્ધતિથી કેવી રીતે થઈ શકે તથા તત્કાલીન સંજોગો અને પરિસ્થિતિમાં યોગ્ય નિર્ણયો (Proper Decision Making) લેવામાં સાઈકોથેરાપિસ્ટ દર્દીને સહાય કરે છે. નિર્ણયો કર્યા બાદ એને અમલમાં મૂકવા (Positive Action) માટેની જુદી જુદી પદ્ધતિઓ વિશે ચર્ચા કરાય છે તથા લાગણી (Feelings), વલણ (Attitude),

ચાલીસી વટાવ્યા પછી પુરુષોમાં જોવા મળતી પ્રોસ્ટેટની પીડાદાયક બીમારી

બાલચંદ્ર જાની

પચાસ વર્ષ કે એનાથી વધારે ઉંમરના દર પાંચ પુરુષમાંથી બે પુરુષને તેમની પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિનો વધારે પડતો વિસ્તાર થવાને લીધે 'Enlarged Prostate' નામની સમસ્યા સતાવતી જોવા મળે છે. મેડિકલ ભાષામાં આ વ્યાધિ BPH (એટલે કે Benign Prostatic Hyperplasia) તરીકે ઓળખાય છે. કદાચ ઘરમાં પિતાને કે મોટા ભાઈને આ સમસ્યા નડતી હોય તો ઘરના બીજા જે પુરુષની ઉંમર પચાસની નજીક પહોંચવા લાગતા ધીમે ધીમે તેને પણ આ સમસ્યા નડવાની શક્યતા વધી જાય છે.

તાજેતરમાં જ અમેરિકાના ભૂતપૂર્વ પ્રમુખ જો બાયડેન (૮૨ વર્ષ)ને પ્રોસ્ટેટ કેન્સરના આક્રમક સ્વરૂપનું નિદાન થયું છે. વાસ્વતમાં છેલ્લા કેટલાક સમયથી બાયડેન અસ્વસ્થ રહેતા હતા. તેમાં તેમને યુરિન પાસ કરવામાં મુશ્કેલી જણાવા લાગી હતી.

તબીબોએ સોનોગ્રાફી કરતાં પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ ઉપર નાનકડી ગાંઠ હોવાનું જણાતા તેની બાયોપ્સી કરાવી હતી. મેડિકલ રીપોર્ટ પ્રમાણે બાયડેનને પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડમાં કેન્સર સેલ્સ હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. વળી આ કેન્સર આજુબાજુમાં અને હાડકાં સુધી (પેલ્વિક ગર્ડસ) સુધી ફેલાઈ ગયા છે.

એવું અનુમાન છે કે બ્રિટનના કિંગ ચાર્લ્સ પણ આ જ કેન્સરથી પીડાય છે. જોકે, ભારતીય પુરુષોમાં પ્રોસ્ટેટનું કેન્સર ૧૨મું સૌથી સામાન્ય કેન્સર હોય છે, જ્યારે વિકસિત દેશોમાં તે બીજા નંબરનું સામાન્ય કેન્સર છે. પરંતુ હવે ભારતમાં પણ તેનું પ્રમાણ વધી રહ્યું છે.

ભારતમાં એક લાખ પુરુષોએ ૫ થી ૯.૧ ટકા લોકોને પ્રોસ્ટેટનું કેન્સર થાય છે. મુંબઈ અને દિલ્હી જેવા શહેરોમાં તેનું પ્રમાણ અનુક્રમે ૯.૭ ટકાથી ૧૧.૮ ટકા છે.

હવે તમારા મનમાં સ્વાભાવિકપણે પ્રશ્ન ઉઠશે કે તમે આ સમસ્યાને રોકવા માટે શું કરી શકો? વાસ્તવમાં, આ સમસ્યાનું મૂળ કારણ Ageing (વૃદ્ધત્વ તરફ દોરી જતી પ્રક્રિયા) હોવાને લીધે તમે આને રોકવા માટે કોઈ ખાસ ચોક્કસ પગલાં તો લઈ શકો એમ નથી. પરંતુ, તમારી જીવનશૈલીમાં અમુક પરિવર્તન આણીને આ સમસ્યા તમને ન નડે એ બાબતની તકેદારી અવશ્ય લઈ શકો છો. આનું એક સાદું ઉદાહરણ આપવું હોય તો એમ કહી શકાય કે જે પ્રમાણે વધતી જતી ઉંમર સાથે તમારા વાળ કુદરતી રીતે ધોળા થતા હોય

છે તેમજ પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિનો વધારે પડતો વિસ્તાર થવાની સમસ્યા પણ મહદ્અંશે કુદરતી ગણાવી શકાય. જો કે આ પ્રક્રિયામાં શરીરના હોર્મોન્સ ઘણો અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. એટલે જ એવું બિલકુલ જરૂરી નથી કે પચાસ તથા તેની આસપાસની ઉંમરની બધી વ્યક્તિઓને બી.પી.એચ.ની સમસ્યા સતાવે જ! વળી, હોર્મોન્સ સિવાય બીજા કયા ચોક્કસ કારણોને લીધે કોઈ એક વ્યક્તિને બી.પી.એચ. થતું હોય છે એ વિષય પર હજુ સુધી વધારે જાણકારી ઉપલબ્ધ નથી અને એટલે જ આ વિષય પર હજુ પણ સંશોધન ચાલુ છે.

હવે આપણે 'પ્રોસ્ટેટ' ગ્રંથિ વિશેની થોડીક માહિતી પર નજર ફેરવીએ. 'પ્રોસ્ટેટ' ગ્રંથિ પુરુષના પ્રજનનતંત્રનું એક અંગ ગણાય છે. પુરુષના શરીરમાં આંતરડાની બાજુમાં તથા મૂત્રાશયની બરાબર નીચે આ ગ્રંથિ આવેલી છે. આ ગ્રંથિ બાબત એ નોંધનીય છે કે તે મૂત્રનળીની (પુરુષના શરીરમાં મૂત્રાશયમાંથી પેશાબ લઈ જતી નળી) આસપાસ આવેલી છે. પચાસ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના પુરુષના શરીરમાં આવેલી પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિનું કદ એક અખરોટ જેટલું હોય છે. પરંતુ, પછી ઉંમર વધતા તેનું કદ વધવા માંડે છે. આની પાછળનું કારણ આ ગ્રંથિના અમુક જૂના કોષોનું મૃતપ્રાયન થવું તથા નવા કોષોની સંખ્યામાં થતા સતત વધારાને માનવામાં આવે છે. પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિનું મુખ્ય કાર્ય વીર્ય માટેનું પ્રવાહી (Seminal fluid) ઉત્પન્ન કરવાનું છે.

પચાસથી વધુ ઉંમર ધરાવનાર પુરુષની પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિનું કદ અખરોટમાંથી ધીમે ધીમે વધતું જતું હોવાને લીધે એક સમય એવો આવે છે કે જ્યારે પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિની આસપાસ વીંટાઈને પસાર થતી મૂત્રનળી પર આવતા બાહ્ય દબાણને લીધે તેને ખૂબ સંકોચાવું પડે છે. પરિણામે, મૂત્રનળીના અંતિમ છેડાનું કદ (જે પહેલાં એક સિક્કા જેવું હોય છે) ઘટીને એક સ્ટ્રોના મુખ જેટલું નાનું થઈ જાય છે. મૂત્રનળીના છેડાનું મુખ દબાણને લીધે સંકોચાઈ જવાથી તે પુરુષને પેશાબ કરવામાં તકલીફ શરૂ થવા માંડે છે. જો કે, એંસી વર્ષની ઉંમરની આસપાસના ૮૦ ટકા પુરુષોને બી.પી.એચ.ની તકલીફ હોવા છતાં આમાંથી પચાસ ટકા લોકોમાં જ આવા લક્ષણો જોવા મળે છે. આમ, બાકીના ૨૦ ટકા લોકોને આવી કોઈ સમસ્યા ન થવા છતાં તેઓ બી.પી.એચ.ના ભોગ બન્યા હોય છે. માટે જ, આ સમસ્યાનું શરૂઆતથી જ નિદાન થઈ શકે એ બાબતની કાળજી રાખવા

સંબંધ હોવા ખૂબ અગત્યનું છે.

બી.પી.એચ.ની સારવારના પ્રથમ તબક્કામાં ડોક્ટર 'આલ્ફા બ્લોકર્સ' પ્રકારની દવા લેવાની સલાહ સામાન્યતઃ આપતા હોય છે. જો આનાથી નોંધપાત્ર ફાયદો ન થતો જણાય તો ત્યારબાદ હોર્મોને થેરાપી ઓપન સર્જરી, ટી.આર.યુ. (ટ્રાન્સ યુરેથ્રલરીસેશન) તથા ટી.યુ.વી.પી. (ટ્રાન્સયુથલ વેપરાઈસેસન ઓફ પ્રોસ્ટેટ), લેસર થેરાપી વગેરે અનેક સારવાર પદ્ધતિઓમાંથી દર્દીને અનુકૂળ પદ્ધતિની પસંદગી ડોક્ટર તેના કેસની વિગતોનો સંપૂર્ણ અભ્યાસ કર્યા બાદ કરે છે.

એવું કહેવાય છે કે પુરુષોમાં થતા કેન્સરમાં બીજા નંબરનો સૌથી ઘાતક રોગ પ્રોસ્ટેટ કેન્સર છે. વિશ્વના અનેક તબીબો આ રોગનો ઉદ્ભવ, સારવાર અને ઇલાજ બાબતે સંશોધન કરી રહ્યા છે. દરમિયાનમાં તેમણે જે તારણો કાઢ્યા છે તે જાણવું પણ રસપ્રદ થઈ પડશે. જેમ કે ઠીંગણા પુરુષોની તુલનાએ કદમાં ઊંચા પુરુષોને વૃષણગ્રંથિ (ટેસ્ટીક્યુલર)નું કેન્સર થવાનું જોખમ વધુ છે. માથામાં ટાલવાળી વ્યક્તિને

પ્રોસ્ટેટ કેન્સર થવાની શક્યતા વધુ હોય છે. ડાયાબિટીસ ન હોવા છતાં વારંવાર પેશાબ કરવા જવું પડે તો પ્રોસ્ટેટ પહોળું થતું હોઈ શકે. વધુ પડતી વિટામિનની ગોળીમાં પ્રોસ્ટેટ કેન્સરનું જોખમ વધારે છે. વિટામિનની ગોળીઓ પ્રોસ્ટેટ કેન્સરની ગાંઠનો વિકાસ ઝડપી બનાવતી હોવાનું તારણ છે. તબીબો એવું પણ માને છે કે કોફી અને કસરત પ્રોસ્ટેટ કેન્સર સામે રક્ષણ આપે છે. ટમેટાનું નિયમિત સેવન આ વ્યાધિનું નિવારણ લાવવામાં મદદગાર નીવડે છે. એવી જ રીતે લીલી ચા પ્રોસ્ટેટના કેન્સરનું જોખમ ઘટાડતી હોવાનું મનાય છે.

અંતમાં, એટલું તો ચોક્કસ કહી શકાય કે ચેતતો નર સદા તંદુરસ્ત રહી શકે છે. માટે પુરુષે પચાસ વર્ષની ઉંમરે ઉપર્યુક્ત લક્ષણોની બરાબર નોંધ લેવી એ ખરેખર ઇચ્છનીય છે. અને હા, આ વિષય પર તમારા ડોક્ટર સાથે ચર્ચા કરવામાં જરાય સંકોચ અનુભવશો તો પછી અંતે પસ્તાવાનો જ વારો આવશે એ બાબત બરાબર સમજી લો એ ખૂબ આવશ્યક છે.

“ગુજરાત સમાચાર”ના સૌજન્યથી

ટેકનોલોજીના આ યુગમાં

(અનુસંધાન : પાના નં. - ૬૧ ઉપરથી ચાલુ)

તો આ રીતે જ On line એના દીકરા માટે વહુ પણ શોધી કાઢી! બોલો ઓળખાણ પણ નહીં ને ઘરનાનો ય પરિચય નહીં. Shadi.com પરથી છોકરી પસંદ કરી. હવે ખબર નહીં આ નવી વહુ કેવી નીકળશે. ઘરના સાથે એડજસ્ટ થશે કે પછી દીકરાને લઈને ફોરેન ઉપડી જશે ભગવાન જાણે.

શિલ્પા : અરે, તમે બધા આ ટેકનોલોજીના જમાનાની સાથે કદમ મિલાવતા શીખો નહિંતર પાછળ રહી જશો. સારી બાબતોને સ્વીકારો અને જે વાત આપણને નથી ગમી એની મુક્ત મને બધા સાથે ખાસ તો બાળકો સાથે ચર્ચા કરો તો એમને પણ એ ખબર પડે કે આપણે કેટલું જાણીએ છીએ. મને તો મોબાઈલના નવા નવા એપ્લિકેશન્સ જે નહોતા આવડ્યા એ મારા દીકરા ને વહુએ જ તો મને શીખવ્યા. ને હા સ્મિતા, તારે હવે એક વાત સમજવાની કે તારી દીકરી જ્યારે હવે ભણવા બેસે ત્યારે તું પણ થોડો સમય એની સાથે બેસ. એને પણ એમ ન લાગે કે મમ્મી માત્ર મારી સગવડો જ સાચવે છે પણ મમ્મી મારું ધ્યાન પણ રાખે છે. એટલે હવે મારે ખરેખર જ મહેનત કરવી જ જોઈએ. એને શાંતિથી ને પ્રેમથી સમજાવીજો. કદાચ એની ભૂલ સમજાઈ જતાં ફરી અભ્યાસમાં મન લગાવી દે. એમ તો તારી કાવ્યા બહુ ડાહી ને સમજુ છે.

જીજ્ઞા : હા, હા, એ સાચી ને સારી વાત છે. બાળકો

સાથે એડજસ્ટ થવું હશે તો થોડું એમના જેવું બનતાં શીખવું જ પડશે. બધી વાતે એ લોકોનો વિરોધ નહીં પણ એમને સહકાર આપતાં ય શીખવું પડશે. આજના જમાના સાથે તાલ મેળવવા આ બધા ગેઝેટ્સનો જ ઉપયોગ આ લોકો ભલે કરે પણ એ બધા પર એટલા રમમાણ ન બની જાય કે આપણને ય અને પરિવારને ભૂલી જાય. આ વાત આપણે બધાએ સાથે મળીને એ લોકોને સારી રીતે સમજાવવી જ પડશે. વિરોધ સાથે નહીં પણ પ્રેમથી સમજાવશો તો જરૂર સમજશે. આજની પેઢી પાસે બધું જ છે પણ એમને ગાઈડ કરવા વાળું કો'ક જોઈએ તો એ લોકો આપણાથી ય તેજ છે, સમજદાર છે, એ વાત આપણને ચોક્કસ સમજાશે.

વૈશાલી : હું પણ જીજ્ઞાની વાત સાથે ૧૦૦% સંમત છું જ. સારું ને સાચું સ્વીકારવું ને ન આવડે તો એના અવગુણ જોવા કરતા એને શીખવા સમજવાનો પ્રયત્ન કરી આપણે પણ એમના જેવા બનવાની કોશિશ કરીએ તો જ મને લાગે છે કે આપણું ઘર કિલ્લોલ કરતું હસતું રમતું ઘર બની રહેશે ને બાળકોને ઊડવા માટે પાંખો ય મળશે. બાકી એકમેકની સાથે મળીને રહેવામાં ને જીવવામાં જ સાચી મજા છે. ચાલો, આપણે પણ થોડા બદલાઈએ અને સૌ સાથે અનુકૂળતા કેળવીએ. તોજ ટેકનોલોજીના આ યુગ સાથે આપણે પણ કદમ મેળવી આગળ વધી શકશું.

**એ-૫, ધિયા પાર્ક, ઇલોરા પાર્ક,
વડોદરા-૩૯૦ ૦૨૩. • મો. ૯૪૨૯૩ ૨૩૫૬૭**

વાર્તા

વાર્તા : વત્સ

નવીન ત્રિપાઠી 'અલ્પ'

આવતીકાલે અમાસ હોવાથી શેઠ પાસેથી રૂપિયા પચાસ ઉછીના લઈ તે સાંજે ગામની ઘાસચારા બજારમાં ગયો. ઘાસ જોખાવીને ઘરના છાપરે પૂળા મૂક્યા ને નફાની ગણતરી કરી.

ભળભાંખળું થતાં ઘાસના પૂળાને તેણે થાગડ થીગડ ચાદરમાં બાંધ્યા ને છોકરાને નીંદરમાંથી જગાડી, લાકડી પકડાવી તે ગામના ચોકમાં ત્રિભેટે આવ્યો.

ચાદર છોડી ઘાસને ઉપર નીચે કર્યું. પછી ચાદરને એક છોડે દસ રૂપિયાની નોટ રાખી ઉપર વજન રાખ્યું. જેથી ઘરાક એમ સમજે કે અગાઉ બીજા પણ ઘાસ ખરીદી ગયા છે.

ત્યાં નાનકડું વાછરડું આવ્યું અને ઘાસમાં મોહું નાખવા લાગ્યું. તેણે તેને ઘાસની બે-ચાર ડાળખી આપતા કહ્યું, જરા આધુ ઊભુ રહેજે હોં! પછી છોકરાને કહ્યું, આને જરા આઘે મેલી આવ. જોજે, ઘરાકને દેખાય તેમ ઊભું રાખજે.

થોડીવારે એક સ્કુટરવાળો આવ્યો. સામે ઉભેલા ગાય-વાછરડા પણ ધીમેથી ઘાસ તરફ સરકવા લાગ્યા. તે પણ સમજી ગયા હતા કે હવે ઘાસ મળશે.

ઘરાકે ભાવ પૂછીને પૈસા આપ્યા. તેની સામે ઘાસનો પૂળો ઘરવામાં આવ્યો. યુવાને પૂળાને હાથ અડકાડી પોતે પૂળો આપ્યો છે તેવો સંતોષ લીધો. ઘરાકના દેખતા જ છોકરાએ ઘાસ ગાય-વાછરડાને આપ્યું.

ચોકના એક ખૂણે રેંકડીમાં બનતી કડક મીઠી ચા તથા બાજુમાં બનતા ગરમ ફાફડા-જલેબીની સોડમ વાતાવરણમાં પ્રસરી રહી હતી. તેણે છોકરાને એક કપ ચા લઈ આવવા કહ્યું. છોકરો હવામાંથી ફાફડા-જલેબીની સુગંધ લેતા બોલ્યો, 'બાપા! જલેબી-ગાંઠિયા ખાવા!' 'તું ખમ તો ખરો, થોડો વકરો તો થવા દે.'

છોકરો ચા લેવા જતાં જતાં વિચારતો હતો કે આ બધા માણસો અમારા ચારાના ઘરાક બની જાય તો કેવું સારું! તેના ચહેરા પર થોડી ચમક આવી ગઈ.

અજવાળું થતું ગયું તેમ તેમ અવરજવર પણ વધવા લાગી. હજી તો બે-ત્રણ પૂળા જ વેચાયા હતા. બધા પૂળા વેચાઈ જાય તો તો સહેજે વીસેક રૂપિયા તો નફો મળી જ જાય.

ત્યાં તો ઊભી બજારે કોલાહલ થયો કે ભાગો... ભાગો... આખલા બાખડતા બાખડતા ચોક બાજુ આવે છે.

સાંભળી બાપ-દીકરાએ નાસભાગ સાથે પૂળાને પડતા મૂકીને દુકાનના ઊંચા ઓટલે ચઢી ગયા.

ફૂં...ફૂં... કરતા નસકોરા ફેલાવતા આખલા નજીક આવ્યા... ને ચાદર સહિત શીંગડાથી પૂળાઓને આમતેમ ફંફોસી ફંગોળીને પગની ખરીઓથી ઘાસને વેરણ છેરણ કરી નાખ્યું.

ચારાની ઉલળતી ઉછળતી દરેક ડાળખી સળીઓમાં છોકરાને ચાસણીથી તરબોળ રસઝરતી મધમીઠી જલેબીની છૂટી થઈ ગયેલી સળીઓ જ આંખ સમક્ષ તરવરવા લાગી.

ધૂળની ડમરીમાં નાસ્તાની રેંકડી તેની નાસ્તો કરવાની આશા જેવી ધૂંધળી થવા લાગી. થોડીવારે વાતાવરણ શાંત થતાં વેરણછેરણ થયેલું ઘાસ એકઠું કરતા વિચાર્યું કે... જે થયું તે! હવે કચરાવાળું ઘાસ વેચીને પાપમાં નથી પડવાનું. પછી બધું ઘાસ રસ્તાની એકબાજુ સંભાળથી રાખ્યું... ને ખાલી ચાદર ઝાટકીને ખભા પર મૂકીને છોકરાને કહ્યું, હાલો હવે ઘેર! ધમાચકડીથી ગભરાયેલું નાનકડું વાછરડું પણ બીતે બીતે ઘાસની નજીક આવ્યું અને ઘાસની કૂણી નરમ ડાળખીઓ આરોગવા લાગ્યું. છોકરાએ જાહેર નળમાંથી ખોબે ખોબે ધરાઈને પાણી પીધા પછી પહેરણની ચાળથી મોહું લૂછતા લૂછતા જરીક વાર નાસ્તાની રેંકડીમાં શોભતી - મધમધતી જલેબીની સળીઓ તરફ ને પછી ઘાસની કૂણી કૂણી ડાળખીઓ આરોગતા વાછરડાં તરફ જોયા જ કર્યું... ને ઘડીભર તો છોકરાને પણ આ વત્સ જેવું થઈ જવાની ઝંખના થઈ ગઈ.

પાર્થ-૮, મકાન-૮, શેરી નંબર ૩/બી,
કોમર્સ કોલેજ સામે, વાલદાસ નગર,
ભુજ, ૬૨૭-૩૭૦ ૦૦૧. • મો. ૯૮૨૫૭ ૬૫૬૬૨

વીમા ક્લેઈમ નકારવા વીમા કંપનીનું અજબ બહાનું

અકસ્માત વીમા ક્લેઈમ નિવારવા માટે નાગપુરમાં વીમા કંપનીનું અજબ બહાનું!

ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ વિના સાઈકલ ચલાવતા હતા એટલે વીમો નહીં મળે.

જિલ્લા ગ્રાહક તકરાર નિવારણ પંચે અકસ્માતમાં મૃત્યુ પામેલા સાઈકલ ચાલકના પરિવારને વિમાની ડ્રા. ૩ લાખની રકમ ચૂકવી દેવા કંપનીને આદેશ આપ્યો.

શ્રી કચ્છી જૈન સવા સમાજ - અમદાવાદ : વયસ્ક સમિતિ

સમિતિ દ્વારા આયોજિત કાર્યક્રમની તસવીરી ઝલક

પ્રવચન આપતા સિનિયર કેન્સર સર્જન ડૉ. નિશાંત સંઘવી

કાર્યક્રમની મજા માણતા વડીલો

વડીલોને ગેમ્સ રમાડતા મહેન્દ્રભાઈ મહેતા

ડૉ. નિશાંત સંઘવીનું બહુમાન. (ડાબેથી) કે.ડી. શાહ, ડૉ. નિશાંત સંઘવી, દિલીપ દંડ, રમણિકલાલ ગોસર અને રજનીકાંત પારેખ

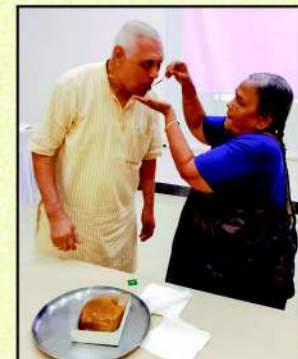
જન્મ દિવસની કેક કાપતા કમલેશ મનુભાઈ શાહ

જન્મ દિવસની કેક કાપતા શ્રીમતી વિમળાબેન શાહ, શ્રીમતી ભદ્રાબા વાઘેલા અને શ્રી દામજીભાઈ નીસર

જન્મ દિવસની કેક કાપતા મંજુલાબેન દિનેશચંદ્ર શાહ

જન્મ દિવસની કેક કાપતા શ્રીમતી મધુબેન પ્રભુલાલ સંઘવી

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ : સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ સમિતિ

સમિતિ દ્વારા આયોજિત કાર્યક્રમની તસવીરી ઝલક

સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ સમિતિના કાર્યક્રમ વખતે (ડાબેથી) શ્રી ગિરીશભાઈ દેદિયા, શ્રી રમણિકભાઈ ગોસર, શ્રી કે.ડી. શાહ, શ્રી વિશાલ શાહ, શ્રી રજનીકાંત પારેખ, શ્રીમતી લીલાબેન વીસરિયા, શ્રીમતી ભારતીબેન સાવલા, શ્રી તરૂબેન શાહ

સ્કીલ ડેવલપમેન્ટના સર્ટીફિકેટ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ અને સમાજના સભ્યશ્રીઓ

શ્રીમતી રૂપા શાહનું ઉદ્બોધન.

સ્કીલ ડેવલપમેન્ટના કોર્સ દરમિયાનના પોતાના અનુભવો વર્ણવતા વિદ્યાર્થીઓ

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ એનાયત કરતા (ઉપર) તરૂબેન શાહ, (નીચે ડાબી બાજુથી) કવિતાબેન સતરા અને સ્મિતા શાહ

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ આપતા (ઉપર) શ્રી નરેન્દ્ર કોઠારી અને (નીચે) શ્રી જ્યોતેન્દ્ર સંઘવી

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ આપતા (ઉપર) શ્રીમતી મીનાક્ષી પારેખ અને શ્રી રજનીકાંત પારેખ (નીચે) શ્રીમતી લીલાબેન વીસરિયા

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ આપતા (ઉપર) શ્રીમતી ભારતીબેન સાવલા અને (નીચે ડાબી બાજુ) ભારતીબેન સાવલા અને (નીચે જમણી બાજુ) નિર્મળાબેન કોઠારી

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ આપતા (ઉપર) વિશાલ શાહ અને (નીચે - ડાબી બાજુથી) પીયૂષ સાવલા અને સંજય સંઘવી

વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ આપતા (ઉપર ડાબી બાજુથી) રમણિકભાઈ ગોસર અને કે.ડી. શાહ. (નીચે - ડાબી બાજુથી) ગિરીશ દેદિયા અને રોહિત સંઘવી

INDOTEX PAINTS
Since 1985

• Durable • Decorative • Protective • Anti-fungus
• Heat, Scrub and UV resistant • All weather proof

PRODUCTS • Exterior & Interior Emulsion • Textures • Putty • Distemper
• Primers • Enamel • Damp Proof • Satin Enamel • Zinc Yellow • Red Oxide
• Wood Primers • Road Marking • Aluminium Paint • Black Board Paint
• Touch wood • Epoxy enamels • Thinners

Contact No.: 9825033596 • 9712133596 • 9909444598
Web : www.indotexpaints.com • E-mail : indotexpaints@yahoo.co.in

સ્ટેપલરની એક પીન
કરોડોના દસ્તાવેજ સાચવી રાખે છે.
દુનિયામાં કોઈ પણ વ્યક્તિને એના કદથી નહીં,
એના ગુણથી પારખજો.

જે માણસ આરા વિચારો પકડી શકે છે,
એ માણસે હાથમાં માળા પકડવાની
જરૂરત રહેતી નથી.

Bharat B. Gala
M. : 93270 05460

SHREE Raju ENTERPRISE
RE-ROLLING & JOB WORKS, S.S. PATTI-PATTI

323, G.V.M. M.S.A.V. Ltd., Odhav, Ahmedabad - 382 415.
E-mail : shreerajuenterprise@yahoo.co.in

With Best Compliments From

Sathwara Construction

C/174, Ambica Krupa, Ranip, Ahmedabad-382 480.
M. : 98985 76892
E-mail : sathwaraconstruction@gmail.com

સાદું કામ અને સારી ભાષા
ફિક્સ કિંમતો સમાન છે;
સમય જતાં મૂડીની સાથે વ્યાજ પણ આપી જાય છે.

હંમેશાં એટલા નાના બનો કે
કોઈ પણ વ્યક્તિ તમારી સાથે બેસી શકે અને
પોતાના કામો થકી એવા મોટા બનો કે
તમે ઉભા થાવ ત્યારે કોઈ બેસી ન શકે.

૯૪૨૬૦ ૧૪૨૩૫
૯૪૨૬૫ ૦૦૬૦૦

શાંતિનાથ ડેકોરેટર્સ
(મહાવીર ગુપ - ધામાવાળા)
લગ્ન તેમજ શુભ પ્રસંગે કલાત્મક ડેકોરેશનનું કામ કરનાર

બી-૭, એન.ડી. શ્રોફ માર્કેટ, વાસણા બસ સ્ટેન્ડ પાસે, વાસણા, અમદાવાદ-૭.

● શુભેચ્છા સહ ●

પ્રભુલાલ એમ. સંઘવી

ઘાટકોપર, મુંબઈ.
મો. ૯૮૨૦૦ ૩૭૪૭૬

Chandrakant K. Gada
+91-9825069290

Stainless Steel Re-Rollers

Plot No. 130. G.I.D.C. Estate, Kalol - 382721,
Gandhinagar. Phone : (02764) 220330, 224330
E-mail : bluestar.indul@gmail.com

SKYBLUE
STATIONERY MART

EVERY THING THAT YOU THINK

South Bopal : 35, Gala Magnus,
Opp. Safal Parisar-1, Ahmedabad
Krutika Haria : 9099047163

Surdhara : GF Shop No. 26,
Maple Trade Centre, SAL Hospital
Road, Thaltej, Ahmedabad.
Piyush Salva : 9879568027

ફ્યુઝન કિડની કેર પ્રા. લી.

ડૉ. હિમાંશુ શાહ [M.S. Mch.(યુરોલોજી)] ગોલ્ડ મેડાલીસ્ટ
ડાયરેક્ટર, ફ્યુઝન કિડની ઈન્સ્ટીટ્યુટ, વતન - માંડવી, કચ્છ
પથરી, પ્રોસ્ટેટ, કિડની, બ્લેડર કેન્સર, મૂત્રમાર્ગ ના રોગ,
બાળકો ના પેશાબ ના રોગ ના નિષ્ણાંત

ગુલબાઇ ટેકરા BRTS બસ સ્ટેન્ડ ની સામે, પાંજરા પોળ યુનિવર્સિટી રોડ, આંબાવાડી, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૧૫
એપોઇન્ટમેન્ટ માટે : ૦૭૯-૬૧૩૪૬૧૩૪ ૦૭૯-૨૬૩૦૫૦૬૦,
સોમવાર થી શુક્રવાર સવારે ૧૧:૦૦ થી ૦૧:૦૦ સાંજે ૦૪:૦૦ થી ૦૫:૦૦, શનિવાર સવારે ૧૧:૦૦ થી ૦૧:૦૦

Website : www.fusionkidney.com Email : info@fusionkidney.com

ધી ભુજ મર્કેન્ટાઇલ કો-ઓપ. બેંક લિ.

મીઠાખળી છ રસ્તા, અમદાવાદ-૬.

Tel. : 26400969 • www.bhujbank.com

Multi-State Bank

- FDR વ્યાજ દર upto 8.75% @ with monthly Interest.
- Flexi ચાલુ ખાતા અને ભચત ખાતામાં વ્યાજ Max 5.5%*[†]
- RTGS / NEFT / DD / IBC / Ch. Book Chages : Nil*
- ATM Card ■ Lockers ■ Free SMS Alert ■ e-Stamping
- રૂ. ૧૩ કરોડ સુધીની લિમિટેડ લોન.
- ડિવીડન્ડ : ● વર્ષ ૨૦૨૨ : ૧૦% ● વર્ષ ૨૦૨૩ : ૧૨%
- IMPS, UPI, BBPS, Voice Box, QR Code Facility
- બેંકના રોકડ કામકાજનો સમય : સવારે ૧૦ થી સાંજે ૫

* Conditions apply

ભાઈ, ભાઈબંધ, ભાગીદાર અને ભગવાન -
આ ચારની સાથે ચાલાકી નહીં કરનાર
હંમેશાં હાવદામાં રહે છે.

પાણી તો દરેકને એક જેવું જ અપાય છે. છતાં શેરડી મીઠી, દ્રાક્ષ ખાટી, કારેલું કડવું અને મરચું તીખું ઉગે છે;
એનું કારણ પાણી નહીં પણ બીજ છે. આપણે આપણા મનમાં જેવા વિચારોનું વાવેતર કરીશું એવું જ ઉગી નીકળશે.

If undelivered please return to :

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

શ્રી કચ્છી જૈન ભવન,

૪૩-૪૪, બ્રાહ્મણ મિત્રમંડળ સોસાયટી,
નવચેતન હાઈસ્કૂલની સામે, પાલડી - એવિસબ્રિજ,
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : (૦૭૯) ૪૮૯૦ ૬૦૦૧ થી ૬૦૦૬

To,

